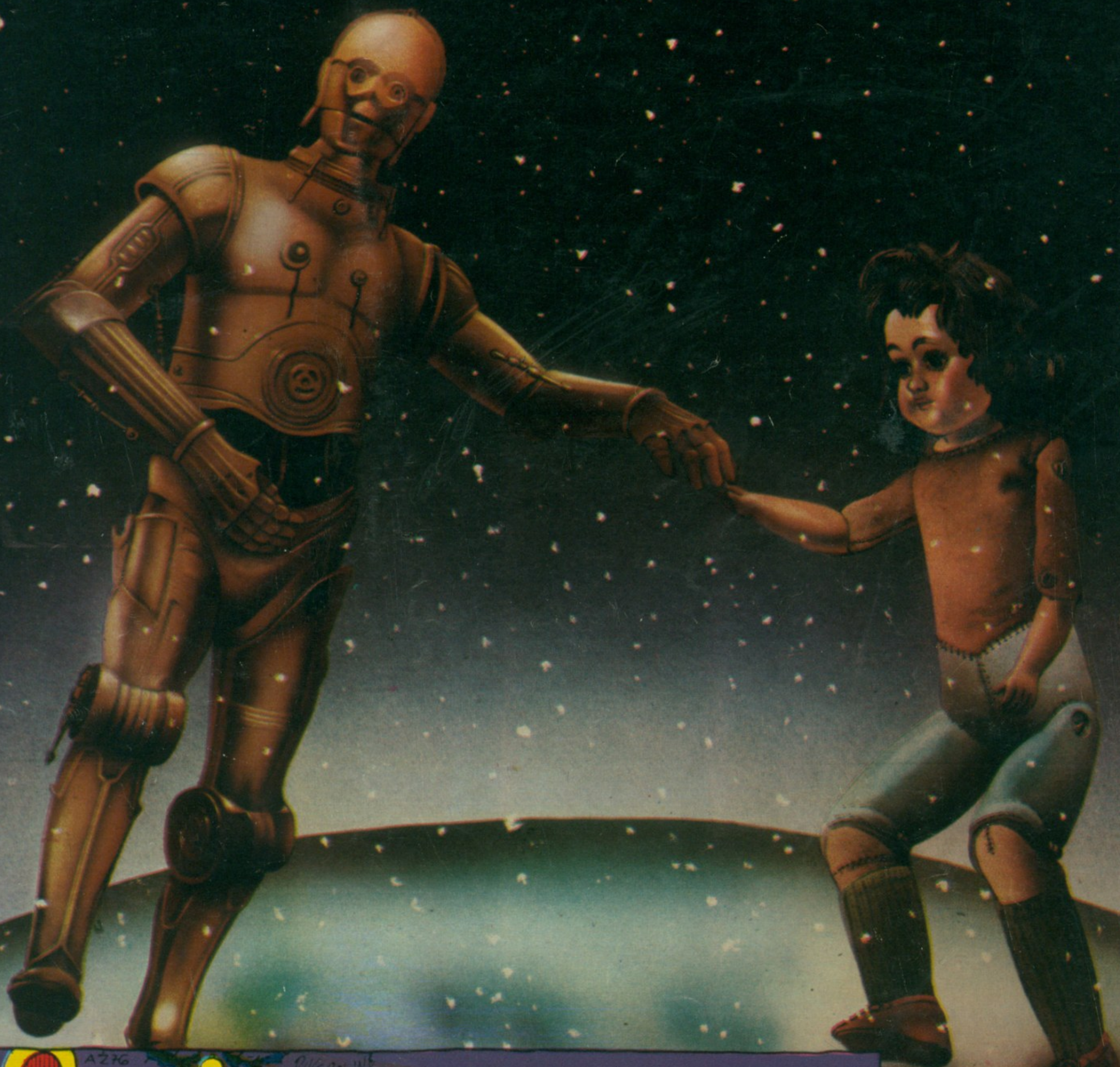

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

1. I 1988. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА L • 400 ДИН. • БРОЈ 1879

СРЕЋНА
НОВА ГОДИНА

1988.

© King Features Syndicate, Inc.

Фирма

Веровати или не!

Дега Мраз

СВИМА ДОБРО ЗНАНИ, ВЕСЕЛИ, РУМЕНИ ДЕБЕЉКО У ЦРВЕНОМ ОДЕЛУ ОПТОЧЕНОМ КРЗНОМ, СВОЈ ИЗГЛЕД ДУГУЈЕ ЦРТАЧУ ТОМАСУ НЕСТУ. ОН ГА ЈЕ ОВАКО ЗАМИСЛИО И НАЦРТАО ЈОШ ПРЕ 124 ГОДИНЕ.

ДЕЦЕМБАР... АР... АР...

ДАН ШАЛЕ У МЕКСИКУ НИЈЕ 1. АПРИЛ ВЕЋ 28. ДЕЦЕМБАР.

У ФОЛС СИТИЈУ У ОРЕГОНУ (САД) КУПУЈУ СЕ НАЈНЕОБИЧНИЈИ НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОНИ „ЗА ЉУДЕ КОЈИ ИМАЈУ СВЕ“. ЗА 20 ДОЛАРА МОЖЕТЕ ДА КУПИТЕ УДУБЉЕЊЕ У ЈЕДНОЈ ОД СТЕНА КОЈЕ ОКРУЖУЈУ ГРАД И ДА У ЊЕМУ УРЕЖЕТЕ ИМЕ ПРИМАОЦА ПОКЛОНА.

СРЕЊНА НОВА ГОДИНА

HELEN KISH

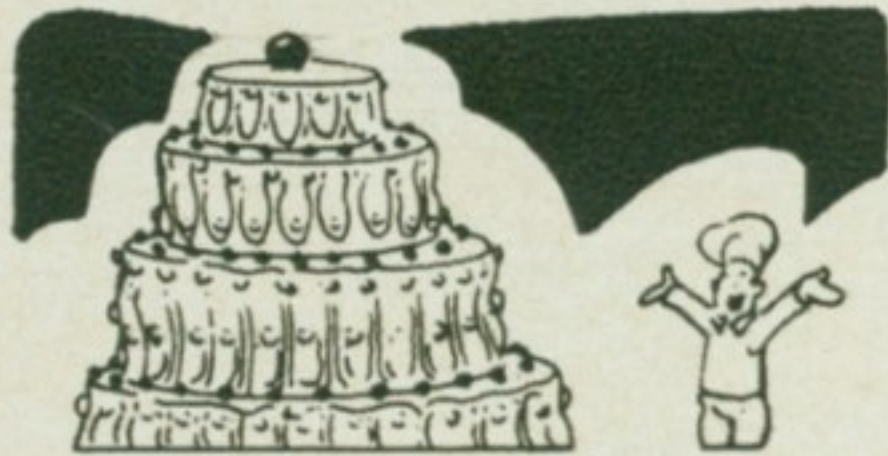
БЕАТРИС М. СТЕДИ

ИЗ ПИТСФИЛДА (ДРЖАВА МАСАЧУСЕТС, САД) ВЕЋ 40 ГОДИНА ОД СВОЈЕ МАМЕ ДОБИЈА НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОН УВИЈЕН У ИСТИ РУЖИЧАСТИ ПАПИР УКРАШЕН ТРАКОМ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

у Гинисову књигу улази још један рекорд: највећу тарту од трешања на свету направили су житељи Треверза у Мичигену (САД). По-сластица је била тешка чак 14 тона, а пречник јој је имао шест метара. За припремање торте употребљено је 8575 килограма трешања, 3399 шећера, 930 брашна, 35 соли, 388 килограма квасца и 130 литара воде.

винари из Кормонса, у близини Горице у Италији, свим председницима држава света послаће поруку за мир. Она ће се састојати од боце „вина мира“ направљеног од грозђа са плантаже на којој рађа 400 врста винове лозе из свих крајева света.

жители села Галибабинца, на падинама Сврљешких планина, зимске вечери прекраћују на поселима и забавама. На једној таквој се-

дељци израчунали су да селу недостаје тачно 99 невеста, јер толико има момака стасалих за женидбу. Све галибабиначке девојке су побегле у град, па ако се нешто не измени момци ће по свој прилици остати нежење.

од ове године сви аутомобили у Израелу мораће да имају расхладне уређаје. Како је објаснио министар саобраћаја, ова одлука је донета не ради угодније возње, него

да би се смањило број саобраћајних несрећа који се у време несносних врућина нагло повећава.

испод триглавског ледника налази се такозвана Црна пећина коју је немогуће у потпуности проучити и истражити јер у њој влада вечита хладноћа са снежним мећавама и заглушујућим струјањем ветра, па се добија утисак да се читава плани-

на руши. У ову ледничку пећину може да се завири само накратко да би се погледали ледени сталактити и сталактити.

градоначелник Катенома (Француска) одлучио је да оживи готово опустелу околину оближње нуклеарне централе. Зато је од вајара Мишела Демињана и Жана Кардоа наручио да од пластике извајају 22 овце. Обојене у црно, бело и смеђе овце су разбацане ту и тамо по пољани око електране.

неколицина младих Француза саградила је од 51120 лименки пирамиду високу четири метра и 60

центиметара. После овог „подвига“ момци и девојке су се сликали за успомену, а онда су све лименке поклонили добротворној организацији Емаус која ће их даље проследити у неку од неразвијених земаља.

шумска патрола Аустралије на крајњем северу земље наишла је на албино крокодила дугачког четири метра. То је први потпуно бели примерак овог гмизавца нађен у дивљини.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ВИСОКО је високо и по добротинству

САВ ЖИВОТ ЗА МОСТ

Асим Казаферић: Одахнуо сам тек кад је све било готово.

— Преко моје ђуприје може да пређе и најтежа локомотива — каже човек који је својим рукама подигао седамнаест кућа. — Одужио сам се себи и прецима, а помогао знаном и незнаном

Ни пола сата хода од Високог, стојимо на обали Фојнице, чисте притоке све прљавије реке Босне, и разговарамо с Асимом Казаферићем, загледио у нов мост од бетона и железа, дело његовог наума, пара и дланова.

— Моји су старином Сарајлије — почиње своје казивање овај шездесетпетогодишњак. — И нико од нас није био ђоксуз, никоговић, изданак породице која нема неку своју традицију. У мојој је то подизање задужбина. Још мој чукундеда, познати трговац Хаџи Казафер, што ће рећи „лав“ или „јунак“, саградио је у Сарајеву две даире — велике трговачке магацине. У Варешу још стоји ђуприја мога деде хаџи-Авдаге Казаферића. А кад сам ја био дечак, увидевши да волим рад и да ми ништа није мрско, мој стриц, мудар и учен човек, рече ми: „Дете, гледај да једног дана и ти направиш своју задужбину. Ти ћеш то моћи...“

Годинама касније, радећи, стичући и путујући светом, а прошао сам 29 земаља, носио сам у себи амиџине речи, к'о завет. Спознао сам, чини ми се, све стране новца и иметка, увидео да је њихова моћ нестална и варљива као и сам људски живот. С годинама, дошао сам до све чвршћег суда да велике паре имају велики смисао само ако се од њих сагради нешто што ће користити многим људима, а не само једном џепу и једном инсану. Остави ли човек, међутим, све вредно што стекне и најрођенијим, отићи ће с овог света с горком мишљу да им је, можда, учинио лошу услугу, да неће, наоко осигурани безбрижни, ценити ни свој, а камоли туђи труд. Тако сам учио свог сина и две кћерке, тако говорим и унуцима. Јер, нико од мојих предака није био ни бадаваџија ни батакчија, распикућа.

С првим седим на глави, кад човек (ако ишта има у тој глави!) почне сам од себе да своди рачуне, јавио ми се у даноноћним размишљањима — мост. Можда то звучи грубо и изгледа невероватно, али мисао о мосту све више ме прогањала. Направим ли га, контао сам, нећу изневерити ни себе ни моје старе, а помоћи ћу и знаном и незнаном.

Радио сам много. Знао неколико заната: У младости сам имао радионицу за прераду коже. Касније сам био транспортни радник, затим ауто-превозник, па службеник. Мени се у животу ништа није отело: све што сам научио — ја сам довео до краја, и све својим рукама. Ево, и сад су пуне жуљева, и сад с лакоћом могу да подигнем одраслог мушкарца! А саградио сам седамнаест кућа...

Елем, тихо и стрпљиво, скупљао сам паре и стављао их на штедну књижицу. А

пре 16 година почео сам да набављам и грађу за мост.

Само да користи људима

Ове железне греде и лукови, све ручно спојено само закивцима, деценијама су служиле као железнички мост на реци Трстионици у Ћатићима. Кад је расходован и бачен у старо гвожђе, видео сам да је то изврсна грађа за мој будући мост. Купио сам је још 1971. и склонио на сигурно место.

Одлуку где да подигнем ђуприју нисам донео ни брзо ни лако. Желео сам да буде на месту где ће људима највише да користи. Јер, ако се грађевина као што је мост, и не само таква, сагради и у најлепшем крају, али далеко од људи и њихових потреба, одоше у хаву, у ваздух, и паре и посао.

Иако сам о својој намери слабо причао, уздајући се највише у самог себе, од почетка до краја било је много досадних знатижељника и чаршијских „мудраца“ који се непозвани мешају у туђе мисли и туђе послове. Тих већ давних година ни одговорни у општинским органима као да нису имали довољно слуха за ову моју замисао. Моја жеља да Високом дарујем мост чинила им се тешко остварљивом. Срећом, успели смо, истина доста касније и заједничким напорима, да направимо мост и између власти и једног скромног житеља Високог који је увек желео да помогне свом граду.

Дакле, после дугог размишљања, одлучио сам да мост поставим овде, у крају званом Лука. А ево и због чега.

Годинама сам гледао како се житељи села Збиље, с друге стране Фојнице, зло-

пате да би стигли до Високог. По свакојаком времену морали су да пешаче заобилазним путем више од пет километара да би стигли на главни друм. Али, ту су их, нарочито ђаке, чекале друге, још опасније незгоде: саобраћајница нема тротоар, возила је све више, а самим тим и смртних случајева. У неким годинама ту је гинуло и по десетак људи, најчешће деце. Недалеко од места где сам намеравао да поставим мост налази се и око 50 викендица, па би ова грађевина и те како помогла и њиховим власницима. Најзад, овај живописни крај, чист, здрав и близу града, биће веома погодан за одмор и шетње височких пензионера.

Сад је и далеко – близу

Кад сам се пре две-три године о свему споразумео с општинским органима и овдашњом месном заједницом Буци, радови су почели. Прво сам, копајући раме уз раме с радницима које сам сам довео и платио, просекао и уредио пешачку стазу

поред реке Босне. „Радите колико и ја, и биће свима добро“, говорио сам им све док мост није био готов.

Направио сам прилазе будућем мосту, дебелим бетоном заштитио обалу, подигао чврсте, армиране стубове носаче. У јулу 1987. године нарочито возило допремило је 38 тона тешке металне делове за мост.

Не знам колико сам за ту годину дана ја сам радио на подизању моста. Помагали су ми пензионисани рудари из Брезе. Уредно сам им платио. Живео сам за онај дан, за онај тренутак кад ће дизалице, као круну, поставити лукове. Све ово је био тежак, али и веома угодан посао.

Према пројекту инжењера Миленка Пржуља, мост је најзад био готов. Дугачак је, укупно, 45 метара. Тешки лукови с лакоћом су се уклопили у целу замисао. Одахну сам, гледајући како народ, први пут на том месту откад Фојница тече, прелази с једне обале на другу. Сад су им ближе фабрике и школе, пијаца и продавнице... Сад им је ближи сав свет.

Колико је новца утрошено за ову грађевину?

То заиста није важно, али сигурно много мање него што се мисли, као што је корист од моста неупоредиво већа од тих пара и тог труда. Знам да је ово чврста и трајна ђуприја, која ће, потрају ли мирна и сигурна времена, надживети не само мене, него и Височане који се још ни родили нису.

Међутим, још имам посла око прилазних путева. Замишљено је да се овде подигне и брана, уреди плажа и цео крај претвори у рекреациони центар, моје руке ће опет бити потребне. А за моју душу одем понекад предвече до Фојнице и моста, гледам га овако као сад, мислим на оне давне стричеве речи и мисао Иве Андрића да сваки човек умире два пута: први пут кад умре он сам, а други кад пропадне његова задужбина.

Записао: **Иван Лончар**
Снимио: **Љубомир Патрнogiћ**

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗА РАДОЗНАЛЕ

ЈУГОСЛОВЕНСКИ НАЈ градови

НАЈМАЊИ ГРАД НА СВЕТУ

Хум у Истри, има само 25 становника, продавницу која ради сваке среде и петка пре подне, једну велику и једну малу цркву, аутобус који долази и одлази три пута дневно, конобу, две улице, гробље, шеснаест бандера са светиљкама и тринаест кућа од којих је седам стално насељено а шест припада викендашима. Испод најмањег града извире највећа истарска река Мирна.

Град је изузетно стар, подигнут је на остацима илирских градина а први пут се помиње 1102. године као посед Аквилејског патријарха.

Некада је уз њега пролазила граница па су у њему живели војници граничари, који су град опасали бедемима, изградили цркве, касарну, јавну зграду, трг, ложе. Град је имао жупана који се бирао давне сваке године, службеника који се посебно старао о црквеном и градском иметку и чак 300 становника.

Баш због тих зидина и јавне управе још у 13 веку добио је статус града који никада после није изгубио.

НАЈМАЊИ ОСТРВСКИ ГРАД

Костањевица на реци Крки, најмањи је словеначки град и најмањи острвски град у нашој земљи. Има 559 становника једну споредну и једну главну улицу и нешто мање од 100 кућа. Место је основано у 13. веку и зато што се налази на острву усред реке, званично је названо Костањевица на Крки.

У град се улази и излази из њега преко два моста, постоји и трећи, тзв. „сељачки“, за пешаке којим његови становници одлазе у винограде и поља на рад.

НАЈДУЖИ ГРАД

Скопље, главни град Македоније, најдужи је југословенски град. У смеру северозапад-југоисток, простира се читавих 28 километара. Због котлине у којој је смештен, једини пут за проширење био му је дуж обале Вардара.

Баш зато што је дугачак, максимална ширина Скопља је „скромна“ – свега седам километара.

НАЈВИШИ ГРАД ЈУГОСЛАВИЈЕ

На северу Црне Горе, на дурмиторској висоравни која се простира на 1450 метара надморске висине, лежи град Жабљак у коме живи 1400 становника. Овај град је подигнут на највећој надморској висини од свих југословенских градова.

Припада групи млађих градова јер је настао тек почетком нашег века. Данас је то један од наших најатрактивнијих ски-центра а туристи и лети долазе да уживају у природним лепотама Дурмитора, посебно у атрактивном Црном језеру које се налази у непосредној близини града.

ГРАД СА НАЈВИШЕ РЕКА

Карловац је једини наш град који је смештен на обалама три реке: Мрежнице, Коране и Купе. У његовој близини Корана и Мрежница се уливају у Купу, која одатле наставља пут према Сави и Црном мору.

Основан је у 16. веку и то првенствено као војно упориште али је убрзо постао и снажан трговачки град захваљујући реци Купи којом су долазиле војвођанске лађе пуне жита. Ту је роба продавана и претоваривана у коњске запреге да би кренула на пут према Ријеци и осталим јадранским градовима.

НАЈСТАРИЈИ ГРАД

Ошанићи, остаци нашег најстаријег града, налазе се у Босни и Херцеговини, три километра од Стоца изнад реке Радимље. Историчари сматрају да је некада био престоница илирског племена Даорса и да је основан још пре 16. века пре наше ере а постојао све до половине првог века наше ере.

Добро су сачувани остаци огромних зидина, саграђених од огромних блокова камена, дебелих и до три метра. Град је имао јавне и приватне куће, тргове, улице, степеништа, цистерне у којима се сакупљала вода, а верује се да је у близини и гробље, које археолози стрпљиво траже.

Приликом ископавања, пронађени су остаци керамике и новчићи од бронзе са грчким натписом Даорсон. Град је био независан и слободан све до римских времена када је спаљен и порушен.

НАЈСТАРИЈИ ОЧУВАНИ ГРАД

Са својим готово нетакнутим зидинама Дубровник је без премца најстарији југословенски очувани средњовековни град. Почео је да се утврђује још у 8. и 9. веку да би коначан облик добио у 15. веку.

Дужина градских зидина износи 1.940 метара, према копну зидови су дебели 4–6 метара, према мору су нешто тањи, од 1,5 до 3 метра. Висина зидина негде достиже и 25 метара. Сплет зидина се састоји од главног умутрашњег зида, који са копнене стране окружује још један ниже озидани зид који је служио као прва баријера одбране.

На главним зидинама доминирају куле Минчета са још две округле куле, у позадини је кула тврђава Бокор, а у склопу читавог одбрамбеног система истичу се тврђаве Ревелин и Ловријенац.

Миодраг Зупанц

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Имате ли старе украсе за јелку?

ПОКЛОН ДУВАЧА ИЗ ЛАУШЕ

Лице
је од
картона

Деца су
бирала
боје

Док украшавате ново-
годишњу јелку, или са-
мо уживате у њеном
свечаном изгледу,
прочитајте и ово. Јер,
и фигуре којима сте је
окитили имају своју
занимљиву историју

Обичај кићења јелке пред Нову годину стар је вековима и у директној је вези с одређеним верским обичајима. А украси су некад имали равне геометријске облике. Прављени су у виду крста или звезде – од олова, баш као и добро познати војници.

Касније се као материјал користи восак и вата којима обавијају рамове од жице или картона. Лице Деда-Мраза, на пример, прављено је такође од картона, али уз помоћ калупа, да би било рељефно. Затим су га бојили, користили још дугмиће, стакло у праху, детаље од сјајног папира. Ови украси били су неломиви и деца су њима могла слободно да се играју.

Између 1880. и 1910. године из Дрездена су у свет кренули украси од пресованог картона облепљени посребреним или позлаћеним папиром: поларни медведи, камиле, паунови, минијатурни бицикли, клизачке, санке, локомотиве, бродови... Виолине су имале жице од свиленог конца...

Многи од тих украса могу се и данас наћи у старинарницама широм света, али и у некој кутији из подрума или са тавана наших бака. Проверите! Картон од кога су прављени изузетно је отпоран на хабање. Старине су, уосталом, на великој цени.

Оваких украса нема много, јер су их, још у оно време, брзо потиснули орнаменти од дуваног стакла које су такође лансирали Немци, мада се мисли да су то ипак били Американци.

Забуну су разјаснили историчари чија прича почиње 1870. Те године један извозник из Немачке први пут је понудио свету нове украсе за божићне, односно новогодишње јелке. Избор је пао на тада познатог америчког трговца Френка Вулворта. Изгледа да је био погрешан, јер

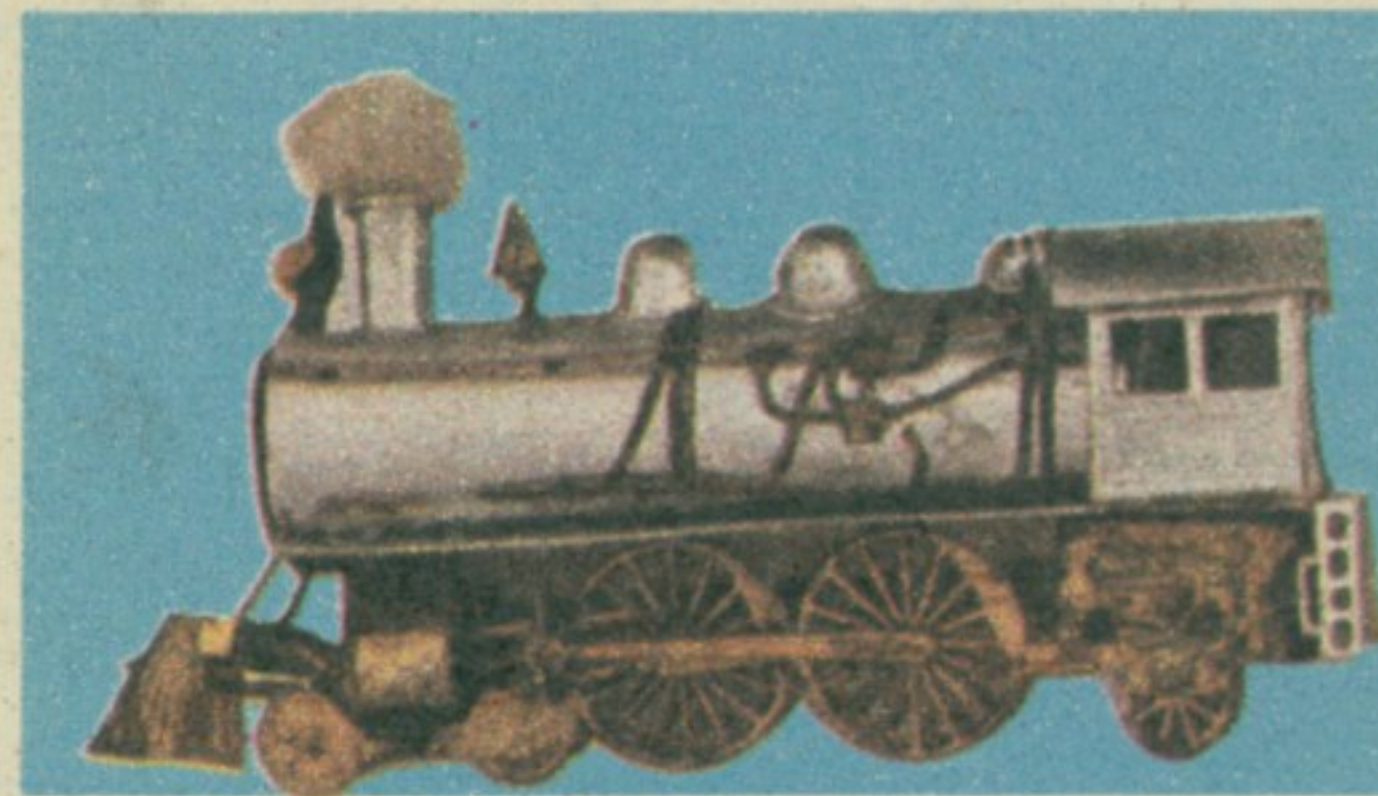
Модели по којима су Лаушани били најпознатији. Баш ове украсе колекционари највише цене

ДЕДА МРАЗ ИЛИ БУДА

Прве украсне сијалице појавиле су се у Бечу одмах почетком овог века. Биле су то нежне рукотворине у облику свећа, воћа и животиња. Америчке и јапанске занатлије су их врло вешто копирале, а њихова фабричка израда почела је 1919. у Џенерал Електрику. Зна се још да су их у Јапану ручно производили све до другог светског рата, али је њихово стакло било теже а облици урађени мање више од оригинала. Да би се то што мање приметило, још 1917. прешли су са провидног на млечно стакло. Занимљиво је, можда, и то да је оријентални дух њихових производа остао до краја доследан себи: јапански Деда-Мраз личи на Буду!

Вулворт је, кажу, „мртав хладан“ одбио понуду уверен да у Ланкастеру, у Пенсилванији, потомци Немаца и сами више воле да се придржавају традиције.

Вулворт се, међутим, „пробудио“ тек кроз неколико дана. Брзо се спаковао и лично кренуо у место Лауша у Тириншкој

Фишеци
у које
су
некада
стављали
бомбоне

гори у Немачкој, да се снабде првом количином нових украса. А онда је у наредних десет година поручивао најмање 200.000 комада годишње.

Колачи од стакла

Лауша је немачки центар индустрије стакла још од 16. века када се, да би избегли прогоне, ту доселила група дувача стакла, протестаната из Швапске, данашњег дела Баварије. Били су веома вешти и вредни. Често су се забављали тако што су дували стакло све док се оно не би до

ЈЕЛКА КОЈА СВИРА

Може се рећи да се најједноставнија постоља за јелке из столарске радионице, у облику крста, и данас најрадије користе, мада је и ту познато безброј различитих патената. Почетком овог века, на пример, Јоханес Екарт је предложио механизам за окретање јелке испод које је грамофон. Алфред Вагнер је, негде, у исто време, патентном уреду пријавио постоље које, уз помоћ електромотора, не само да окреће јелку већ јој и продужава живот обезбеђујући стаблу „стајање“ у води.

А да ли јелку уопште треба и куповати сечену? О томе смо већ много причали. Наравно, не!

Најстарији
познати украси,
из 1700. године

краја истањило и постало лагано као перо. И... временом је неко од њих дошао на идеју да тако добијене лоптице изнутра премаже оловом или цинком и користи их као украс.

Од 1898. ови украси појављују се и на новогодишњим јелкама, а десетак година касније стаклар Луис Шлотфегер развио је технику посребривања стаклених лопти која им је дала сјај огледала. Њему се приписује и заслуга за производњу правих украса за јелке од моделираног стакла – уз помоћ дрвених калупа који дувачи и данас користе. Пошто су ти први калупи прављени по угледу на модле за колаче, такви су (као колачи) били и украси.

Лаушка индустрија дуваног стакла доживела је процват. Мештани, сви до једног, бацили су се на посао. Мушкарци су дували стакло, жене га посребравале, а деца лакирала, бојила и додавала држаче.

До 1900. појавили су се и украси у виду различитих скулптура, воћа, поврћа, риба, птица и других животиња, ликова из бајки, џепних сатова, колица за бебе, лула и слично. На захтев богатих муштерија Немци су до 1920. у свој програм уврстили и ондашња технолошка чуда – аутомобиле и авионе. Укупно, понудили су свету избор од преко 5.000 украса за јелке различитог облика.

...

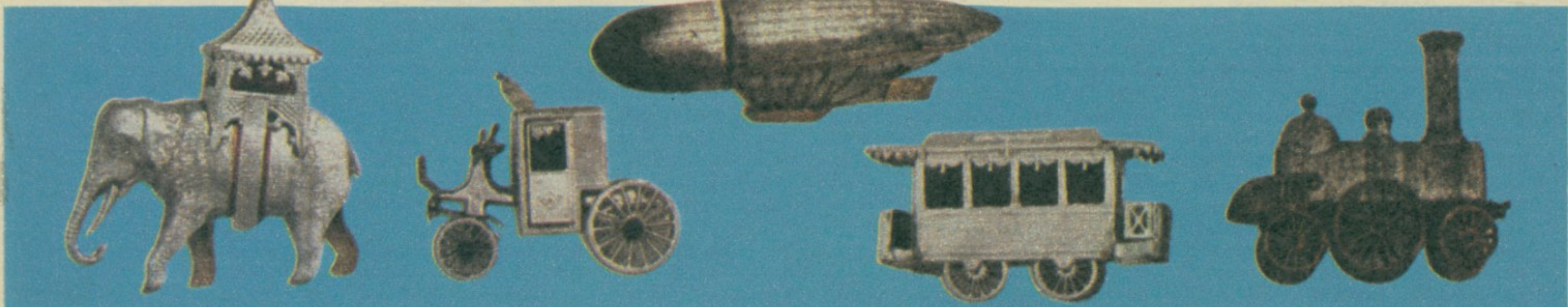
Те старе украсе никако не смеће прати, јер ће се лак одмах скинути а боје заувек нестати. Довољна је само мекана и сува крпа.

Диего Варагић

За ово је
и данас потребна
изузетна вештина

Сва технолошка чуда „висила“ су на јелкама почетком овог века

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

ВЕЛИКЕ МИСЛИ

ИЗ МАЛЕ ШОЉЕ

Савременом човеку кафа је и Собичај и потреба. Пије се на послу, у ресторану, код куће... Строго утврђене навике више не постоје, узима се у свако доба дана и ноћи. Љубитељи добре хране и гутљаја најрадије је пију изјутра и после ручка.

Биљка кафа (Coffea) припада роду зимзеленог шибља, али сада се највише користе, енциклопедија коже, „само“ три врсте тог многобројног рода. Да вас не гњавимо називима: једној врсти је постојбина Етиопија (одакле је пренета у Бразил), другој Либериа, а трећој држава Сиера Леоне.

Напитак се справља мешањем истуцаног или самлевеног зрневља кафе с водом. То је основни поступак. Али...

Колико људи – толико куvariца

Како се кува добра кафа?

Одговор је: не постоји кафа већ кафе, односно онолико начина кувања колико је и људи који је кувају, себи или другом, свеједно. Наиме, вештина справљања се састоји у правилном односу количине кафе и воде. А у процењивању нема правила – однос се одређује према сопственом искуству јер, веровали или не, сваки човек другачије реагује на укус кафе!

То је једини до сада утврђени и признати рецепт. Другим речима, општа формула доброг кувања кафе – не постоји!

Задовољити себе, међутим, није нимало лако. Да би онај ко справља напитац погодио однос кафе и воде (укључујући и шећер ако га употребљава), нека буде сигуран да ће од хиљаду кувања једва два пута скувати кафу истоветног укуса. Да би му то чешће пошло за руком, мора да има много среће и талента. Каткад се умеша и случајност па човек помисли да је сјајна кафе-куварица. Електрични апарати за кување у које се ставља апотекарска мера кафе и воде дају увек исти укус

напитку, али у питању је машина, а у људској природи је да више воли оно што човек припреми сопственом руком и личном вештином.

Сасвим је друга прича кад се ради о јачини кафе. За процењивање концентрације кафе научници примењују такозвани калориметријски метод. Он се огледа у оптичком утврђивању скале за упоређивање. Тако је установљено да се кафа јачине 20 добија од 14 грама млевене кафе и 100 кубних центиметара воде. Ако желите слабију кафу, па, рецимо, преполовите дозу, добићете кафу јачине 10. Не треба заборавити да је и за укусну и за јаку кафу потребно зрно доброг квалитета. Ни најбољи кафе-кувар не може ништа да учини са кафом лошег квалитета. Зрно мора да је једно, ни претерано суво ни превише влажно и – никако бајато! Ако нисте знали, знајте – кафа „ветри“! Тако временом губи арому. Наше баке су томе доскочиле на тај начин што су куповале сирову кафу а затим је саме пржиле и брзо трошиле.

Ипак, независно од укуса сваког човека, у свету су одомаћена три начина кувања кафе. Све остале варијанте и подваријанте дело су појединаца.

Први и најраспрострањенији начин је – турска кафа, други „а ла франсез“ или француска кафа, а трећи – „еспreso-кафа“.

Баху јачу а Бетовену горчу

Турска кафа почива на традиционалном закону који прописује кување млевене кафе, воде и шећера. Вода се загрева до тачке кључања, затим се додаје кафа, напитац умеша, а онда се све поново кува до тренутка „надимања“. Овакав начин одомаћен је и у нашој земљи. Редослед се комбинује по жељи. Неко одаспе мало кључале воде па је накнадно улива у скувану кафу, други пак неколико пута склањају и прино-

Постоји хиљаде начина за припремање напитка од кафе, али добро скувана кафа зависи од случајности, среће и талента

се шпорету кипећу кафу тврдећи да има најбољи укус кад се „крчка“!

Поједини дегустатори кафе чак сматрају да је турска кафа најбоља кад се закува при температури од 80 до 86 °C.

Често се у тек скувану турску кафу дода мало соли, наравно зарад доброг укуса. Три кључања или крчкања скуване кафе нормална је појава и у већини наших домаћинстава. Уобичајено је и додавање неколико капи хладне воде у припремљени напитац, да кафа „падне“.

Француски краљ Луј XV припремао је турску кафу тако што ју је кувао у три златна ибрика, а потом мешао и пио. И у нас је раширено уверење да је кафа укуснија ако се кува у побакреном а не у глеђосаном суду.

Рецепт за кафу „а ла франсез“ или француску кафу измислио је велики гастроном Брила-Саварен. Он би најпре сипао мало хладне воде на самлевену кафу и мућењем добио житку смесу. Затим је на њу поступно доливао воду. Јачина напитка је зависила од односа количине воде и кафе. У сваком случају, тако справљена нема горак укус. Брила-Саваренов поступак прилично подсећа на савремено припремање еспreso-кафе, готово да је истоветан.

Еспreso-кафа је више позната по том а мање по првобитном називу – италијанска кафа на пари. Справља се у аутомату, односно

у котлу у којем стално кључа вода и баца водени млаз кроз слој млевене кафе те се тако добија и цеди кафени напитац.

Иначе, врсну кафу су кували и велики људи. Бах је, на пример, кафи посветио читаву кантату. И Балзак је пио доста кафе. Док је Бах волео јачу и горчу, Бетовен је пио „танку“. Француски политичар Таљеран имао је, тако је тврдио, изврстан рецепт за кување кафе. Кажу да се с правом хвалио.

Уопште, за многе уметнике и научнике кафа је била и остала подстицај у њиховом стваралаштву. С медицинске тачке гледишта научно је утврђено да је кафа стимулативно средство. Али, да се разумемо: кафа не „бистри“ ум, само људе чини активним. Отуда и шала да велике мисли потичу из шољице кафе нема ни зрнце истине!

Испијање кафе у великим количинама шкоди. Пре двадесет година један Американац је победио у такмичењу пијења кафе. За мање од два часа испио је 26 уобичајених шољица. Када је испио последњу, ноге и руке су почеле да му се тресу, срце је хтело да искочи из груди, изгубио је свест... Пренет је у болницу и једва је извукао живу главу.

Кафа у малим количинама може да прија, у већим – штети, чувајте се! За младе свакако није ни овако ни онако.

М. Т.

ИЗУМ КОЈИ ЋЕ ИЗМЕНИТИ РАТОВАЊЕ НА ВОДИ?

**Инжењер Иван Франић
сигурно ће ући у будуће
поморске енциклопедије
као творац јединственог,
до сада непојмљивог про-
наласка**

Замислимо овакву сцену у филму: десантни чамац наједном, „из чиста мира“ тоне и нестаје у мору. Али, није настрадао... после извесног времена он изрони, доста нагло и неочекивано као што је и „потонуо“ и наставља пловидбу!

Иако ово личи на плод бујне маште, није реч о филмском трику.

Одмах да кажемо, чамац није подморница, јер не може да рони, али је и „више“ од брода јер може, потапањем на тајним локацијама да се сакрије и само уз помоћ лаког рониоца да изрони.

Институту у Загребу каже:

— Кад је у питању општенародна одбрана, не само да треба писати, него и на сваки начин радити на томе да се она уздигне на што виши ниво.

Ни миноловци им не могу ништа

Чамци-подморнице за сада постоје само на пројекту и представљају специјалне пловне објекте. Споља, пак, не разликују се готово ни по чему од обичних десантних чамаца. Принцип на којем они раде је једноставан, као што су сви велики изуми од точка наовамо — само се требало досетити! Замишљени су тако да се у њихов труп од стакло-пластике или другог материјала угради капсула с мотором и потребном опремом. Чамац се потапа наплављивањем, што значи пуњењем простора трупа морском водом — осим капсуле торња. Када се чамац напуни, на површини га „држи“ узгонски танк који се

терује воду. Испражњени чамац поново је спреман за пловидбу. Решење је такво да уграђивање подморничких уређаја на чамац не само да га не усложњава, него чак чини да он постаје јефтинији и прихватљивији за производњу у серијама. А готово све што је потребно, од мотора до ужади, може да се направи у домаћим фабрикама. Значи, од идеје до реализације било би то наше дело.

Ништа мање сензационално не звучи податак да би ови специјални чамци могли да „легну“ на дно до дубине од 60 метара за неких тридесетак минута. То је дубина до које иду тзв. „лаки рониоци“ који би и чинили посаду оваквог десантно-диверзантског чамца. Али, већ и на 20 метара испод мора немогуће је открити потопљени чамац ни оптичким, а ни акустичким средствима јер их је тешко разликовати

ЧАМАЦ ПОСТАЈЕ ПОДМОРНИЦА

Овакви
десантни
чамци
лако
би
могли
да постану
подморнице!

од морског дна. Можда би то могли да учине миноловци који су опремљени посебним ПЕЛ-уређајима. Али, њихов је домет мали, свега 100 метара у полупречнику, па би такво претраживање у ратним условима ишло до те мере споро да би га било немогуће спровести.

У миру мини-танкери

Чамци-подморнице просто су идеални за извођење разних тајних и диверзантских акција у ратним условима, на, како се то каже „привремено запоседнутом простору од стране непријатеља“. Дању би они боравили сакривени на морском дну, а ноћу се пребацивали с места на место и искрцавали људе или материјал. Исто тако они се на морском дну могу сакрити док траје окупација територије. У десантни простор једног чамца-подморнице може да стане јака група ронилаца-диверзаната.

Ни у миру, међутим, „партизански чамци“ како их је назвао њихов творац не би били незапослени! Поред тога што би се користили у војним вежбама, они би могли да обављају и друге послове, рецимо да превозе гориво на острва ако би се у простран десантни простор уградили танкови. Само мале измене биле би довољне па да такве броднице опет постану моћно ратно средство!

Још нешто: десантни чамци спадају у мале пловне објекте дугачке од седам до дванаест метара. Они мањи су још погоднији јер се могу сакрити и на мањим дубинама, а цео поступак се може извести и без ронилаца, пошто није потребно хоризонтално уравнотежавање.

Данас наша морнарица има и мале и велике бродове на мору. Ипак, не треба посебно наглашавати колико би значили баш мали десантно-диверзантски чамци, брзи и лако покретљиви који за час могу да „нестану“ с вида. Они би били просто идеални за партизански начин ратовања који је био и остао основа наше концепције самоодбране.

Мирјана Крстуловић

Овакви чамци лако могу постати власништво наше ратне морнарице и територијалних јединица захваљајући иноваторству инжењера Ивана Франића који већ одавно поседује иноваторску значку и златну подморничку значку. Наши читаоци се сигурно сећају овог талентовног Корчуланина када смо пре две године писали о звону за спасавање подморничара, иначе иностраној идеји коју је он обрадио тако да се може уградити у наше подморнице.

Када смо чули о чамцима који попут подморница могу да потону и изроне, чудесном изуму какав нема нико на свету, прво смо помислили да су они војна тајна и да нећемо моћи о њима да обавестимо наше читаоце. Међутим, дипл. инж. Франић Иван, потпуковник ратне морнарице и самостални истраживач у Бродарском

зове реглер. Пре потапања чамац се хоризонтално уравнотежи пребацивањем одговарајућих количина морске воде из крменог у прамачни део — и обрнуто — за шта му служи трим-танк, баш као на подморницама. Тоњење чамца постиже се наплављивањем реглер-танка, док му низгон не постане већи од узгона. Тако избалансиран чамац потонуће хоризонтално на морско дно, где се додатним пуњењем реглера морском водом мало отежа, да га не би заносиле струје.

Изроњавање је обрнути поступак. Лаки рониоци по подморничком принципу кроз торањ уђу у капсулу, пуштају компримирани ваздух из боца у реглер услед чега чамац добија узгон и израња до површине. На површини се простор трупа празни помоћу вентилатора који убацује ваздух под високим притиском и тако ис-

Не чупајте нам срце!

Црвене телефонске говорнице саставни су део не само Лондона већ и целе Велике Британије. Када је „Бритиш Телеком” одлучио да постави модерне кабине, а старе лепотице распрода, нација је потез примила као личну увреду

Енглески глумац Дадли Мур држи једну у врту виле на Беверли хилсу. Финансијер Петер д Савари купио је једну за свој париски клуб. Флора Фриман из Петерсбара такође је набавила једну и сада јој служи као голубарник у башти. Том Дејвис, лекар из Хертфоршира, поставио је једну поред базена као свлачионицу...

Реч је о старим лепим енглеским телефонским кабинама чија јаркоцрвена боја даје мало радости обично сивом небу, а када сија сунце, што се такође дешава, чини да озбиљна Британија неодољиво подсећа на бајку или Дизниленд.

Сви познајемо, ко из филма, ко из посете Лондону, ову увек свежје обојену кабину, с правоугаоним прозорчићима, с полицама за пртљаг и кукама за кишобран. Она је део старе добре Енглеске. Или, прецизније, била је то све донедавно.

Онда су, одједном, ови споменици британске традиције почели да ишчезавају као жртве технолошког напретка и амбициозних планова „Бритиш Телекома”, најмоћнијег предузећа за телекомуникације Уједињеног Британског Краљевства.

Радују се трговци који праве златне послове купујући сироте телефонске говорнице на јавним лицитацијама, које „Бритиш Телеком” непрекидно организује, да би их одмах скупо препродали великом и богатом америчком тржишту.

Али, делају, у име згроженог грађанства, и разна друштва за заштиту националног блага, па замена кабина прети да изазове прави рат. Скандализује се и познати политичар Норман Сеинт Џон Стивас, садашњи председник Краљевске комисије лепих уметности: „Ужаснут сам дизајном нових говорница, неукусних творевина од алуминијума и стакла од којих већ свака пета не ради. Оне свакако немају ни трунку елеганције и карактера наших обожаваних црвених кабината!”, изјавио је огорчено.

Није он једини који тако мисли. Обични људи свакодневно пишу Министарству за заштиту човекове средине молећи да им „не чупају срца уклањањем црвених кабината”. Али, „Бритиш Телеком” је непоколебљив. „Већина људи задовољна је променом”, изјављују његови представници. „Старе јесу симпатичне, али се тешко чисте и превазиђене су. Нове су далеко функционалније.”

Најславнији је модел К2

Имати стару телефонску говорницу, набавити је пре него што врста изумре, за енглеске и друге белосветске снобове је „под мораш”. Инсталирају их у својим

пространим апартманима искључиво за телефонску употребу. Али, купују их и из праве љубави и не тако богати да би сачували успомену на Енглеску која нестаје, па макар је држали и у башти.

Али, пажња! Далеко од тога да су све црвене говорнице исте. Најтраженији и највољенији су, било да красе нечију кућу, било да остану где су, обично на углу улице, славни модели К2 који су часно служили готово шездесет година.

Године 1927. Пост Офис, служба британских пошта која је тада држала и телефоне, затражио је од архитекте сера Џајлза Гилберта Скота да размисли о новом типу кабине, лепшем и бољем од претходних модела направљених од бетона заједно са сточићем и четири столице унутра.

Тако је настала К2, пространа светла телефонска кабина са уређајем за аутоматско затварање врата и системом за проветравање кроз рупице у облику краљевске круне на све четири стране испод самог крова. Начињена од ливеног гвожђа, тешка 750 килограма, висока 2,2 метра и обојена блештавоцрвено, К2 је одмах постала веома популарна.

Толико популарна да су уследили нови модели. К3 од армираног бетона испала је, за дивно чудо, сувише крхка и неотпорна на британску влажну климу. К4, пројектована као цела мала пошта, са сандучетом за писма и аутоматом за продају марака, није имала успеха јер је аутомат био бучан и ометао је разговор а влага је уништавала лепак на маркама.

К5 је био само експериментални модел који је архитекти Скоту послужио да направи чувену К6, кабину названу „јубиларном” јер је постављена када је краљ Џорџ V славио двадесет пет година владавине, сребрни јубилеј. Овај тип, са аутоматским паљењем светла, две полице, једном за пртљаг и једном за писање и држачем за кишобран, био је више од педесет година присна карактеристика британског пејзажа.

Гробови за директоре

Црвена кабина толико је ушла у живот и срца Британаца да је Министарство за заштиту човекове средине одлучило да откупи и за потомство сачува шест стотина старих говорница, од око шездесет пет хиљада расутих по Британским острвима. Ових шест стотина проглашено је националним спомеником изузетног историјског и архитектонског значаја и никада неће бити уклоњене.

У међувремену лицитације се смењују једна за другом. У Рејнему, на крајњој источној периферији Лондона, јавно се продаје четири стотине говорница, међу њима само десет модела К2 које одлазе за трен ока.

Ту је и један посматрач из „Удружења за очување дела и симбола из тридесетих година”. „Ово је срамота и скандал”, каже он док му се образи црвене од љутине. „Крчмимо наше архитектонско благо. Ови типични производи „made in Britain” завршиће поред неког кактуса на тексаском ранчу или међу лотосовим цветовима у Осаки. Претвориће их у разна чуда, али ће остати усправне јер још ником није пало на памет да их постави водоравно и од њих начини лепе црвене ковчеге где ће бити сахрањени директори „Бритиш Телекома” који су за све криви!”

Б. Дожић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Сиетл, јануара 1974. године. У полицијским досијеима забележен је нестанак прве девојке. А онда, као по утврђеном реду војње, у исто време следећег месеца нестала је још једна. У овом америчком граду, у Савезној Држави Вашингтон, настала је неописива паника. Девојке су имале између осамнаест и двадесет две године, све су биле изузетно привлачне и, сем једне, све су биле студенткиње. Других сличности између њих није било, нити је полиција наишла на било какав траг који би је довео до решења случаја.

Луди убица

Петнаестог јула, шест месеци после нестанка прве девојке, детектив Роберт Кепел, из одсека за убиства, седео је у дневној соби и слушао најновије вести. „Нестале су још две девојке”, јављала је спикерка. Кепел је скочио да појача тон, а деци рекао да се умире. „Сваки

лицијској станици је почео непрекидно да звони телефон. Јављали су се очевици и из хрпе позива детективи су успели да сазнају да је друга девојка која је нестала, Џенис От, напустила парк у друштву витког младића, средње висине, који је око једне руке имао завој. Према тврђењу очевидаца, непознати мушкарац ју је замолио да му помогне да утовари гумени чамац на пртљажник свог аутомобила.

Све ово потврдила је још једна девојка којој је исту молбу упутио већ описани младић који јој се представио као Тед. Пошла је с њим до метализебраон „фолксвагена”, али од чамца није било ни трага. Младић јој је објаснио да се он налази у оближњој вили његових родитеља. Када га је девојка сумњичаво погледала, буквално је покушао да је угура у кола. Девојка се отргла и побегла. Само петнаест минута касније видела је истог младића како иде с девојком за коју су полицајци, према опису, утврдили да је Џенис От.

је детектив Џери Томпсон, из Солт Лејк Ситија.

— Питали сте нас за Теодора Роберта Кауела, званог Банди, који се из нашег Сиетла пресељено у наш град прошле године. Управо смо га ухапсили. Био је паркиран у једној мрачној улици кад су се појавила наша патролна кола. Чим нас је угледао, дао је гас и покушао да побегне без икаквог разлога. Стигли смо га и у његовом „фолксвагену” нашли смо алатку коју ловци користе за обијање, али и полицијске лисице. Шта ће то једном студенту права?

Кепел се одмах сетио приче једне девојке коју је непознати младић силом покушао да угура у кола и стави јој лисице на руке. Имала је срећу да се баш у том тренутку појавила група пролазника и отмичар је морао да је пусти.

УБИЈАО
ЈЕ
ПРВО
ЈЕДНОМ
ГОДИШЊЕ,
ЗАТИМ
МЕСЕЧНО,
ДНЕВНО,
ПА
ИЗ
САТА
У
САТ

СЕНКА ЗВАНА ТЕД

Убица Теодор Роберт Кауел је невероватно вешто мењао свој лик. Полицији је зато било веома тешко да му уђе у траг

траг им се изгубио у парку поред Самамиш језера, у округу Кинг, двадесетак километара западно од Сиетла.

За разлику од претходних пет случајева, ова последња два директно су се тицала Кепела јер је округ Кинг био у његовој надлежности.

Сутрадан ујутро шеф полиције Џозеф Маки, крупан, набусит човек проучавао је прве извештаје у вези са најновијим нестанцима, кад су у његову канцеларију ушли Кепел и други детектив Роџер Дан. На посао су се сада бацила сва тројица. Две девојке које се нису познавале нестале су истог дана, на истом месту, у размаку од само неколико часова и то у парку у који се тог спарног недељног поподнева сјатило неких четрдесетак хиљада излетника. То никако није могло да буде идеално место за једног „лудог убицу”, како су у новинама називали могућег кривца за ове нестатке.

Једна од жртава била је осамнаестогодишња Дениз Несланд. Око пола пет по подне оставила је свог младића за тренутак да би отишла до паркинга и узела нешто из аутомобила. Више се није вратила.

Тим од сто полицајаца и двадесет дресираних вучјака пречешљао је читав парк да би нашао бар неки траг, али без успеха. А кад је на телевизији објављена вест о нестанцима, у по-

Крајем јула нестала је још једна девојка, појавили су се нови сведоци. Сви очевици су тврдили да је, зовимо га Тед, имао завој на руци и да је возио метализебраон „фолксваген”.

Бекство без разлога

У току следеће две године на западу Америке нестало је шездесет осам младих жена. За Кепела, Дана и још четрнаест детектива задужених за овај случај, није било трагова који би говорили да се ради о убиствима. Тапкали су у месту.

А онда, 7. септембра 1976. један ловац је јавио полицији да је у брдима, само шест километара од Језера Самамиш, открио људски скелет. Кад су стигли на то место, полицајци су открили још три скелета. Детаљном анализом је утврђено да је један од њих био скелет Џенис От и да су све девојке умрле од гушења. Било је очигледно да је исти човек одговоран за њихову смрт — „сенка” звана Тед.

На листи сумњивих полиција је имала 2552 имена. Од овог броја издвојила је сто најсумњивијих. Детективима је било потребно недељу дана да би испитали појединости о сваком од њих. Када су дошли до седмог имена, у Кепеловој канцеларији је зазвонио телефон. Звао

Према њеном опису, био је младић од 25 до 30 година. Разликовао се од оног Теда у томе што је имао бркове. Али, Кепел је веровао да се ради о истој особи која се само маскирала.

Лажни бркови и брада

Полиција из Солт Лејк Ситија је имала налог за претрес Бандијевог стана. У њему нису нашли никакав траг који би говорио да је он отмичар и убица. Из стана су само покупили неке проспекте познатих америчких излетишта. На једном од њих било је заокружено неколико хотела. Утврдили су да су баш ту нестале многе девојке. Полицајци су били задовољни открићем, али Бандија још нису могли да окриве за убиство, јер, сем ових проспеката, чвршћих доказа није било.

Наравно, Кепел и његове колеге се нису предавали. Открили су да је 1973. и 1974. годи-

не Банди био запослен. Преко његових послодаваца су сазнали да је управо у време нестанка свих рних девојака изостајао с посла. А ако се нестанак одиграо у време викенда, Банди није могао да се сети шта је у то време радио. Полиција је била готово сигурна да правог човека држи у рукама. Само, недостајали су им трагови, као што су мрље од крви, власи, накит жртве или влакна одеће, па да подигну оптужницу против њега.

Детектив из Солт Лејк Ситија Мајк Фишер био је упоран:

ди, стигла је вест да је неколико спаваћих соба студентског дома претворено у клинику. Шест девојака је тако претучено да су две издахнуле, четири су једва извукле живу главу, а једна од њих је и силована.

Застрашујуће вести стигле су и из Џексонвила и још неких америчких градова. Убици је

је угледао полицијски ауто. Дејвиду је то било сумњиво и дао се у потеру. Преко радио-станице је сазнао да се ради о украденом „фолксвагену“. Настала је луда трка, али је Дејвид ипак успео да натера возача да стане и приведе га у полицијску станицу.

Непознати је изјавио да се зове Кенет Мајснер и да је из Талахасија. Сутрадан је полицију у Пенсаколи позвао прави Кенет Мајснер и рекао да су му нестала сва документа.

Читав дан је крадљивац аутомобила одбијао да каже своје право име. Увече је нестало његове одлучности. Постао је нервозан, а глас му

**Неколико година у
Сједињеним Америчким
Државама на тајанствен начин нестале су многе девојке
између 18 и 22 године**

— Претражићемо сваки делић Бандијевог аутомобила — рекао је својим колегама.

И, његова упорност се исплатила. Нађене су дугачке власи а анализом је утврђено да су припадале жртвама.

Судија је сада могао да подигне оптужницу против Теодора Бандија, али он је искористио непажњу чувара и успео да побегне из истражног затвора. Мајк Фишер је побеснео. Одмах је кренуо у потеру с дресираним псима.

Било је то јануара 1978. Банди се нашао на листи „десет најтраженијих бегунаца“ Федералног истражног бироа. Роберт Кепел, Џери Томпсон и Мајк Фишер готово да нису спавали тих дана. И, кад је изгледало да се обруч око убице стеже, из Талахасија, градића на Флори-

тешко ући у траг јер стално мења лик. Појављује се с лажним брковима и брадом, с периком...

Петнаестог фебруара 1978. полицајац Дејвид Ли патролирао је мрачним улицама Пенсаколе, луке триста километара удаљене од Талахасија. Опазио је „фолксваген“ наранџасте боје који је буквално милео. Његов возач је дао гас чим

је подрхтавао. Затражио је да телефонира и обећао да ће тада открити ко је.

— Ја сам — рекао је после обављеног разговора — Теодор Банди.

Сто жртава!

Детективи су испитивали Бандија читаву ноћ. Говорио им је о некаквим „мрачним фантазијама“, о нагону за убиство који му се јавио пре више година. У почетку једном годишње, а онда све чешће — месечно, недељно, дневно, а на крају из сата у сат.

Седмог јануара 1980. Банди је проглашен кривим за бројна убиства и осуђен на смрт. Полиција ни данас не зна колико је заиста убиства Банди извршио. Он сам је израчунао да их је било најмање сто!

С. Ивановић

Догодило се у...

...**Санта Феу.** Американци су ненадмашни кад је у питању реклама, разни конкурси и такмичења. Тако је било и са нашим „југом“ у кампањи за освајање тржишта. Тада је у Новом Мексику организовано такмичење ко ће више пута да пољуби „југо“. Награда најбољем – сешће за његов волан. У оштрој конкуренцији, испред десетак мушкараца, победила је домаћица Ребека Аркулета – она је предмет своје наклоности љубила равно 34 часа и 20 минута и при том задобила чак четири огреботине. Али, она каже: „Исплатило се“.

...**Лондону.** Број врачара (и врачева) нагло је порастао у Великој Британији – укупно их је регистровано око 30.000! То је недавно изјавио један од најпознатијих међу њима 70-годишњи Стјуарт Ферер. После тога присталице магије из Ирске, Канаде, Француске, Холандије, Финске и Америке пожурили су да испуне анкетни листић који им је врач Стјуарт упутио да би и они постали званични врачеве. Међу њима су и један банкар, директор једне велике фирме, агент осигурања, католички свештеник (либералнијих назора), полицајац, стриптизета, рибар и – једна принцеза.

...**Отави.** „Најмлађа беба на свету“ Џемс Гил, рођена 20. маја прошле године, провела је у стомаку своје маме свега 145 дана пре но што је дошла на свет. После четири месеца напустила је болницу да би наставила нормалан живот у кући својих родитеља. Ова мини беба, која је рођена са свега 623 грама, при изласку из болнице тежила је 2,6 килограма тако да су њене шансе за живот врло добре. Беба Џемс је ушла и у Гинисову књигу рекорда.

...**ХанOVERу.** Недавно се на фасади једне напуштене зграде у ХанOVERу (држава Пенсилванија) појавио лик Богородице и то непосредно пошто је испред ње постављен нов канделабр. Гомила је журнула на лице места и бачила се на колена, гужва сатима није престајала. Тада је један полицајац замолио станара суседне куће да отвори прозор на свом стану. Рефлекс светлости од уличне светиљке је нестао, а с њим и Мајка Божија. Општина је ипак преместила бандеру, за сваки случај.

...**Мисисипију.** Џин Грејтек, пензионисани трговац некретнинама из Калифорније, толико личи на папу Јована II да му се то и исплати. Пре годину и по овај 60-годишњак позирао је као папа за лист „Верајети“, после чега је открио праву златну жицу. У белој одећи за мису, са капицом на глави, почео је на разним приватним свечаностима да игра врховног поглавара католичке цркве имитирајући папине покрете и држање и, наравно, делећи благослов. Џин Грејтек, иначе смерни верник, каже да све што заради даје у разне добротворне сврхе. Цена његових услуга – 150 долара на сат.

...**Тексасу.** Полицајци у градићу Харсту нису баш бројни, па због тога нису увек могли да буду тамо где треба. Њихов шеф је стога одлучио да се послужи системом „страшила“. Поред пута су постављена полицијска кола, а у њима лутка обучена у униформу, са шлемом на глави. То је, изгледа, било довољно да возачи поштују ограничење брзине. Ипак, тајна није дуго остала тајна – један грађанин је телефонирао у станицу да би тужио полицајца који „спава на радном месту“.

**СЛУЧАЈ КОЈИ СЕ
ЗБИО У ДАЛЕКОИСТОЧНОЈ
ТАЈГИ ПРОСТО ЈЕ НЕВЕ-
РОВАТАН. МЛАДИ
БИОЛОГ ВИКТОР
КОРКИШКО ЗАПИ-
САО ГА ЈЕ У СВОЈ
РАДНИ ДНЕВНИК
НЕКОЛИКО САТИ
КАСНИЈЕ...**

Скупљајући код ловаца села Лазо допунске податке о леопардима, добио сам информацију да су, два километра од своје насеобине, приметили „сумњиве“ трагове. Одмах сам кренуо и поред пута открио трагове тигра. До мрака је остало око два сата па сам одлучио да проверим куд воде.

Недалеко од врха брега траг се изненада изгубио, снег га је избрисао. Тек што сам отворио дневник да унесем запажања, пресекла ме ломњава: испод јеле спазио сам пругаста леђа тигра. Звер је два пута рикнула и искежених чељусти кренула према мени. Махнуо сам рукама и, ни сам не знајући зашто, рекао:

– Одлази одавде, одлази. Немаш овде шта да тражиш. Иди слободно, не желим никакво зло да ти нанесем...

Премро сам од страха, нервозно причао, готово вриштао. Тигар се приближио на пет метара и стао. Одлучио сам да ситуацију узмем у своје руке и изрецитовао сасвим бесмислен текст:

– Ти си паметан, добар, леп, јак. Шта би ти то значило да ме растргнеш? Хајде да се лепо разиђемо. Нисам ти непријатељ, немам чак ни оружје. Одлази, молим те, пусти ме...

Ноге ме издају

Тигар је непомично стајао. Коракнуо сам унатраг и нагазио на суву грану. Звер је хитро кренула према мени. Наставио сам да говорим што сам могао уверљивије трудећи се из све снаге да се не скљокам због дрхтавице у ногама. Ипак, све време сам га гледао у очи. Речи су, изгледа, деловале и тигар је поново стао.

Пало ми је на ум да запалим цигарету, можда ће га мирис дувана отерати. Пажљиво сам посегнуо за шибицом у џепу. Била је празна. У ранцу је била још једна, али покушај да га скинем с леђа раздражио је тигра и он је опет пошао к мени. И поново речи, речи и само речи. Сад ме је већ обилазио на пристојном одстојању. Успео сам да скинем ранац, али је грана опет крцнула – тигар се узнемирио и кренуо претећи према мени ниско спуштене главе.

Нисам могао ни да сањам да могу да будем таква причалица. Али, овде и сада радило се о животу, мом. Тигар се на крају мало примирио и чак почео с досадом да зева, осврће се околу и трља главу о оближњи грм. Преломио је суву гранчицу и, као да се игра, превртао је језиком и шапама. То ми је дало идеју да му нешто бацим и тако одвучем пажњу

са себе. Из ранца сам извадио конзерву меса и бацио му је повлачећи се. Лименка га није дуго забављала. Ни капа.

Ипак сам одмакао. Закратко. Гледајући тигра а не куд ходам, оклизуо сам се. Звер је рикнула и клекла спремајући се за скок. Наставио сам с причом, сад много енергичнијим тоном. Можда је то деловало. Тигар се зауставио метар од мене.

Запамтио сам му главу. Блистава и глатка длака неодољиво ме подсећала на чудесну игру хијероглифа, а фасцинирала ме је мокра црна пега на доњој усни. Продорне жуто-зелене очи нису допуштале да се и даље забављам детаљима. Дрско ме посматрајући тигар је све ниже сагињао главу, сасвим ми се приближио и мртав-ладан пружио леву шапу према мојој нози. Покушао сам да се заклоним ранцем скупљајући снагу да овлажим од страха и силне приче суво грло.

Морам га поткупити

Његов нос био је на пола метра од мене, али сам га тада гледао само у очи. Дуго и упорно, апсолутно свестан безизлазности

свог положаја. Тигар није издржао, оборио је поглед зверајући око себе. Онда је лењо оњушио ранац, одмакао се корак и легао у снег.

Схватио сам: ако стојим непомично, неће ме напасти. Тада ми је на памет пала блесави идеја да, ако желим, могу и да га помилујем. Уздржао сам се да, безразложно, не изазивам ионако сасвим неизвесну судбину. Он је мирно лежао и слушао моју причу о плановима заштите угрожених животиња, али и грдњу о његовом хулиганском понашању. Потом сам правио комплименте на рачун његовог изгледа.

Већ се поштено смрачило. Можда он само чека тмину да ме нападне?! Са зверима никад ниси начисто. Зато сам решио да лагано ходам и да га на то навикнем поткупљујући га стварима из ранца. Добацио сам му канап. Зграбио га је и методично жвакао откидајући мање комаде. То га је забавило и ја сам успео да измакнем пет-шест метара. Убрзо је, међутим, поново кренуо за мном.

Шта даље? Из ранца сам извадио прслук с крзеном поставом која га је прилично заинтересовала јер ми га је истраго из руке. Зад-

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

**УСПАВАНКА
ЗА ТИГРА**

вољан, одмакао се у страну стрпљиво черупајући нов поклон. Успео сам да умакнем петнаестак метара истовремено припремајући и крзнене рукавице, за сваки случај.

СТИГАО МЕ ЈЕ ВРЛО БРЗО. Бачене рукавице само је овлаш оњушио. Цело његово понашање упућивало је да се одлучио да ствар напоскон оконча: кретао се лагано, приљубљен уз земљу и спреман на скок. Поново је застао јер га је, по свој прилици, наставак мог монолога занимао.

Изморен од надмудривања и големог страха, помишљао сам да га треснем ранцем и да с овим мучењем завршим. Како човек у таквим тренуцима воли да живи, просто је невероватно. Кренуо сам низ падину, корак по корак, ниједног тренутка не затварајући уста. Поново сам се оклизнуо и тигар ми се нашао изнад саме главе. Умало нисам повратио од његовог топлотог смрдљивог даха.

Ускоро смо се нашли на отвореном. Он се притајио пузећи према мени. Класичан начин како звер прогони жртву пред одсудан скок. Више нисам имао снаге да га убеђујем, само

сам га нетремице посматрао и одлучио да се, без обзира на све, докопам друма који је био преко речице. Лежао је док сам се удаљавао. И онда га више нисам видео. Одједном се створио између мене и речице, режећи.

Пошао сам према реци десно од њега убеђујући га да ми је стварно свега доста и да идем да се одморим. Кренуо је за мном, као да ме стражарно спроводи. Докопао сам се камења које је преко речице водило на другу обалу осврћући се све време. Он се зауставио код воде, ожеднео. Био сам све даље од њега.

Последња слика: високо подигнуте главе тигар стоји у води и гледа ме. Ускоро сам чуо звук моторних санки.

Коментар Д. Пикунова, научника, специјалисте за тигрове

Ову причу чуо сам из прве руке: био сам за управљачем моторних санки које су нашле Виктора Коркишку. Поштено говорећи, нисам му одмах поверовао. Смејали су се и ловци из Лаза. Међутим, ујутру смо отишли на

лице места и уверили се у истинитост скаске. У снегу су се укрштали многобројни трагови човека и тигра, около разбацане ствари: капа, крзнени прслук, комади конопа, конзерве...

По сачуваним траговима утврдили смо да је тигар пре сусрета с човеком убио дивокозу, прождерао и варио је целу ноћ. То што је звер била сита неоспорно је смањило њену агресивност. Међутим, главни разлог срећног завршетка је искључиво присебност младог научника. Детаљна анализа његовог понашања, по мени, представља велики изазов за психологе.

Не сме се заборавити ни чињеница да се ово догодило човеку спремно на неочекиване сусрете у тајги, научнику који десет година проучава крупне звери, посебно леопарде. То му је, без сумње, помогло да трезвено процени сваку промену ситуације, увек налазећи најбоље решење.

Да ли и други људи у сличној ситуацији могу овако да се понашају? Плашим се да је у девет од десет оваквих сусрета с тигром трагедија неизбежна. **П. М.**

НАДИМАК

и како га стећи

НА ДРАГИ СЕ НЕ ОКРЕЋЕМ

...или, како је наш познати глумац

Драгомир Бојанић постао Гидра

Откуда је света и века један језик никако не излази из моде – шатровачки. Он увек има своје поборнике, нарочито међу младима. Без обзира на време, владајуће прилике. Захваљујући том језику наш познати популарни глумац Драгомир Бојанић постао је Гидра.

– На рођењу сам добио име Драгомир. А како сам био умиљато и слатко дете, из милоште су ме звали Драги. И тако све до моје девете године, то јест док се нисмо преселили у Крагујевац и спријатељили с оцем једног од наших најбољих боксера свих времена Бабејом Јаковљевићем. Он је био човек који је онако, из рукава, истресао надимке. Тако ј прво свог сина назвао Бабеја. Шта то значи нисам никад проклјувио, тек има неке везе с несташлуцима. Наиме, Јаковљевић син је био врло немирно дете. После сам и ја дошао на ред.

Слушао наш пријатељ оно Драги, Драги, па му једног дана

16 ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 1.1.1988

досадило и почео да ме зове Гидра. Разумете у чему је штос? То вам је нешто као „шаб ме габри“ (баш ме брига). Драги – Гидра. То Гидра најпре су прихватила деца из комшилука, па онда и моји. Оно Драги су потпуно заборавили. Тога се још сећају једино моји рођаци, они старији.

Када се понекад догоди да свратим код неког од њих па ме он освоји са Драги, ја се на то не окрећем. Једноставно, то име ми је потпуно страно. О оном званичном, Драгомир, да и не говорим.

– Тај мој надимак – Гидра – Италијанима је богами натерао срце у пете – наставио је да нам прича глумац кога памтимо по многим улогама. – Пре неколико година ангажовали ме Италијани за неки филм који се снимао на Сардинији. Уговором су били предвиђени разни детаљи па

и онај о „филмском“ имену. Размишљао сам, размишљао и најзад смислио: зваћу се Ентони Гидра. Да се баш сасвим не одрекнем себе. И тако, дођем ја на снимање, буде ред на мој кадар а редитељ викне – Гидра! Кад око мене настаде хаос: сви статисти надали у бег. Шта то би, чудим се ја а редитељ се ваља од смеха. Не вреди да га питам ишта. Заценио се човек. Збуњен, сачекао сам да дође к себи и упитао да л' се то од мене пресече толики свет. „Тачно“, одговорио је „а знаш ли зашто?“. Разуме се да нисам знао. „Зато“, рекао је „што на Сардинији гидром називају једну од најопаснијих змија отровница“.

Осим што на италијанском гидра значи змија, ту се веза мог надимка са животињским светом не завршава. Гидра је чест назив за коње, нарочито војне. Што баш за њих, не бих знао да кажем.

Драгомир Бојанић Гидра

* * *

Ето, испричали смо вам како је један Драгомир, Драги, постао Гидра. А имате ли ви или неко од ваших другова, другарица, пријатеља, колега или колегица са факултета, посла, надимак? Вероватно да имате! Надимци су саставни део нашег менталитета и не само нашег. На вама је само да се сетите и напишете причу: на једну до две куцане стране. За оне који пишу руком кратко упутство гласи: сведите причу на највише 900 речи! Сви радови које будемо објавили биће хонорисани и зато не заборавите име и презиме, улицу и број и назив места у коме живите. На коверту обавезно ставите назнаку „Надимак и како га стећи“. Наша адреса је: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд.

Дакле, у новом формату са новом, вашом рубриком! Чекамо је!

ЦРНАЦ

**у белој
пустињи**

МОЈ ГРЕНЛАНД

**Путовање Африканца
Тета Кпомасија од То-
гоа до Гренланда тра-
јало је пуних осам го-
дина. Али, исплатило
се: најзад је био у хла-
довини**

Кад је брод „Мартин С.“ пристао у луци, према њему је нагрнуло готово свих 4.000 становника места Кагортот (на ескимском бео град, скоро па Београд). Пре тога пуних десет месеци због леда који су нанеле струје у пристаниште није ушао ниједан брод. Кпомаси је бацио поглед кроз округло прозорче своје кабине: дрвене куће на обали деловале би суморно да нису биле офарбане живим бојама. Кад се црнац појавио на палуби, Гренланђани су потпуно заборавили на путнике који су силазили низ покретне степенице – сви погледи били су упрти у њега. Деца су се стиснула уз мајке, једно је и заплакало.

После првог шока родитељи Кпомасијевог сапутника Адама, Ескимана привременом раду у Шведској, љубазно су позвали Африканца у своју кућу, али тамо на жалост није било места за спавање, па се Адам упутио до суседа.

Ускоро се вратио сав збуњен.

– Нико неће да ме прими? – упитао је разочарано Кпомаси.

– А, не – насмејао се Адам. – Хоће и то сви! Али, ти неш становати код моје сестре Полине. Зато су остали увређени.

Шта одсећи – прст или нос?

Полинина црвена кућица налази се на самом крају главне и једине улице Кагортота дугачке осам километара. До првих суседа и с једне и с друге стране неколико стотина метара. Мало незагрејано предсобље. У собама, на прозору саксије с пеларгонијама, на ниском стоцићу касетофон, а испред огромног кауча крзно туљана. На зидовима фотографије рођака и данска краљевска породица.

Уз тај први разговор испили су по пет шољица кафе. Адам је преводио меша-

јући дански и енглески. А онда је Полина изнела велики плитак тањир са режњевима нечег црвено-наранџастог.

– То је матак – „објаснила“ је. – Изволите!

У Тогоу кажу: ако је слон прогутан ко-ксов орах, значи имао је поверења у свој стомак. Док је гледао послужење, Кпомаси није осећао ништа слично према свом желуцу, али је узео комад у руке. Горњи слој матака – једра, провидна сланина – бар му је по изгледу личила на дињу или папају, али зато се доњи слој – китово месо – показао жилав као ђон. (Касније ће Кпомаси научити да се китово месо једе тако што се држи левом руком а десном се одреже комадић међу зубима, при чему је веома угрожен нос. И прсти, наравно.)

Кпомаси је једва савладао повећи комад меса и уздахнуо с олакшањем: – Врло је укусно! – И за то одмах био кажњен. Домаћица је донела репете. Следеће јело – сушени бакалар – свидело би се Кпомасију да Полина није рибу прелила жућкастом машћу туљана.

– Треба јести што више масти – објаснила је. – То штити од хладноће.

Било како било, Кпомаси је, најзад, био на Гренланду.

Са +35° на –45°С

Његово путовање започело је пре осам година на теретном броду склепаном од дасака и буквално увезаном конопцима. У Тогоу га подрумливи називају „шумски такси“. Ноћу, док је чукао међу балама и сандуцима на крову лађе, још топлим од дневне жеге, сањао је како га потера стиже – јер он је побегао од куће са нешто новца који је зарадио продавши асуре што их је сам исплео.

Његов отац, електричар по занимању, држао се старог начина живота: имао је осам жена и тридесеторо деце, мисионаре је звао врачима, а домаће уважавао и бојао их се. Кад је Тет пао с дрвета и добро се угувао (док је ловио, напала га је змија), отац га је на месец дана послао у шуму сеоском врачу. Стручно „истеривање ђавола“ тотално је престравило дечака, а очева жеља да кад заврши школу постане врач – докусурила га је.

Баш у то време у руке му је стигла књига о Гренланду. Почео је да је чита једног врелог тропског дана на обали Гвинејског залива. Ошамућен од спарине дечак је арктичке мразеве схватио као бескрајно пријатну хладовину. Истина, потпис испод једне фотографије био је застрашујући: „Ескимска деца је-ду живу рибу“! Јадници! Али, унутра је стајало и нешто врло привлачно. Аутор је писао о томе како на северу деца живе потпуно слободно, старији не вичу и не бречају се на њих, нема табуа, забрана. Људи су гостопримљиви. Јесте да нема ниједног дрвцета, осим патуљастог жбуња, али зато нема ни змија. Гренланд! Већ сама реч звучала је бајно.

„Шумским таксијем“ стигао је Тет код тетки у Обали Слоноваче, а у неким афричким племенима тетка је веома важна, њена реч може чак и да поништи очево наређење. На жалост, овој тетци је идеја о Гренланду изгледала ван памети, па је Тет морао да побегне у суседну Гану где се запослио као курир у индијској амбасади. Кад год је био слободан, учио је енглески, ванредно се уписао у француски колеџ, буквално није испуштао књигу из руку. Затим се пребацио у Мауританију – пријатељи су га једва спречили да пешке не пређе у Алжир. Онда Сенегал и, коначно, Европа.

У Паризу, Бону, Копенхагену, Кпомаси је или прао судове по ресторанима или радио „на црно“ било шта друго, окапавао по музејима и библиотекама и сазнавао све више о Ескимима. Свуда је наилазио на људе који су пружали уточиште добром, начитаном и љубазном Африканцу. На последњу препреку наишао је у Копенхагену.

– Није ми тешко да ти издам дозволу – био је упоран чиновник у полицији – али ми је жао тебе. Колико је код вас у Тогоу зими? Плус тридесет пет. А на Гренланду минус 45°С. То је огромна разлика! – Али, Кпомаси се није дао.

Где су они прави људи?

– Катангоута! Доручак! – За петогодишњу Наини која зове Тета, он је већ „катангоута“ – „мој брат“. Деца су се, уопште, брже навикла на црнца од одраслих.

За доручак (какво пријатно изненађење: сир и џем) Кпомаси посматра како родитељи гледају деци кроз прсте (што би такви у Африци добили шљиску иза ушију), а исто је тако и са младићима: старији им се не противе и узмичу кад се доносе важне одлуке. А код куће? Кпомасију је било лакше да замисли слона како се пење уз лијану него да старац у Тогоу пита за савет свога сина, ма колико година овај имао.

Африканац је у Кагортоту провео готово два месеца и за то време у њему је расло необично осећање да није стигао тамо где је кренуо. У целом селу само два кајака, односно само два ловца.

– Ханс – упитао је Кпомаси једног дана свог суседа – где су Ескимима „прави људи“, Инуити како сте некад звали себе? Где су ловци и риболовци?

– Они су у Сисиминту и у Тули, на северу. Тамо има Ескимана колико хоћеш. –

НАСТАВАК
НА СЛЕДЕЋОЈ СТРАНИ

(За Ханса, као и за већину житеља југа, на северу живе „дивљаци“.)

Дванаестог августа Кпомаси је бродом обалске линије кренуо на север да нађе „праве људе“ какве је знао из књига.

Зимовање у Родбеју

Није се зауставио у Фредериксхобу, 300 km од Кагортага. Десетак радњи, школа, болница, црквица, радио-станица, ватрогасни дом, фудбалско игралиште. Хиљаду становника. Бараке. Нема ни запрега, ни кајака, ни паса... „Не треба очајавати, настављам даље на север“ - записао је Кпомаси у дневник.

У Родбеју, где је одлучио да проведе зиму, Кпомаси постаје риболовац. Његов је учитељ Појо - син домаћина код кога зимује. Пецали су ноћу при светлости керозинске лампе али зато се дешавало да улове и по педесетак крупних иверака. Ноћи су проводили на леду под шатором, температура се спуштала испод 40°C. Кпомаси је учио да лови и туљане користећи замршен систем замки који се мора проверавати кроз отвор у леду помоћу огледалца.

... Нова година прослављала се читаву недељу. У клубу се певала „Наша древна земља“, химна Гренланда, па песма која слави Нарсесак, јужни део острва где је много крава и оваца које мирно пасу између белих кућица. Тамо је топло, има траве, свега, једном речју рај на Земљи. Све је било богато и весело, али Кпомасију је недостајао бубањ. Последњи пут видео га је у музеју у Копенхагену.

Бучну свечаност сменила је тешка свакидашњица. Мраз је стезао све јаче. Кпомаси је записао: „Гренландски мраз вас не тера да дрхтите и цвокоћете зубима. Он није око вас, он је у вама. Унутра. Свуда је и све прожима: одећу, људе, ствари у кући. Не смете голом руком дотакнути ништа а да се не „опечете“: ни тањир, ни шерпу, ни упаљач у џепу, сат остављен крај кревета. Па ипак, све док је земља покривена дебелим слојем снега, мраз није тако страشان. Али, у марту и априлу снег се претвара у лед и тада се оно осећање које имаш у јануару да живиш у фрижидеру претвара у ново које се ни са чим не може упоредити. Пећ се гаси тек кад цела породица легне. Ни покривачи ни џемпери, ни то што сви спавају у истој постељи - ништа не помаже. Жао ми је деце која без обзира на мраз ујутру крећу у школу. Напољу мртва тишина, ни лавеза паса, нити икаквог другог звука. Мушкарци још пре њих одлазе у лов: харпун у руке и право у пристаниште! Ипак, жив сам и спреман да проведем још неку зиму на овом острву“.

Прави Гренланђанин

Ближила се јесен. Кпомаси је без страха очекивао другу зиму: знао је да лови, управља псећом запрегом, његово тело више се није бунило против мраза.

- Навикао сам на овај крај - писао је пријатељу - и могао бих да останем на Гренланду цео живот. Направио бих себи кајак, саградио кућу. Наравно, не на југу острва већ на северу близу правих Гренланђана као што је стари Робер Матак у Упернаваику где сам провео шест

месеци, међу ловцима на туљане у Тули или Аасиаати. Али, какву корист имају од тога моји у Тогоу. Морам да се вратим и из прве руке испричам све што сам видео.

... Последњи ручак Кпомасија у Матаковој кући. Тет с апетитом једе изнутрицу туљана обилно преливену жутом машћу.

- На растанку Матак му поклања огрлицу са зубом и канцама белог медведа, то је најдрагоценије од свега што има. Сличну амајлију добио је Тет од свога деде, само су то били зуби и нокти леопарда.

Цело село прати Кпомасија до брода.

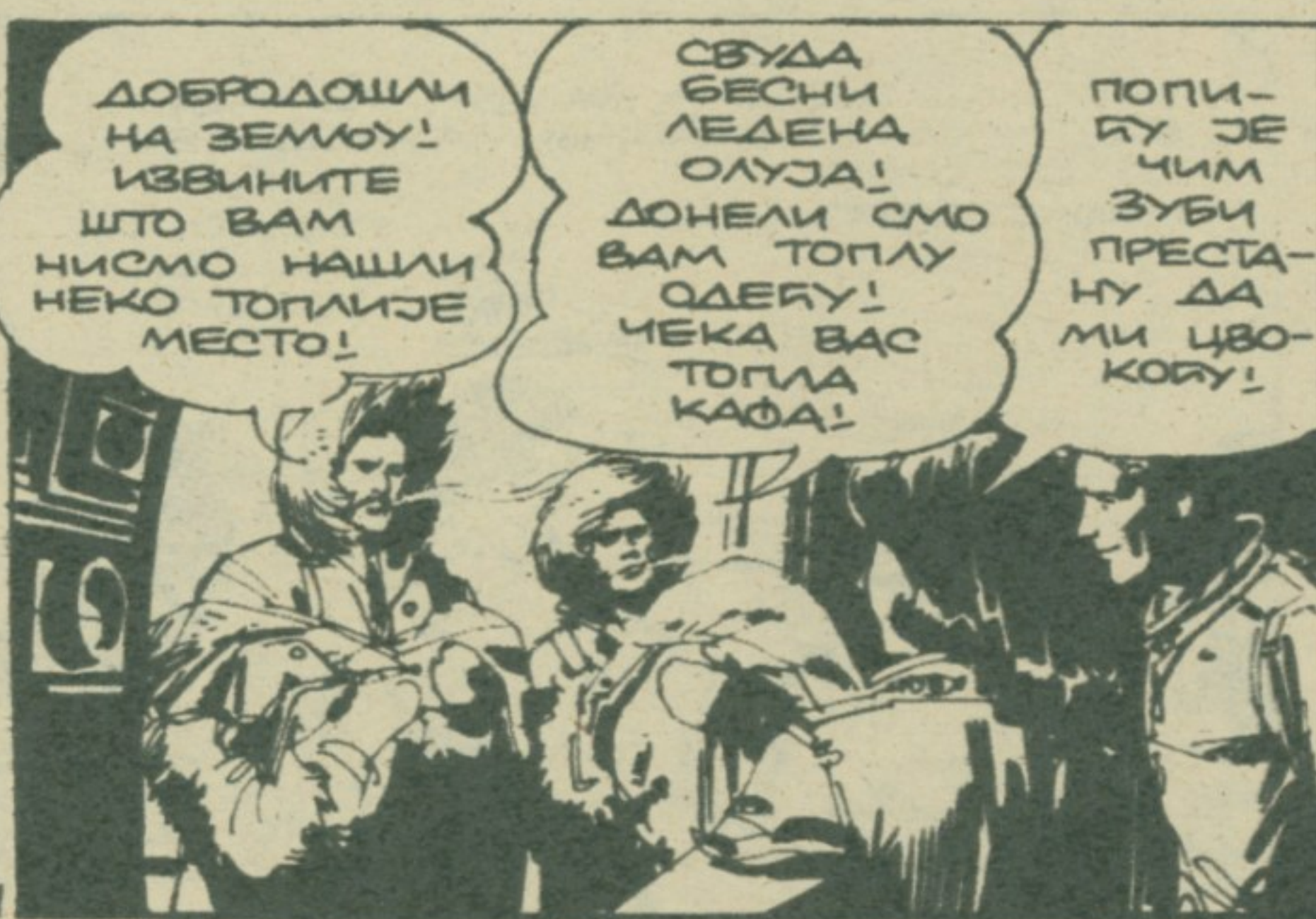
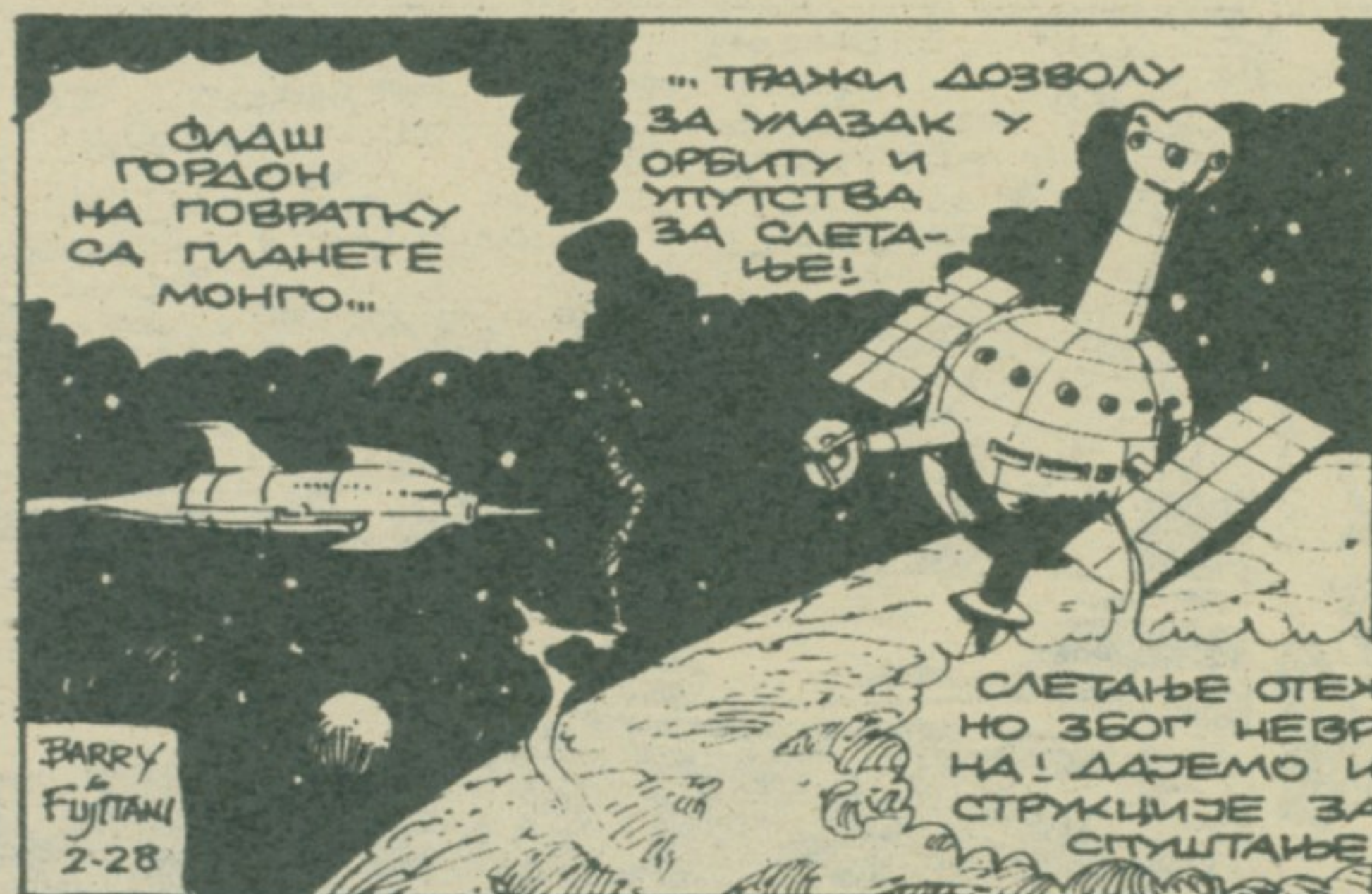
Он је поделио све своје ствари од крзна, шта ће му, његов руксаг набијен је поклонима: харпун за лов на птице, бич за псе, минијатурни кајак и псећа запрега од дрвета, лутке, старинска женска ношња, црна скулптура торнасоука за кога су га некад сматрали. И то су му све предали ћутке. На северу људи нису говорљиви - живот је исувише напоран и сва се снага троши на чисту борбу за опстанак. Па ипак... На пристаништу Матак окреће главу од Кпомасија. И Африканац први пут за годину дана колико је провео овде схвата: Ескимима умеју и да плачу.

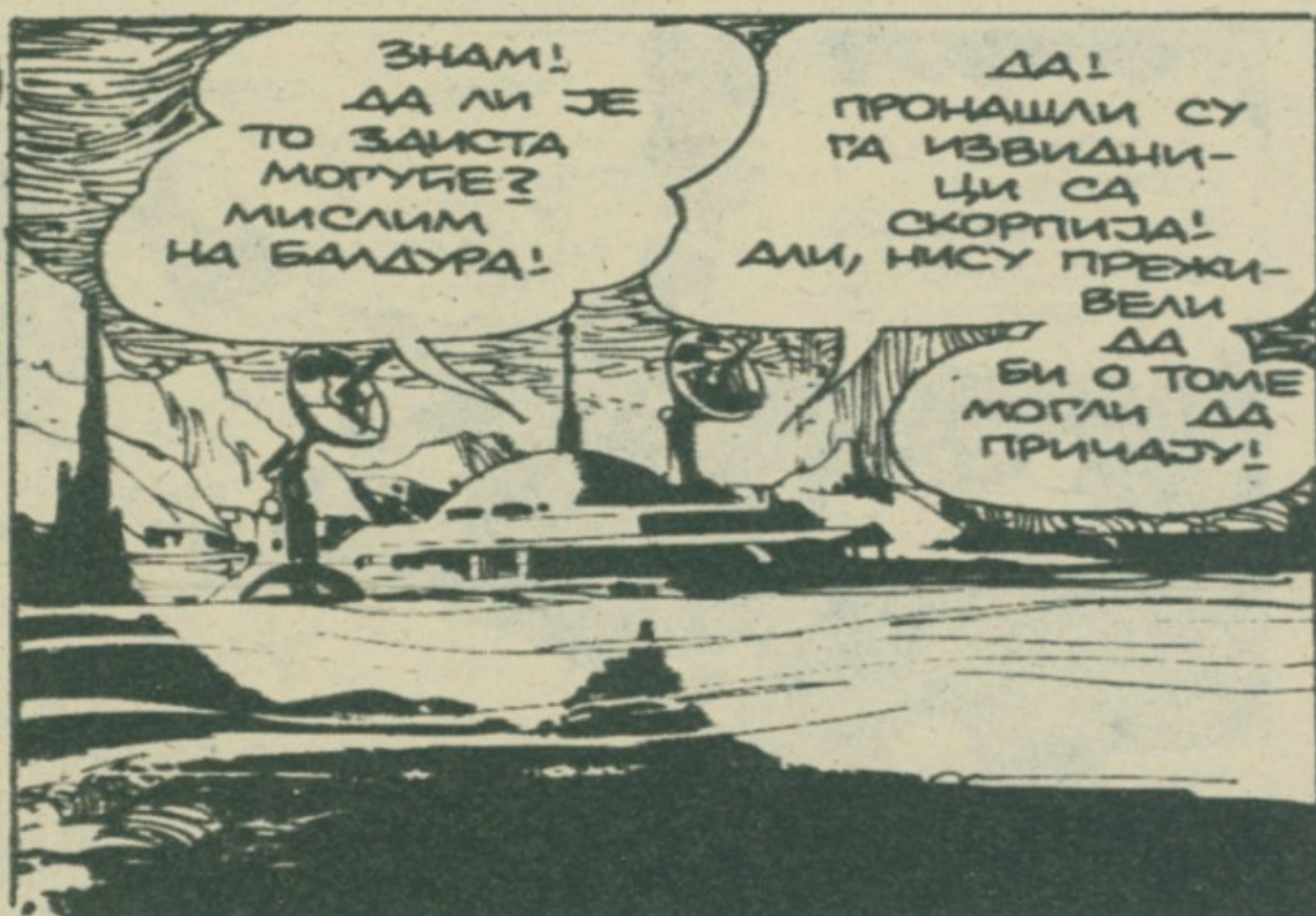
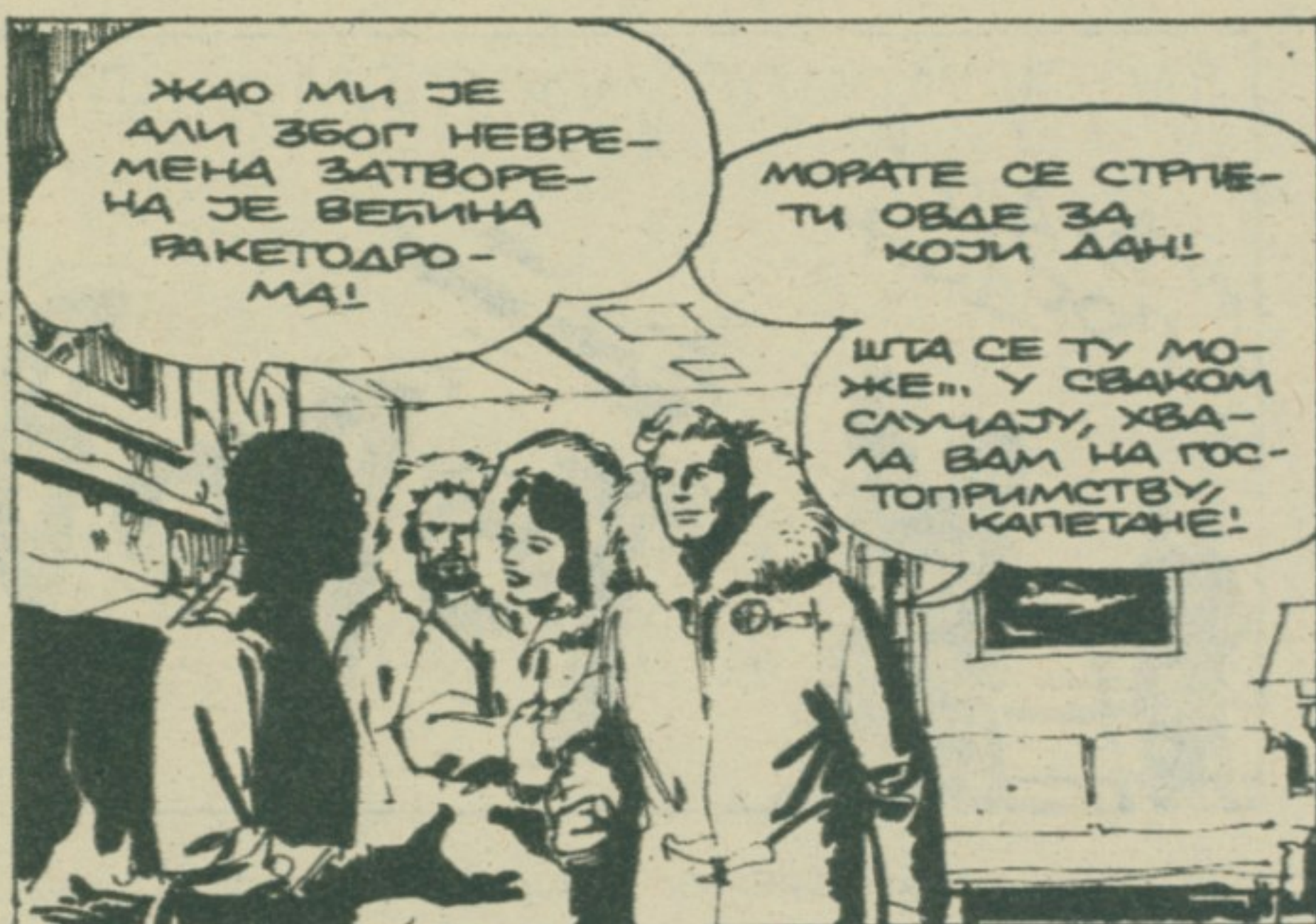
В. Милићевић

ФЛАШ ГОРДОН ТОРОВА СЕКИРА

ПОСЛЕ ОБАВЉЕНОГ ЗАДАТКА НА ПЛАНЕТИ МОНГО ФЛАШ ГОРДОН И ЊЕГОВА ЕКИПА
ВРАЋАЈУ СЕ НА ЗЕМЉУ...

BARRY
FUJITANI
3-12

©1986 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ЗНАЧИ ОН ЈЕ ЖИВ
ЗАМРЗНУТ ПОД ДЕ-
БЕЛИМ ЛЕДЕ-
НИМ ПОКРИВАЧЕМ

ДА!
ОСТАО ЈЕ
НА ТОМ МЕСТУ
ТРИ ХИЉАДЕ
ГОДИНА
СВЕ ДО
ЈЕДНОГ
ДАНА...

И, КО
ГА ЈЕ КОНАЧНО
ПРОНАШАО?

ЗАШТО
ТО ТИ
НЕ ИСПРИ-
ЧАШ ОЛАСЕ?
ТИ БОЈЕ
ЗНАШ!

ГА...

BARRY
FUJITANI
3-13

©1986 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

... ВЕРУЈЕМО ДА
СУ ДЕМОНИ НА
КОЈЕ ЈЕ БАЛДУР
НАИШАО ЗАПРАВО
ЧЛАНОВИ ПАТРОЛЕ СА
СКОРПИЈА КОЈИ СУ
ТАДА ИСТРАЖИ-
ВАЛИ НАШУ...

... ПЛАНЕТУ!
ПРЕ НЕКО-
ЛИКО
ГОДИНА
СКОРПИЈАН-
ЦИ СУ ПОНОВО
ДОШЛИ ДА ЕИ
ТУ ИЗГРАДИЛИ
ТАЈНУ БАЗУ...

И, ТАКО,
ПОСЛЕ
ТРИ ХИЉАДЕ
ГОДИНА ЊИХОВ
БРОД СЕ
СПУСТИО...

BARRY
FUJITANI
3-14

... И СКОРПИЈАНЦИ СУ
ПОЧЕЛИ ДА КОПАЈУ...

"КАД
ИЗНЕ-
НАДА..."

НЕШТО СЕ
КРЕБЕ!

©1986 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

БИЛИ
СУ ЗА-
ПРЕПАШТЕ-
НИ ОНИМ
ШТО СУ НАШЛИ
У ПОЛАРНОМ
ЛЕДУ...

BARRY
FUJITANI
3-15

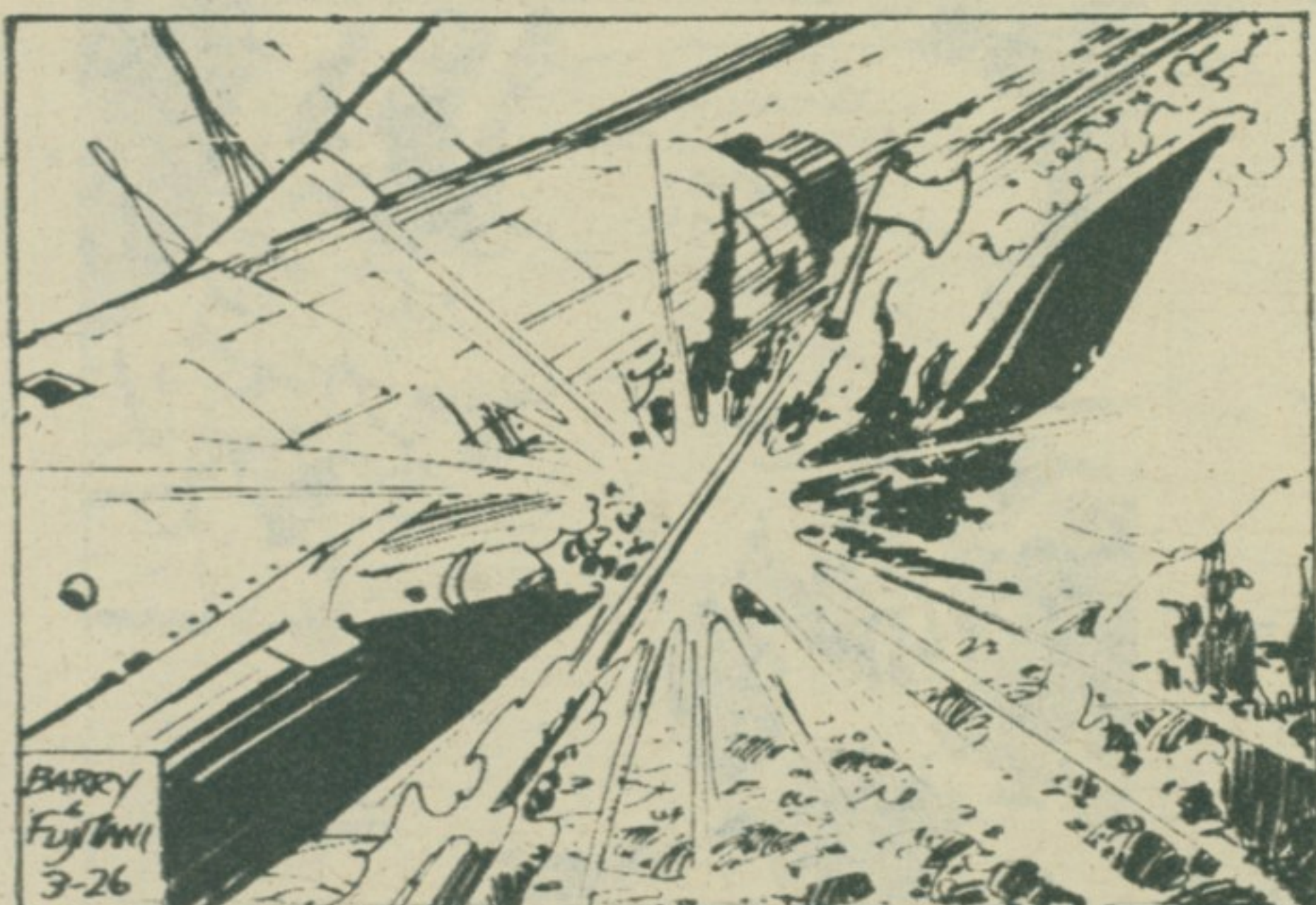
И... НЕМОГУЋЕ
ЖИВИ ХУМАНОИД!

ДЕМОНИ! ЈОШ СТЕ
ОВДЕ! БАЛДУР ЋЕ
ВАС УНИШТИТИ!

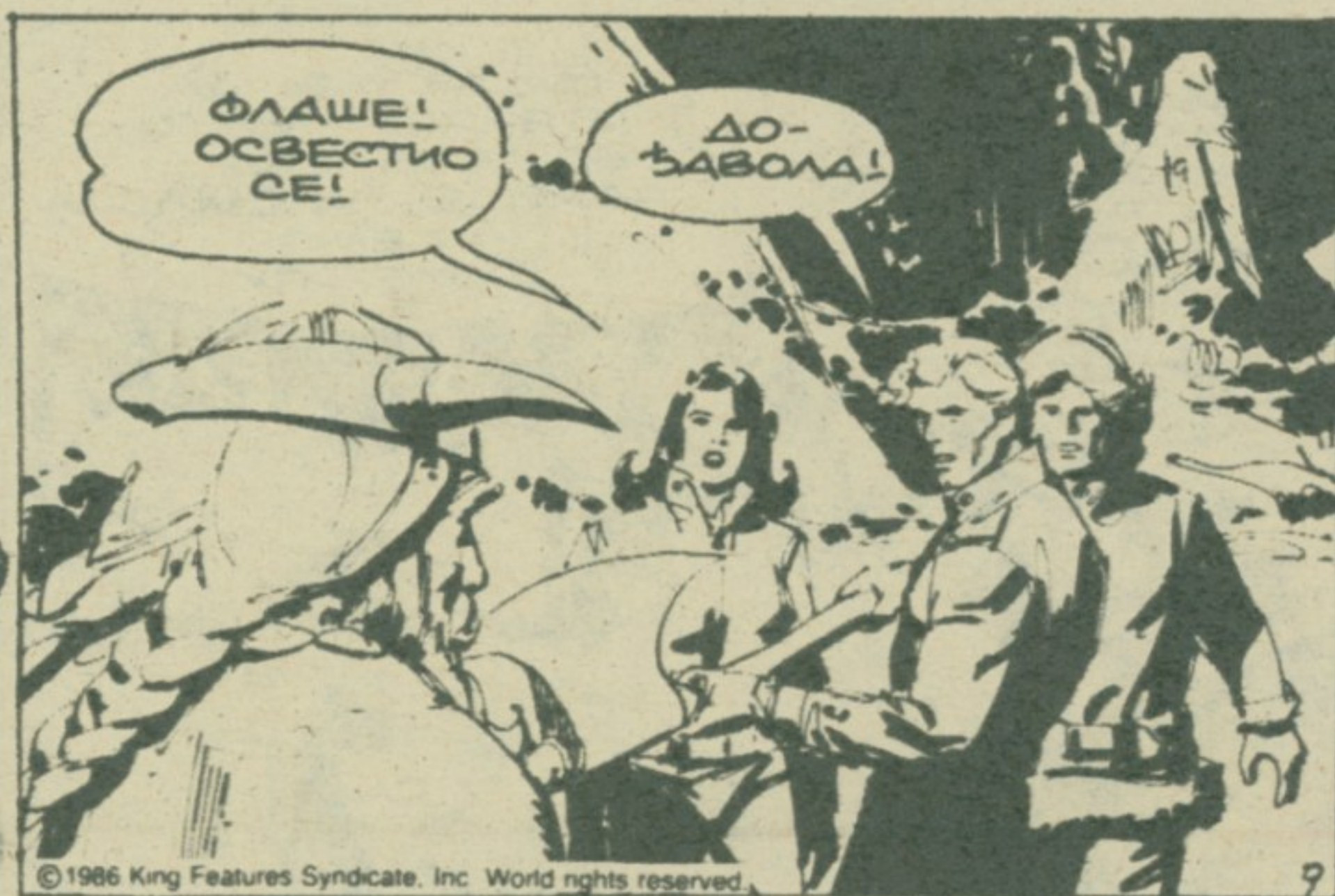
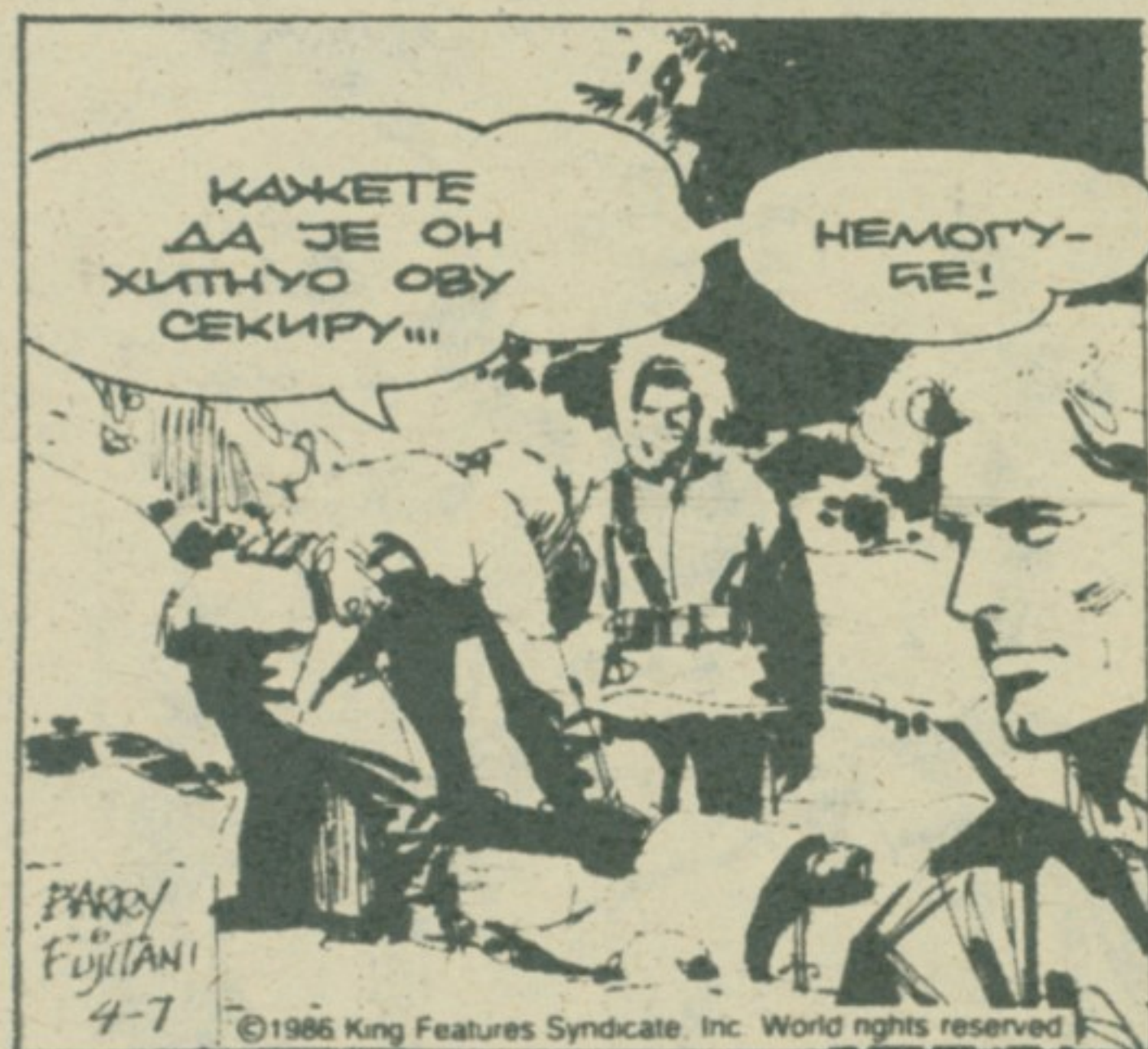
©1986 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

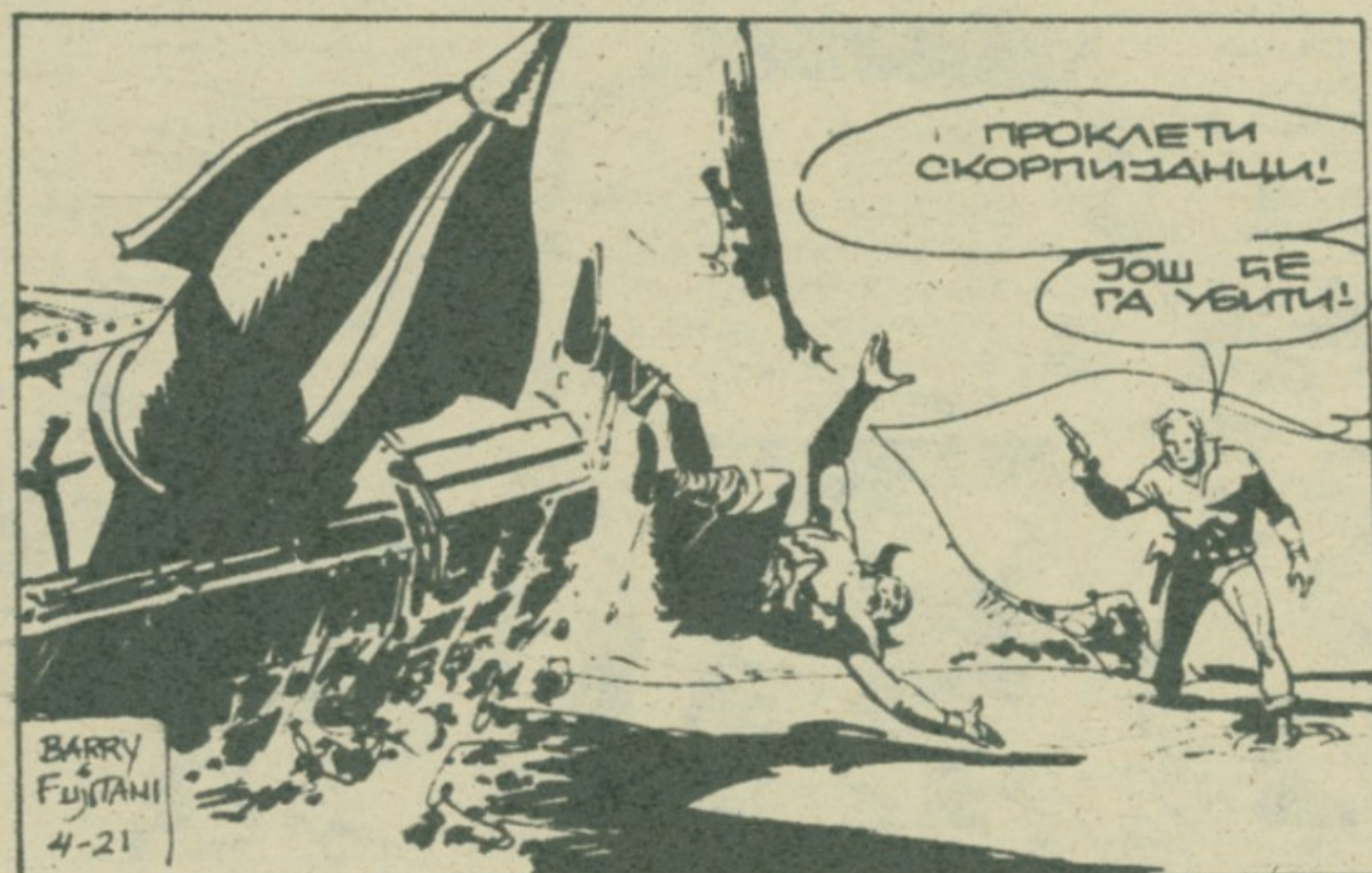

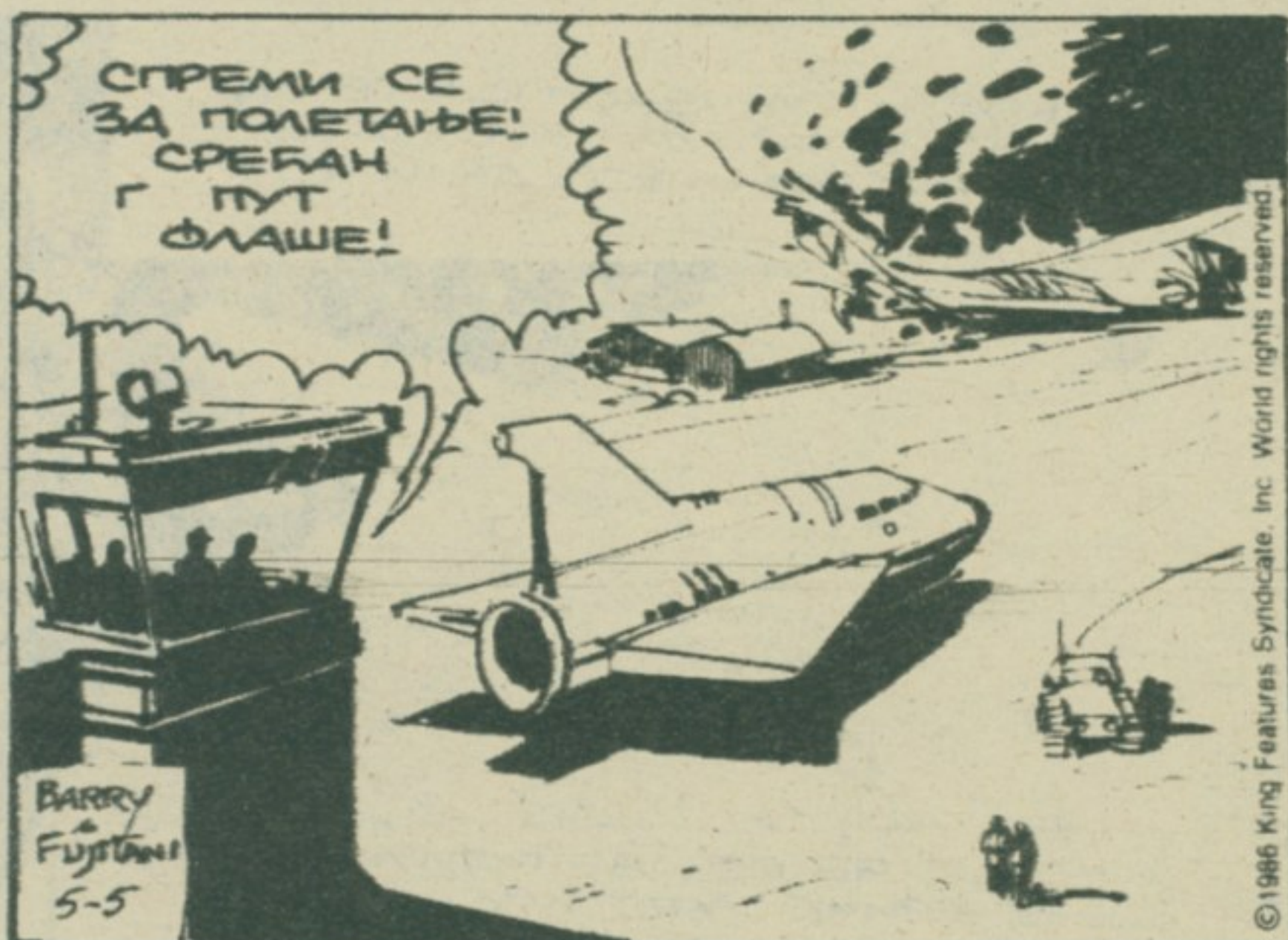

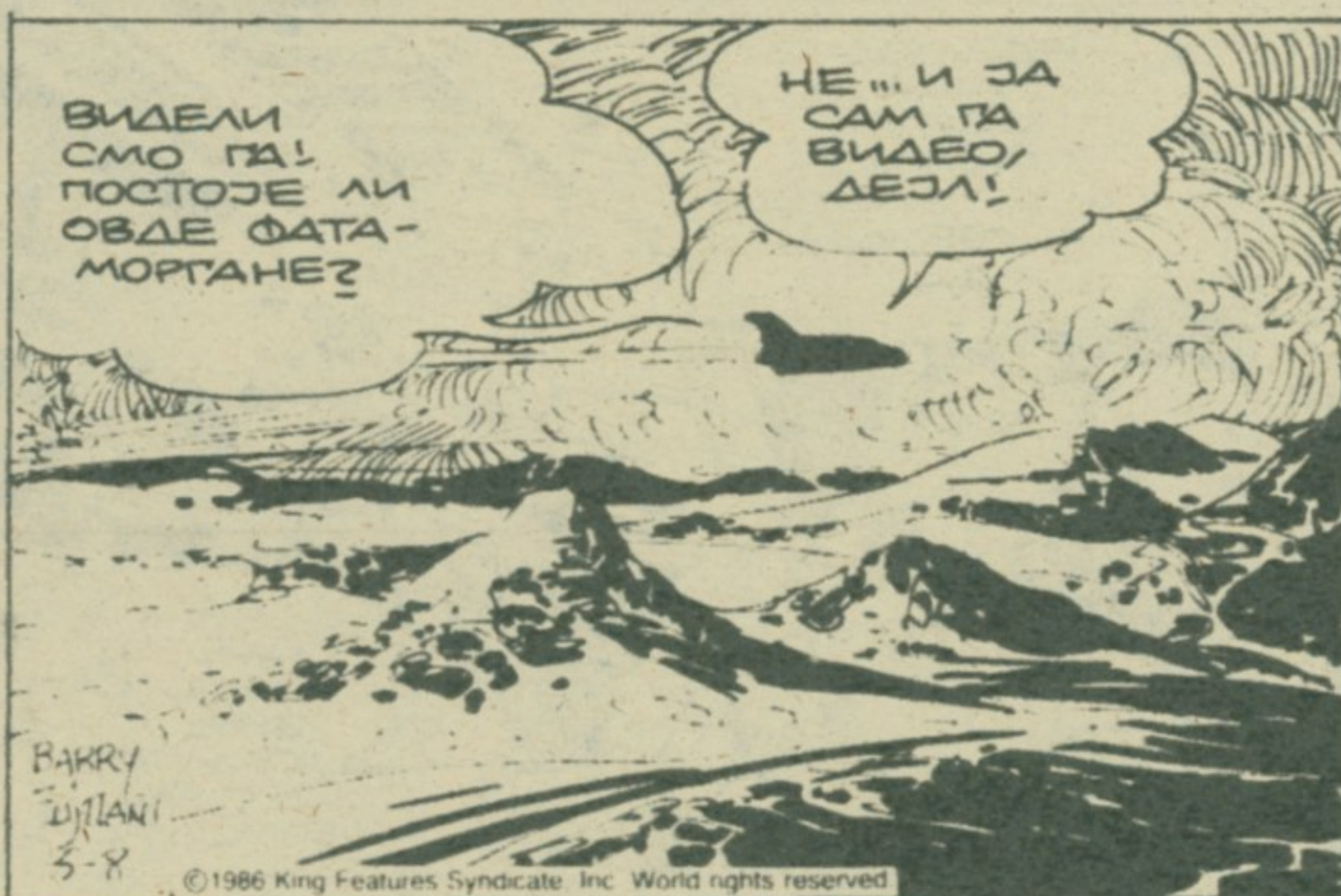

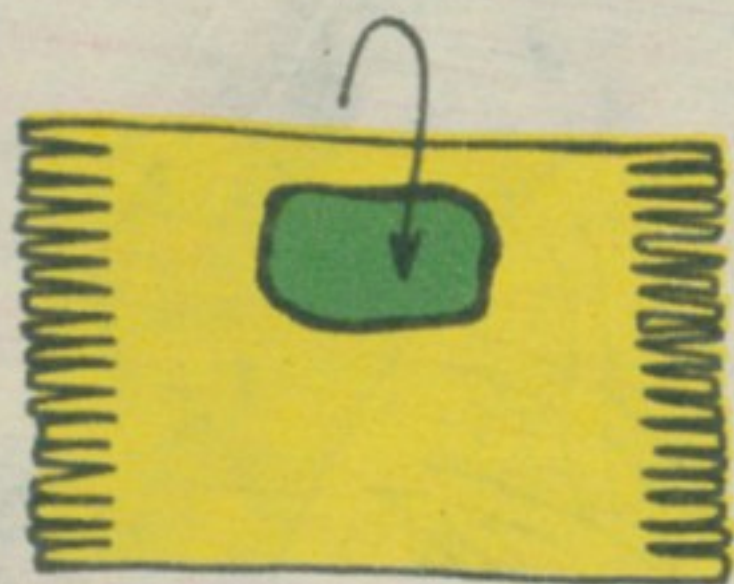

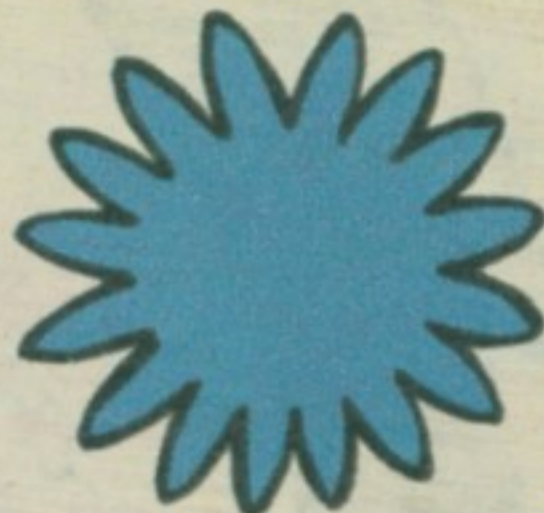

ЧЕСТИТКЕ, СВЕКЊАЦИ, ЛАМПИОНИ...

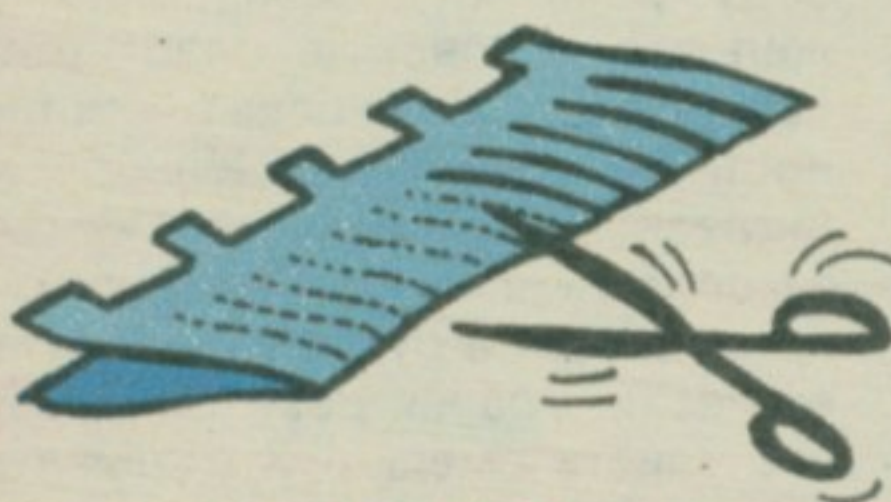
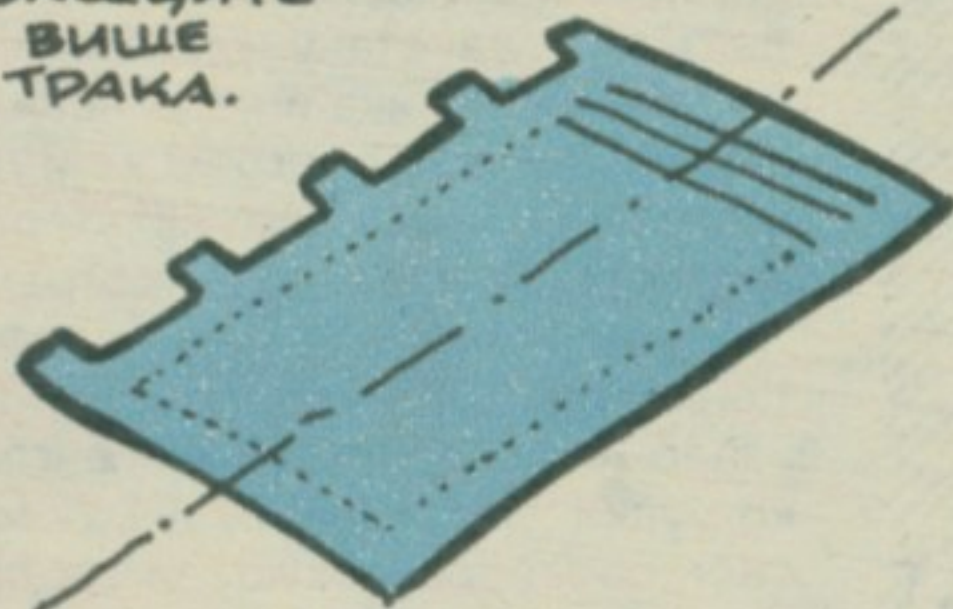

Тврду бомбону увијте у креп-папир и ивице исецкајте у "фронцле".
Крајеве вежите кончицима па увијте у што шаренији папир или станиол, учврстите концем живих боја и окачите на јелку.

ЛАМПИОН

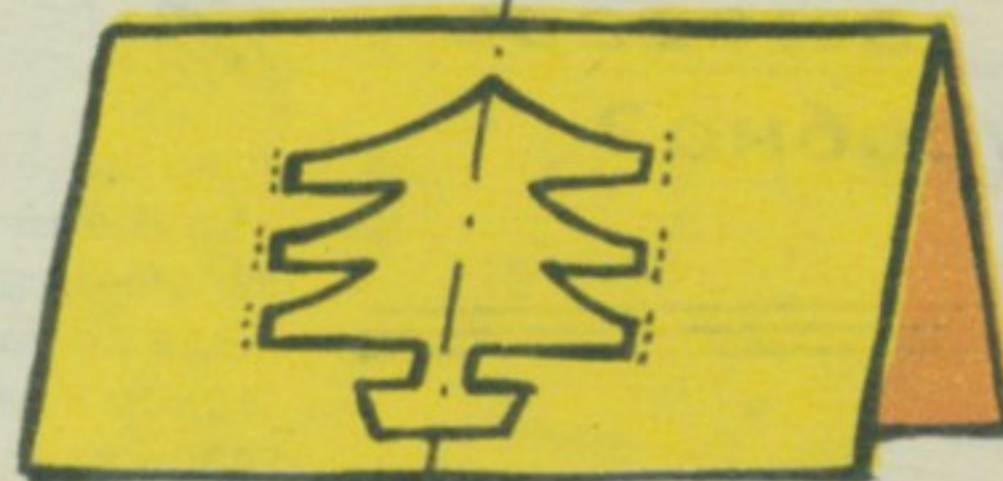
На једном крају правоугаоног папира насеците пет зубаца па га пресавијте и макама засеците више трака.

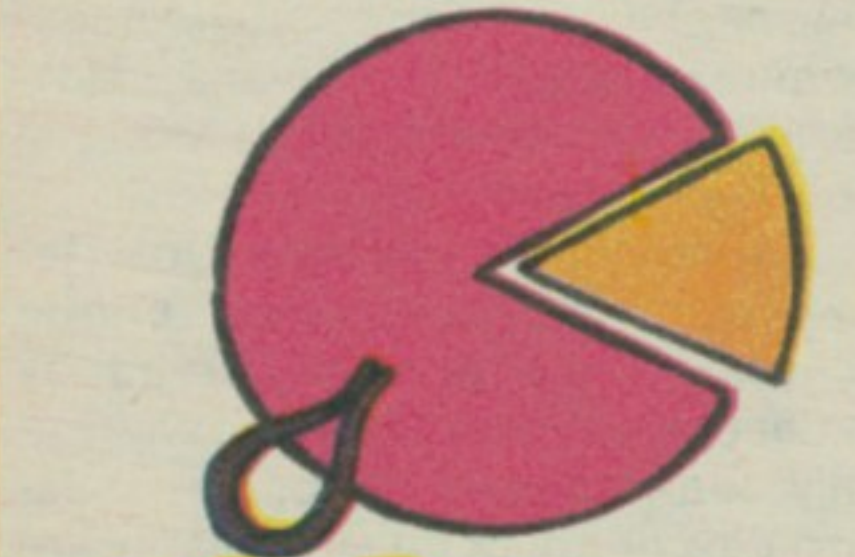
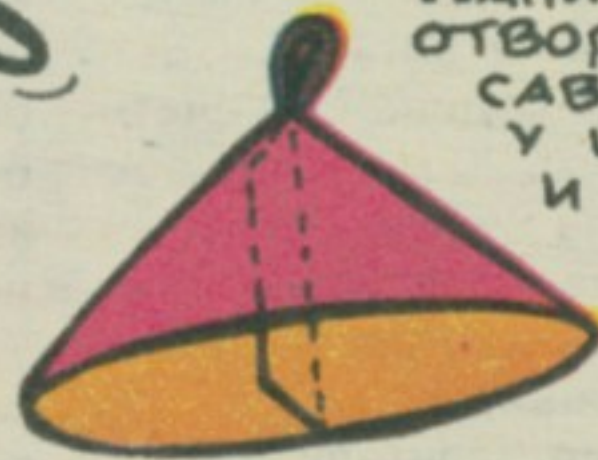
ЦВЕТА СТАВИТЕ ЧАШУ СА СВЕКЊОМ У БОЈИ.

СВЕКЊАК

Исеците облачак од картона и три цвета од папира. Подврните латице оловком тако да на једном цвету буду подврнуте само мало, на другом више а трећем највише. Залепите на облачак цвет у цвет и у средину последњег

Папир отворите, савијте у цилиндар и залепите ивице. Шешир лампиона направите од круга коме ћете исећи један троугао а затим савити у купу. На врх шешира залепите петљу од конца за без па цео шешир налепите на зупце лампиона.

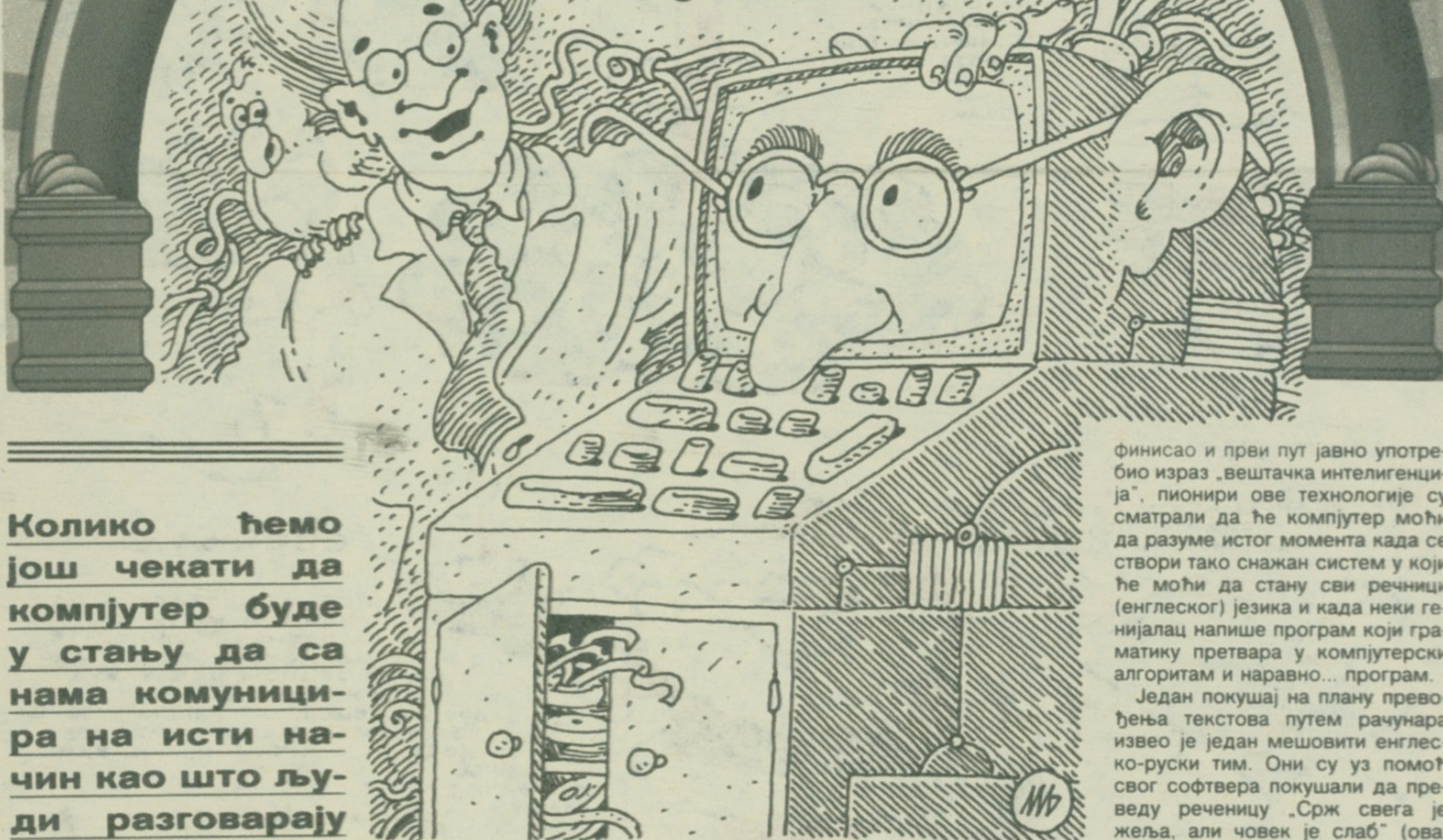

ЧЕСТИТКА

Пресавијте парче хамера, нацртајте јелку и исеците је свуда сем по местима означеним цртицама. Поново пресавијте хамер а јелку повуците према себи и обојите.

РАЧУНАР КАО ЧОВЕК

**Колико ћемо
још чекати да
компјутер буде
у стању да са
нама комуници-
ра на исти на-
чин као што љу-
ди разговарају
међусобно?**

Питање постављено у поднаслову одувек је мучило како писце научне фантастике и футурологе тако и стручњаке за електронику. Руку на срце, чак и за такве микрорачунаре какви су Спектрум или Комодор 64 направљени су хардверски додаци који омогућају компјутеру да „чује“ шта му корисник каже и да то касније интерпретира или на то да неки одговор. Већ су одавно на тржишту додаци који служе искључиво за синтетизовање гласа на основу унесених података (реченица). А за веће системе тај процес је израђен до танчина и може се рећи да су највећи од проблема препознавања људског гласа и преводјења истог у код разумљив компјутеру већ решени...

Збуњив саговорник

Данас, са одговарајућим периферијским уређајима, могуће је разговарати са компјутером и очекивати да ће препознати неко-

лико десетина изговорених речи. Могуће му је, на пример, рећи да започне са извршењем програма, мада се то може извести са само једном унапред предвиђеном гласном командом. Али, ако бисмо му једноставно рекли: „Данас је лепо време“, компјутер би се збунио. Рецимо да „зна“ све изговорене речи, али шта сад: Да ли сте ви желели да му саопштите нешто у вези са метеорологијом, или је ваша реченица повезана са проблемом протицања времена, или нешто сасвим треће. Компјутер једноставно није у могућности да препозна да ли сте му поставили питање, да ли је ваша реченица потврдна и да се, сходно томе, од компјутера очекује да исту упамти. Тај проблем је такав да би компјутер требало у правом смислу те речи, НАУЧИТИ да говори, а то је немогуће без онога што је познато као „интелигенција“. Зато је проблем разговора са компјутером стимулисао научнике да се позабаве и овим питањем.

Центар за истраживање језика и информација (CSLI) окупио је различите стручњаке са разних страна да раде на истом пројекту. Као прво, компјутерским научницима су Хероx-овог Пало Алто ис-

траживачког центра придружиле су се колеге које раде на вештачкој интелигенцији, а затим се том великом тиму придружила и група филозофа, логичара, као и специјалиста за разна питања. CSLI је отворен 1983. године са почетним капиталом од 20 милиона долара који је дала System Development фондација (подржава све новоформљене центре за разна научна испитивања).

Можда сте се запитали зашто је у CSLI центру осим компјутерских експерата велики број филозофа као и лингвиста. Још на почетку свог рада, CSLI центар је објавио да се питању комуникације са компјутером не може прићи само са стране самог рачунара и његове снаге. Ма каква његова снага била, морају се превазићи неки основни теоретски проблеми у вези са природом значења информација и комуницирање. Пре стварања интерфејса који ће у неком смислу „спојити“ човека и рачунар потребно је сазнати шта је то у ствари говор и како он функционише.

Корени проблема

Када је Џон Макарти 1956. године на једној конференцији де-

финисао и први пут јавно употребио израз „вештачка интелигенција“, пионери ове технологије су сматрали да ће компјутер моћи да разуме истог момента када се створи тако снажан систем у који ће моћи да стану сви речници (енглеског) језика и када неки генијалац напише програм који граматику претвара у компјутерски алгоритам и наравно... програм.

Један покушај на плану преводјења текстова путем рачунара извео је један мешовити енглеско-руски тим. Они су уз помоћ свог софтвера покушали да преведу реченицу „Срж свега је жеља, али човек је слаб“ (овај наш превод се не слаже у потпуности са изворном реченицом на енглеском језику, но, то ионако за сада није важно) на руски, а затим да је са руског преведу на енглески. Крајњи резултат је звучао заиста смешно и разлика је очигледна, упркос нашем слободном преводу оригинала: „Вотка је у реду, али месо је укварено“. Без коментара.

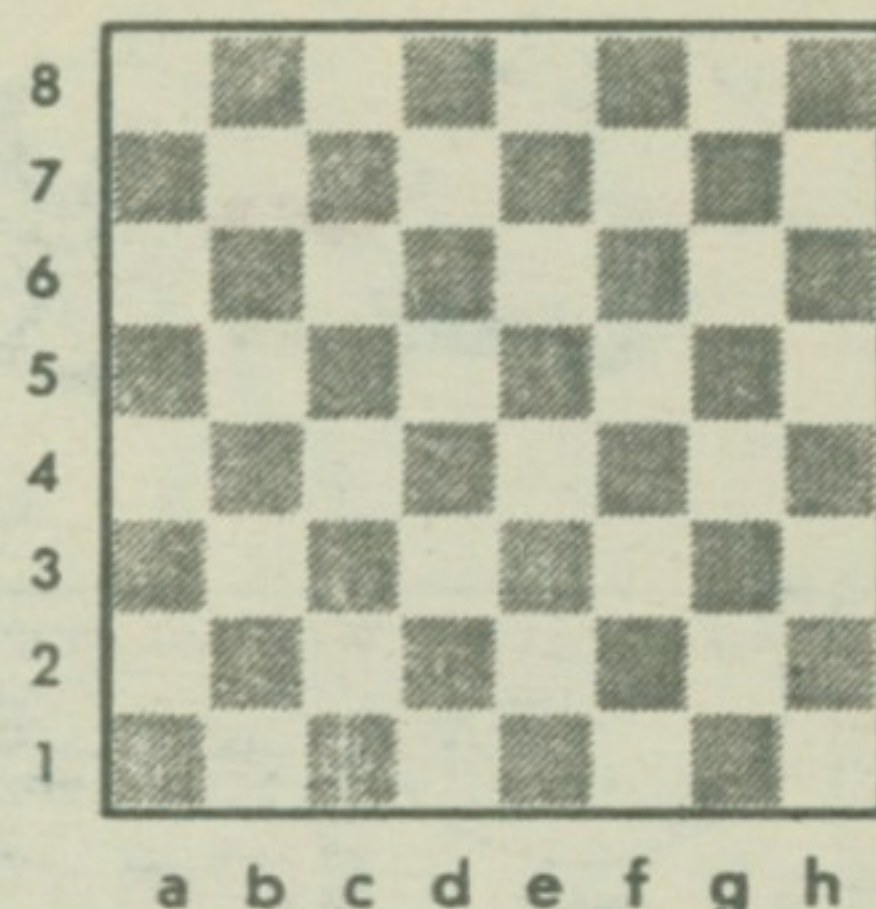
„Тај покушај“, рекао је Џон Пери, директор CSLI центра „био је почетак краја времена када су експерти за вештачку интелигенцију једноставно говорили: „Зашто сви ти људи не могу натерати компјутер да проговори? Једноставно зато што нису имали компјутере и софтвер за све то. Дајте нам 13 милиона, и решење је ту“. Џон Пери затим наставља: „Ти покушаји су били храбри, али узмите у обзир и то да онда научници једноставно нису узимали за озбиљно (што се вештачке интелигенције тиче) радове филозофа о начину мишљења и процесу памћења. Јер, памћење је једна од основних особина једног компјутера. То наравно није тачно. Компјутерска меморија и човеков мозак нису исти, али ми ипак тежимо његовој компјутерској симулацији...“

Никола Попевић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

ТАЈНИ ЈЕЗИК

Из дана у дан занимање за шах расте не само у нашој земљи већ у целом свету. Израчунато је да готово милијарда људи зна ову игру. На лествици шаховских велики Југославија заузима високо место.

За шах кажу да је најчудеснија игра коју је човек измислио. Он је истовремено и спорт, и уметност и наука, но изнад свега симбол заједништва људи. Шаховска девиза је „Gens una sumus” (Један смо род).

Шах се може играти свуда: у турнирским дворанама, код куће, у парку, на плажи, у авиону, у возу...

Ако је друштво веће - направићете турнир.

Ако сте тројица - играћете „на устајање”.

Ако сте двојица - играћете меч.

Ако сте сами - одиграћете партију читајући из књиге (да не спомињемо шаховске компјутере)!

Но, о шаху треба рећи још нешто: он обједињује све језике света. Да ли сте знали да шах има свој (тајни) је-

зик? После одигране партије Кинез може дискутовати са својим партнером с Хаваја, Еским ће се лако споразуме-

ти с Бразилцем, Исланђанин са Филипинцем... Тај међународни језик се састоји из симбола који су у целом свету исти! Баш као и саобраћајни знаци!

Основа је шаховска табла обележена словима од А до Н и бројевима од 1 до 8.

Тако свако поље има своју ознаку. (То је, у ствари, шаховска азбука.) Ако желите да је савладате, најбоље је да мало вежбате. Зажмурите и кажите да ли је поље g6 бело или црно? Кад научите распоред свих поља - остало је лако. Потези се бележе тако

Илустровао Растко Ђирић

што се забележи поље са које фигура полази и поље на које долази. Уз пут се обично једним словом обележи и фигура којом се игра. Играчи дописног шаха не стављају знак за фигуру, јер кад напишу g1-f3 они знају да је то бели играо краљевим скакачем. То се зове шаховска нотација. Она може бити продужена и скраћена. Продужена је када се забележи и поље одакле фигура долази. На пример, 1. Sg1-f3 а скраћена је када се забележи само знак за фигуру и поље на које је дошла: 1. Sf3

Али, како да о партији разговарате са партнером који не зна ваш језик? И за то је нађено решење. Можете чак и да се дописујете. То је тај међународни шаховски језик који помало личи на шифре:

Ако је потез врло добар, употребићете знак (!) Дакле 1. Sf3! Ако је одличан, онда два таква знака 1. Sf3!! То исто важи и за слаб потез 1. Sf3? или 1. Sf3?? Ако је потез сумњиве вредности, онда 1. Sf3?! а ако је занимљив онда 1. Sf3!?, дакле потез који заслужује пажњу. Када сте противнику доказали анализом да сте дошли у бољу позицију онда ћете употребити знак $\pm$, за мало бољу позицију $\pm$ а за изједначену позицију $=$. Ако је ситуација на табли неизвесна, онда употребљавамо знак за бесконачност ∞ (јер, дискусији никад краја). И други шаховски појмови имају своје ознаке: мат #, напад $\rightarrow$, противигра $\Leftarrow$, изнудница $\ominus$, просторна предност $\bigcirc$, једини потез $\square$, завршница $\perp$, слаба тачка x итд.

Сада када сте савладали шаховску азбуку, моћи ћете да читате и стручну шаховску литературу Као прва вежба, нека вам послужи читање најкраће шаховске партије на свету:

1. f2-f3 e7-e6
2. g2-g4?? Dd8-h4 #

**Интернационални мајстор
Никола КАРАКЛАЈИЋ**

У следећем броју:
Може ли се мат добити без пешака?

БИЉНА ЉУБАВ ДРУГИ ПУТ У ЗАБАВНИКУ

ЗАГРЉЕНЕ ШАРГАРЕПЕ

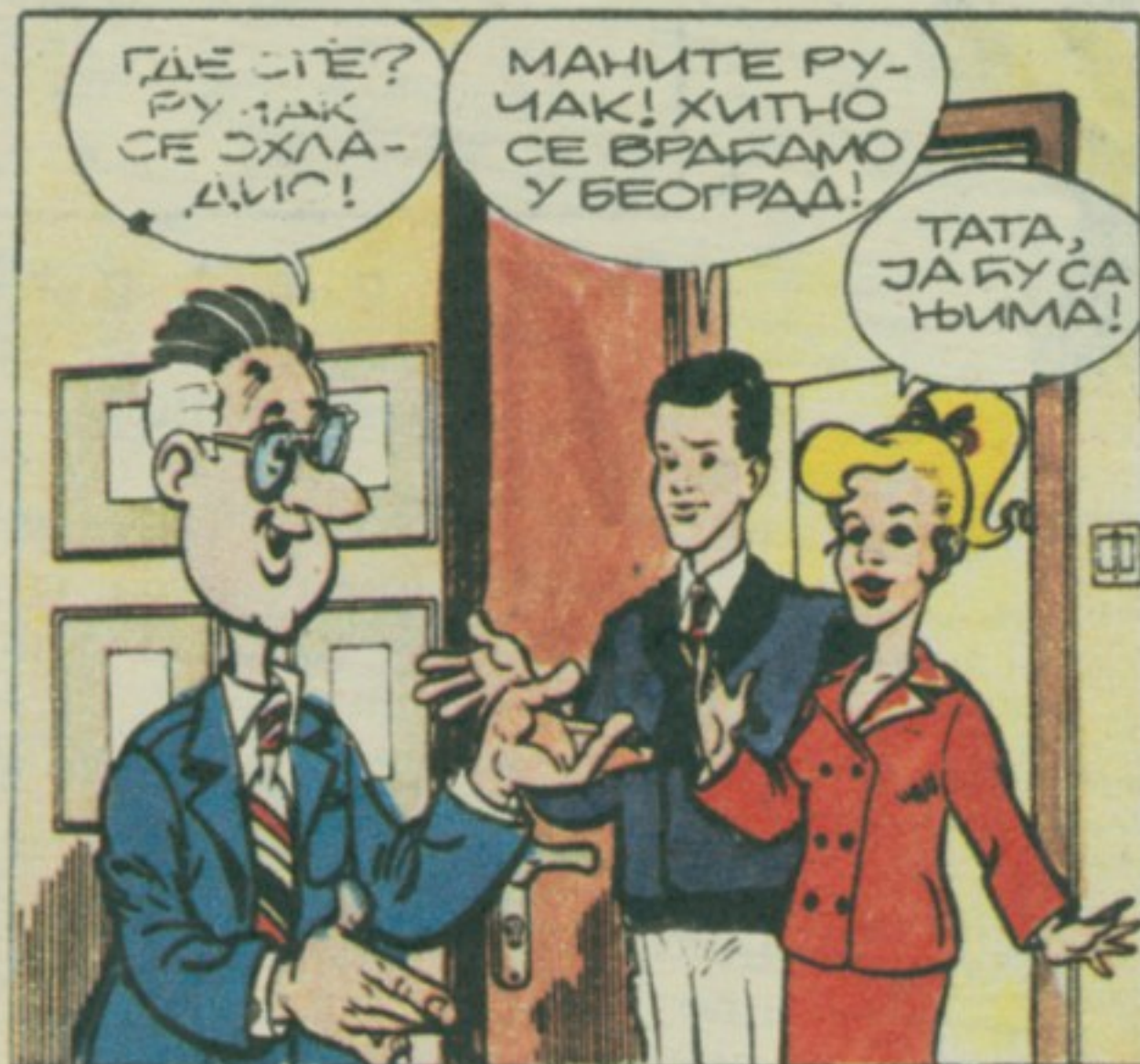
На једној од најшаренијих тезги на Каленића гумну, највећој и најпознатијој београдској пијаци, открили смо овај необичан загрљени пар. Док су се остале шаргарепе и каротне башкариле на јесењем сунцу, ове две су тако чврсто прионуле једна уз другу, тако спретно се обавиле једна око друге - као да их је страх да их неко не „одмота” и растави. Нисмо их раставили. Уместо тога, допустили смо фото-репортеру Зорану Вучетићу да овековечи њихов последњи „риплијевски” загрљај, пре него што заврше у супи.

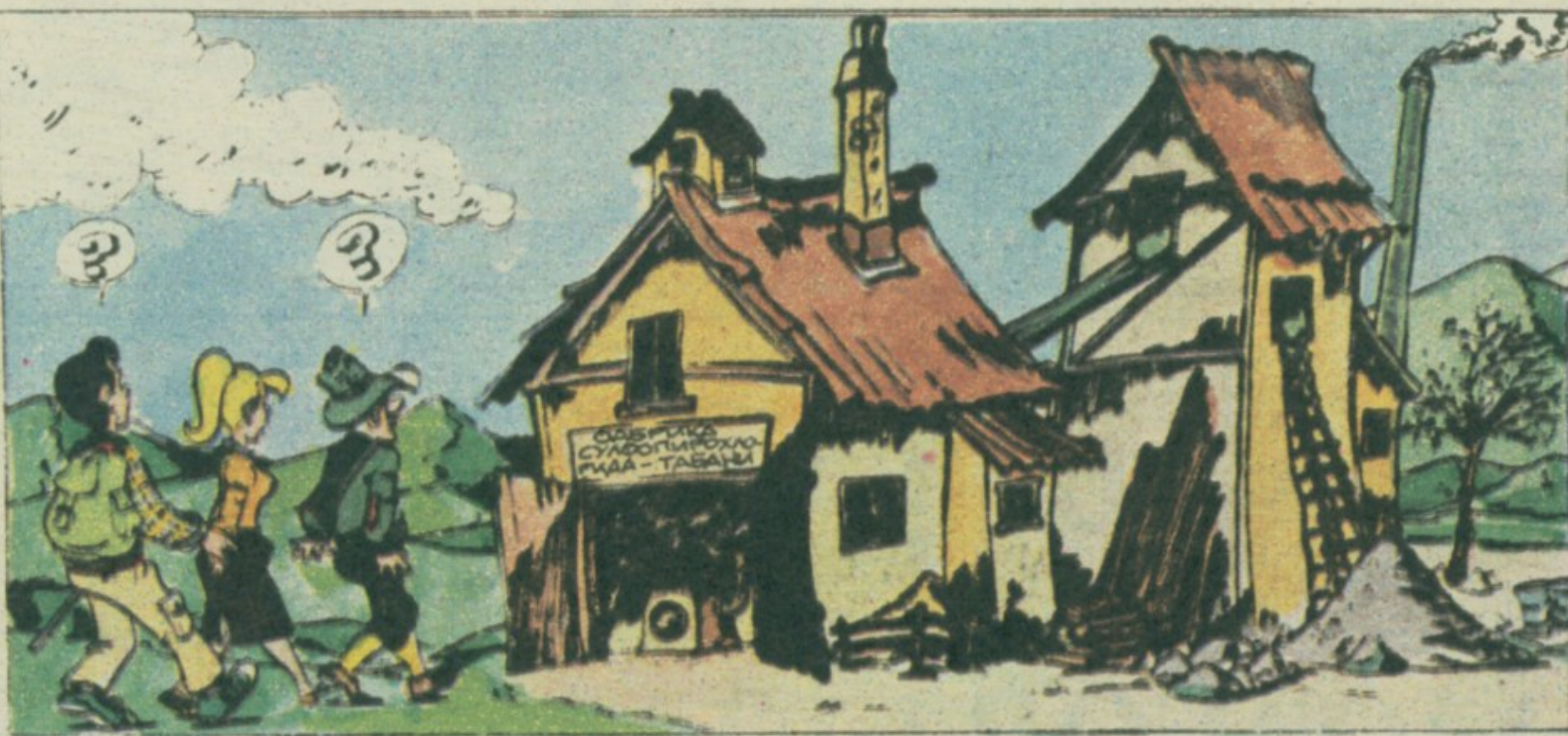
ВОКИ

и Милијарда

* ТРАНСКРИПЦИЈА

* ВИДИ ПОЧЕТАК

ХИТ

Група је својевремено започела сасвим скромно под помпезним називом Southern Dead Cult. Временом су име скратили у Dead Cult да би се најзад смирили на последњој речи Cult. У прво време нису били најбоље прихваћени јер су свирали застарелу музику инспирисану звуком Led Zeppelin. Временом су об-

TATTOO JOHN

Актуелно

РАТ МОЗГОВА

Састав Cult има поклонице и у нашој земљи, а албуми „Love” и „Electric” који су објављени пун су дискографски погодак. Поред тога, утицај њихове музике на звук нових плоча домаћих састава све је приметнији. О својим амбицијама и идејама у овом тексту говоре вође групе Били Дафи и Јан Естбјури

новили занимање за музику раних седамдесетих година, тако да је простор за њихов успех био припремљен.

Сада носе епитет једне од најзанимљивијих светских група. Недавно су се вратили у своју постојбину Енглеску са успешне турнеје по Северној и Јужној Америци. Сада, кад је успех ту, неки новинари тврде како су на силу изменили своју музику само да би зарадили што више новца у Америци. Јан Естбјури се наравно с тим не слаже.

„Све промене кроз које сам за ове године пролазио везане су за групу. Био сам позван да се прикључим групи зато што им се допала моја фризура. Одувек сам био заљубљеник у музику и привлачила ме идеја да postanем члан неке групе. Мислим, то је могао да буде и неки реге бенд, опет бих уживао у заједничком наступу. Када сам планирао своју музичку каријеру, одлучио сам да правим музику која се заснива на блуз року. Дакле, било је потребно окупити један гитарски састав и зато сам се удружио са Билијем јер је он био једини за кога сам знао да свира гитару на прави начин. По мени, сви остали су безвредно дрндали унаоколо.”

Њихов најновији успех је овогодишњи албум „Electric” са кога је заблистало хит „Wild Flower”. На њега су, у знак поштовања према својим узорима, уврстили обраду песме „Born To Be Wild” (Рођен да будем дивљи) групе Steppenwolf која је својевремено била лајтмотив у чувеном хипи филму „Голи у седлу”. Уопште, група „Cult” је постала предводник обновљеног занимања за хипи културу. Њихове изјаве, дугачке косе, облачење, омоти плоча, а првенствено музика и дивљи концерти, до танчина поштују законитости хипи покрета. У истом стилу Јан Естбјури пише и текстове, тако да су понекад његови стихови тешко разумљиви новим генерацијама.

„Док пишем текстове – каже Јан – једноставно опустим се, не размишљам

превише о њима и трудим се да немам неку конкретну слику у глави. Сасвим се препустим енергији коју музика носи и, у ствари, она сама прави текст. Свиђа ми се да их оставим машти оних који слушају наше песме. Нисам склон писању текстова који личе на манифесте.”

„Неким се не допада нови правац којим смо кренули, али када сам питао људе који плочу не воле да ли им се свиђа музика на њој, сви су потврдно одговорили. Људи увек траже неку врсту интелектуалног подстрека и онда целу ствар покушавају превести да рационализују. Поред тога, обраћају пажњу на тврдње медија да ми подгревамо музику седамдесетих. А ми ништа нисмо желели да подгревамо, једноставно, то је музика уз коју смо одрасли, музика коју смо сада желели да свирамо. Пуно људи то не разуме, они радије слушају оно што бих ја назвао „Спејс шатл музика”. То је оно кад желиш да будеш уврнут због уврнутости саме по себи.”

У међувремену, група је добила новог бас гитаристу, младог Кида Хејнса који је претходно свирао у саставу Зодијака Мајндворпа.

„Кид је забаван дечко – каже Били. – Добро је што смо добили свежу крв у групи а уз то он је потпуно упућен у енглеску музичку сцену. Оштроуман је и тек је напунио 21 годину. Занимљиво је имати у групи неког ко све гледа из сасвим другачије перспективе. Наиме, он се никад није претерано занимао за нашу музику. Дошао је у Њујорк док смо сни-

мали албум „Electric”, преслушао груби микс плоче и допало му се. Управо у то време спремао се да напусти групу Зодијака Мајндворпа јер је са њим постало врло тешко радити, нама је управо у то време требао нови басиста и ствар је била решена.”

Енглеску публику је прилично зачудило што је Cult поводом нове плоче прво организовао турнеје по свету, да би тек на крају посетио домовину. Турнеју су тријумфално закључили наступом на Вембли стадиону, месту где су се огледале све велике звезде.

Док сам у Енглеској – наставља Били – стално мислим када ће се већ једном ова земља организовати и закорачити у двадесети век? Али, када сам дуго ван ње, све више је поштујем. Увек када се вратимо у земљу обавезно направимо исти ритуал. Зауставимо се на првој сервисној станици и накупујемо чипс, јаја и пасуљ, то је знак да смо стигли кући. Иначе, људи нас стално критикују што се у јавности не представљамо као сурови индивидуалци и што у интервјуима не дајемо изјаве које ће продримати људе. Мислим да је то сасвим бесмислено, живот је сувише кратак да би се трајно на смишљање ефектних мисли за новинаре. Одлучили смо да будемо искрени и представљамо ствари онаквима какве јесу. А ако испадне да понекад звучимо глупо, то је тако и шта се ту може. Немамо намеру да се новинарима водимо рат мозгава.”

П. Ј.

„Љубав“

ја сам одувек спавао са твојим именом на уснама
ти си одувек спавала са мојим именом на уснама
и где год да кренем твоја рука је у мојој руци
и кад желим нешто да кажем ја кажем ми
љубав ах љубав
и сви моји другови су одавно и твоји другови
двојину су стари словени имали у речнику
и када желим да кажем да ја ја кажем ми
и када мислим о себи у ствари мислим о нама
љубав ах љубав
и како време нам пролази да време нам пролази брзо
и дани и ноћи су слоновима на индијском цртежу
и боли и боли и боли и боли нас љубав
боли нас љубав љубав ах љубав
полако досада мрси нам косу и прља нам руке
полако досада прави нам боре од лажног смеха
и наше речи од миља су навика
и наша имена од миља су навика
боли нас љубав љубав ах љубав
ја сам одувек спавао са твојим именом на уснама

Текст: Милан Младеновић
Музика: ЕКВ
Изводи: Екаторина Велика

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Људи долазе на наше концерте, нагурају се у прве редове, играју и онда пљују на нас док свирамо. Не знам зашто. Можда због тога што су платили пет фунти да уђу па сматрају да им то даје за право. Иронија је у томе што су тих пет фунти платили директно мени и онда дођу и пљују ме. А после се чуде кад их млатнем гитаром по глави због пљевања.“

Питер Хук (New Order)

С филма на плочу ЛА БАМБА

Тренутни светски филмски хит је „Ла Бамба“. За њим не заостаје ни плоча са музиком из истоименог филма. Плоча „Ла Бамба“ се код нас појавила, филма још нема, а прастара песма у верзији састава Лос Лобос не напушта радио-програме. Чак је и група филм на својим концертима уврстила ову песму као поклон публици. Филм „Ла Бамба“ говори о животу познатог музичара Ричија Валенса и досад је донео преко 35 милиона долара (коштао је 7 милиона долара). Филм је смислио и режирао Луис Валдез, човек који изузетно добро познаје каријеру Ричија Валенса.

„Ричи је био јединствен по томе што је у америчку свакодневницу уклопио латинску културу — каже Луис. — Узео је стару мексичку народну песму „Ла Бамба“ и учинио је рокенрол стандардом. Филм „Ла Бамба“ је права прича о породици, о љубави,

мржњи и љубомори. А групу Лос Лобос познајем већ петнаестак година. Они су свирали музику Ричија Валенса много пре но што се овај филм појавио. На журкама смо сви имали обичај да певамо „Ла Бамбу“. И наравно, када сам одлучио да снимим филм, обратио сам се њима. Нико није ни претпостављао да ће песма у њиховом извођењу постати светски хит број један.“

Поред групе Лос Лобос, Валдез је за филм одабрао Брајана Сецера из састава Stray Cats да глуми Едија Кохрана, Маршала Креншоуа за улогу Бадија Холија и Хуарда Хантсберија као Џекија Вилсона. Да би филм био што веродостојнији, Валдез је пуно времена провео са породицом Ричија Валенса уз чију помоћ је филм и направљен. Тако је, захваљујући филму, једна песма, тачније њена верзија стара тридесет година, постала хит ове сезоне.

Ново име на британској сцени је група Eighth Wonder (Осмо чудо) која, ако ни по чему другоме, бар по изгледу представља освежење. А можда и чудо. Групу предводи певачица Петси Кенсит по којој је састав највероватније добио име. Недавно су издали сингл са хит композицијом „When The Phone Stops Ringing“ (Када телефон престане да звони) који је

ОСМО ЧУДО

у сарадњи са члановима групе компоновао Берни Топин, аутор који је својим песмама прославио Елтона Џона. На Б-страни нашла се песма „Let Me In“ (Пусти ме унутра) коју је заједно са чланом групе Џофом Бишампом написала Петси. Група обећава да ће ускоро издати и први албум. Критика му је бар за сада, врло наклоњена.

ФАНТАСТИКА

НАУЧНА

Уређује
др Зоран Живковић

ПРЕДЕО СА

Карен Андерсен

СФИНГАМА

Чопор је био мали чак и за сфинге. Бахата црна грива вијорила се преко Арктанаксових рамена, а брада га је лупкала по прсима. Испред њега и нешто ниже лебделе су Мурона и Селиса, носећи остатке јутрошњег улова. Дошло је време да се младунчад одбије од прсију.

Долина се уздизала благо и у широком потезу од реке, затим је изненада прелазила у песковите стене где су сенке изгледале стварније од бодљикаве, сивозелене гуштаре. Дуж ивица по којима је брисао ветар протезао се појас треперавог, топлог ваздуха.

Између жутосмеђих стена око гнезда мла-

дунци су се играли жмурке. Били су крупнооки и само напола прекривени перјем. Таф, де-чак, крадомице је пузао уз сунцем загрејану камену плочу, с времена на време провирујући из ње како би се уверио да је цвет моли још климао на другу страну. Стигао је до врха и узбуђено подигао ногу. Тај моли ће ускоро бити мртав једнорог. Врх репа му се згрчи при помисли на то.

Његова сестра Фијанта одједном је заборавила на цвет. Паф! И његов реп се нашао заробљен између њених шапа, он се откотрља назад доле и паде на њу, са извученим канцама. Гушали су се преко печене глине све до

бодљиваког грма где су се раздвојили.

Таф се управо спремао да поновно нападне када је угледао одрасле како се спуштају из висине. Он скочи преко Фијанте и похита према улазу у пећину. Она је била скок и по иза њега. Нису могли да пољубе Мурону или Селису јер су у чељустима носиле месо, те су стога Оца пољубили два пута.

– Полако! Само полако! – закашља се Арктанакс, али са смешком. – Враћајте се у пећину, вас двоје. Колико пута ћу морати још да вам кажем да не излазите из пећине? – Младунци се насмејаше и одскакуташе унутра.

ивицу носа. Ако баш мислиш да су слатки са тим својим крилима са којих се перје посвуда митари...! Па ипак, морала је да призна да су на неки начин били слатки. Лизнула је још једном замишљено шапу, спустила браду на њу и задремала.

Сат касније Фијанта се пробудила. Сви су спавали. Она рашири крила, преврну се на леђа и испружи шапе што је даље могла. Напољу је сунце било заслепљујуће. Протрља потиљак о хладни пешчани камен и затвори очи у намери да поново заспи, али крила су је сврбела. Када је почела да их лиже, свраб је стао да се шири, а паперје јој се залепи за језик.

Она се преврну на стомак, испљуну и стаде поново да лиже. Тако... то је помогло!

Потпуно се разбудивши, она уочи врх Арктанаксовог репа и скочи.

– Губи се – промрмља он, ни не пробудивши се. Она скочи поново управо у тренутку када се врх репа помери ван њеног домаћаја. Сकोчила је још једном и дочепала га се, а затим весело почела да га жваће.

– Губи се, рекох! – понови он кашљући у њеном правцу. Она настави да жваће, а затим га још додатно шутну неколико пута. Арктанакс се преврну и налете на Селису која поскочи и лупи Фијанту реда ради. Фијанта изненађено мјаукну. Мурона се у скоку подиже и одгурну Тафа; и он се пробуди те јурну на Селисин изувјани реп.

– Зар се овде не може поштено одморити? – промрмља Арктанакс. Он устаде и удаљи се неколико корака од своје до сада већ добро испреплетене породице.

– Само би да се играју – узврати Мурона.

– Ако је ово игра, не бих волела да присуствујем тучи – изусту једва чујно Селиса. Она одгурну Тафа и овај се с великим жаром упусти у двобој у грицкању са Фијантом.

– Пођите на спавање, децо! – предложи Мурона поново се протегавши. Сувише је топло за играње.

Фијанта се послушно откотрљала од Тафа и пронађе удобно место да се на њему склупча, иако јој се ни најмање није спавало. Насловила је браду на камен и загледала се преко долине. Тамо доле, у смеђој спрженој трави, нешто се покренуло и упутило према ниској каменој ивици.

Било их је неколико и нису се кретали попут воденог јарца или једнорога; било је то чудно, трзаво кретање. Приближили су се лагано до ивице и изишли из траве. Сада је могла боље да их види. Имали су главе сличне као у сфинги, али са ретком, кратком гривом и уопште нису имали крила; и... и...

– Оче, погледај! – заскича она запрепашћено. – Каква је оно животиња?

Он устаде да погледа. – Не знам, одврати он. – Од када сам се родио нисам видео ништа слично. Али, многа чудна бића лутају унаоколо откако су се глечери отопили.

– Је ли то нека игра? – упита Таф.

– Могла би да буде – рече Арктанакс. – Али не знам ни за једну игру која се на тај начин игра усред дана. То није природно.

– А како само смешно ходају – додаде Фијанта.

– Ако су довољно луди да ходају унаоколо у подне – примети Арктанакс док се повлачио у један нарочито хладан угао пећине – онда ме не чуди што се крећу на две ноге.

Прочитај,
проскитај

ОЛОВКА ЗА ГУЛИВЕРА

Шта мислите: да ли је ово модерна скулптура? Или можда лампа? Најновији начин рекламирања неке књижаре? Ништа од свега тога или, ако вам се тако свиђа, све то заједно. Огромна оловка направљена је у њујоршкој продавници „Мисли на велико“ (Think Big) у којој се стално креирају предмети из свакодневне употребе, али у гигантском облику. Ова оловка нема никакаву практичну примену. Машту треба да покаже онај ко је добије или онај ко је поклања и смисли шта ће с њом да уради. Дугачка је 1,70 метара, од пуног је дрвета, а кошта 100 долара.

Селиса испусти месо које је носила и седе да се умије, а Мурона позва своју младунчад да једу. Критички их је посматрала како опробавају своје млечне зубиће на тој непознатој твари.

– Придржавај га шапом, Фијанта – упућивала их је она. – Ако га само трзаш, вући ће се за тобом по поду. Чини као Таф... Не, Тафе, употреби кутњаке. Они су највећи и најоштрији. – И тако се лекција настављала. После извесног времена оба младунца се уморише од те игре и затражише млека.

Селиса је пажљиво лизала десну шапу и трљала ивицу широког носа. Још се осећао мирис крви; наставила је да лиже и трља.

– Не вреди их пожуривати – примети она прилично самозадовољно. – Сећам се свог првог легла. Колико сам само пута помислила да су се научили на месо, али чак и када су већ били у стању да сами убијају... само зечеви и слично, али ипак сами... још су се враћали да сисају...

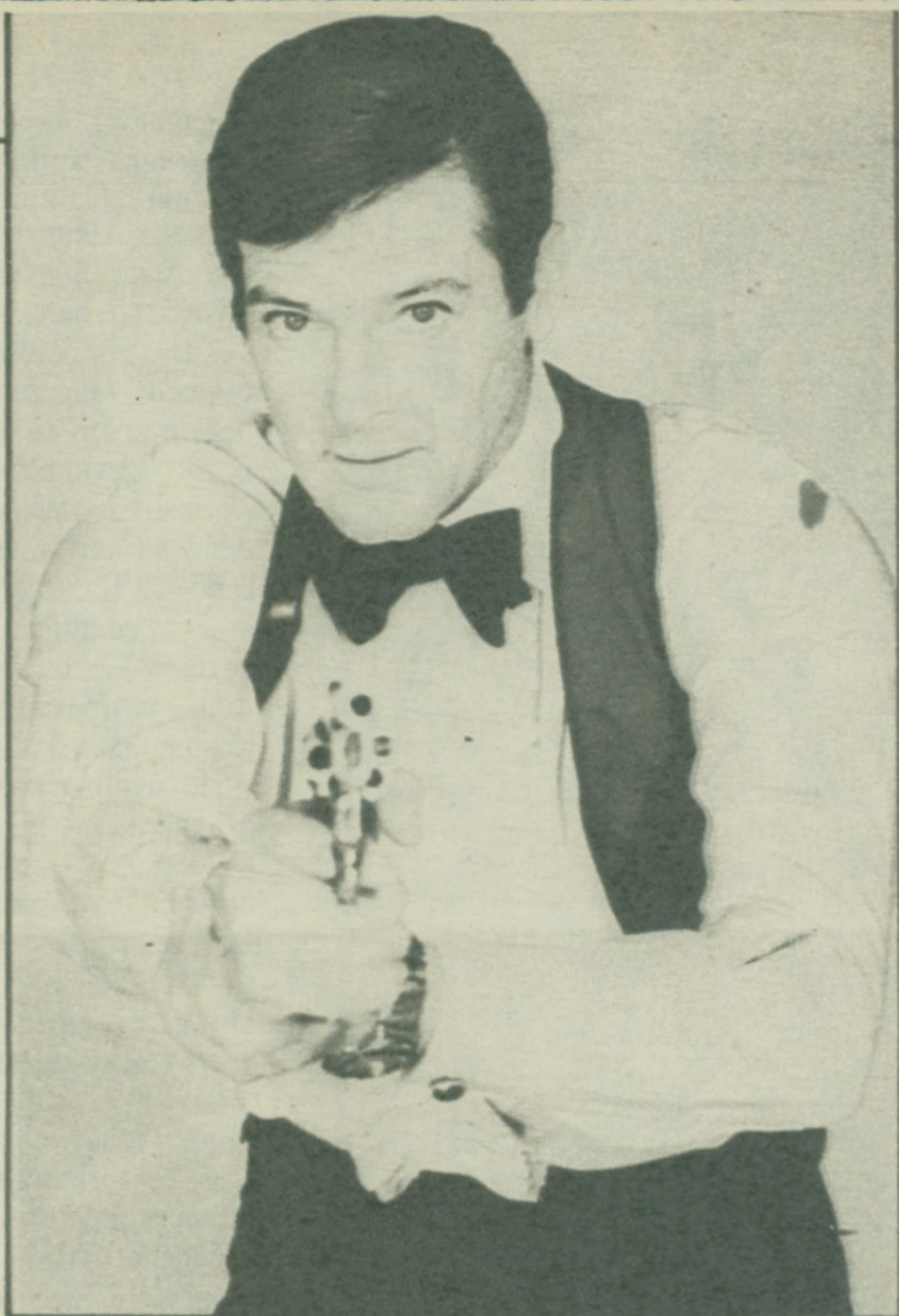
– Ох, сећам се како си само била бесна када си схватила да ћеш морати још да се бринеш о њима – Мурона се лењо осмехну. Лизну један чуперак из Фијантиног увета и склопи крила. – Али мени се баш не свиђа што тако брзо расту. Тако су слатки са тим својим пегицама.

Селиса слегну раменима и настави да трља

Зовем се Бонд...
Џејмс Бонд

БРОЈ ОСАМ: ЖИВИ И ПУСТИ ДРУГЕ ДА УМРУ

*Флемингов јунак
постао је
шармантан и
ноншалантан*

Живи и пусти друге да умру" прави је производ седамдесетих година — како у погледу заплета тако и стила. Прича се врти око светске дистрибуције хероина произведеног на једном измишљеном острву у Карипском архипелагу. У Флеминговој књизи нема ни помена о јаким дрогама, које су исто као и црначка мафија, производ новијег времена.

Попут Шона Конерија и Роџер Мур је отпочео каријеру Бонда на Јамајци. Продуценти су били толико уверени да ће публика прихватити Мура да се нису послужили ниједним од трикова којим су у претходном филму гледаоцима представили Лејзенбија. У ствари, 007 се у филму „Живи и пусти друге да умру“ појављује тек после уводне сцене која припрема терен за будуће догађаје и

у којој се у брзом низу дешавају три убиства.

Прво се одиграва на међународној конференцији у Њујорку када се енглеском представнику кроз слушалице пусти звук високе фреквенције. Друго у Њу Орлеансу у незаборавној сцени у којој посматрач открива да је ковчег из црначке погребне поворке празан и да чека њега. Када га сместе унутра, ожалостњени почињу да играју у ритму џеза. Трећу жртву уједа змија отровница за време обредне церемоније.

Разрешење ова три убиства која су се догодила на три различита места у року од двадесет четри часа представља Бондов наредни задатак. Потрага га прво одводи у Харлем у коме се 007 толико издваја својом појавом да га уопште није тешко пратити. Ту

га чак и киднапују извесни господин Биг, пошто му је пола Харлема телефонирано, обавештавајући га о његовом присуству.

Друга станица у Бондовом трагању је карипско острво Сан Моники где открива да др Кананга гаји мак испод мрежа за камуфлажу. На крају стиже у Њу Орлеанс, где се хероин прерађује, и ту открива да су господин Биг и др Кананга иста особа и да му је намера да дистрибуира две тоне чистог хероина како би загосподарио америчким тржиштем.

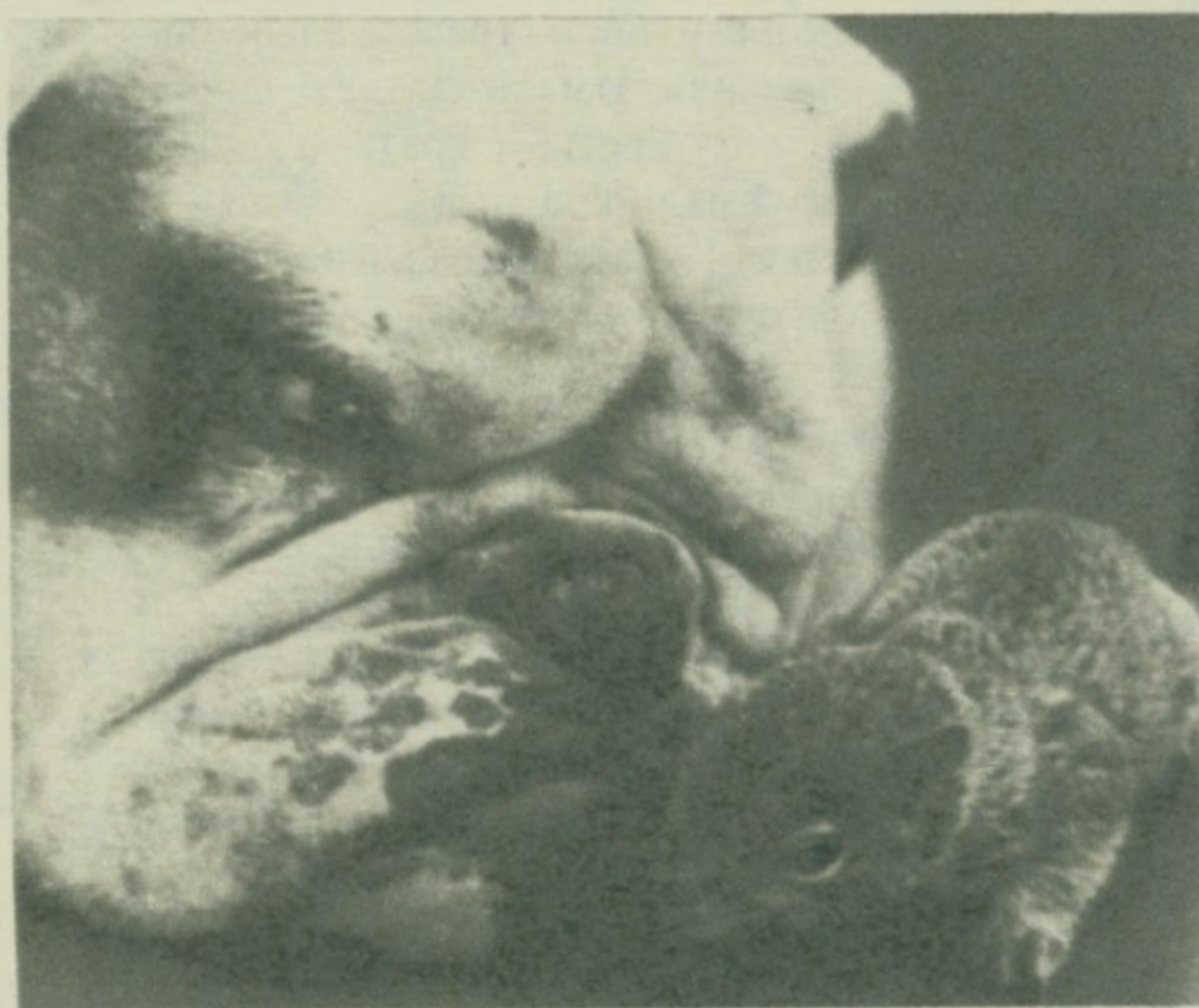
Док је господин Биг мозак харлемског подземља, др Кананга је први министар Сан Моники, често виђен на међународним конференцијама. Обојица су веома пословни и моћни. Господин Биг у Харлему има банду протува, а др Кананга у Сан Моники користи

„вуду“ ритуале, празноверје и лобање да би заштитио своје тајно пословање. Ову двоструку улогу одиграо је Јафет Кото, коме је она донела толику популарност да је чак основао и властиту филмску компанију.

Попут свих злочинаца у филмовима о Џејмсу Бонду, и др Кананга доживљава грозан крај. Пошто је 007 бомбардовао Канангину поља мака, он и његова девојка Солитер (игра је Џејн Сејмур), бивају заробљени. Кананга их везује за неку врсту љуљашке коју намерава да лагано спусти у оближњи базен са ајкулама пошто претходно засече Бондове зглавке. Али, Бонд тада употребљава преправљени сат који је добио од Q-а. Помоћу магнета који је у њега уграђен привлачи нарочиту капсулу са сабијеним ваздухом, а

ИЗУЗЕТНА ПОМАЈКА

Ова мала веверица, од само неколико месеци, већ је преживела тешке тренутке у свом животу, али се све срећно завршило. Напуштена и једва живу пронашао је Граам Клуз, власник радионице у Сантејму у Енглеској. Донео је кући, лечио је и хранио минијатурном цуцлом, све док се није опоравила. А онда се досетио да је повери на чување једној изузетној помајци. То је Сузи, женка булдога, која је управо била донела на свет своје младунце. Овај застрашујући Сузин поглед уопште не значи да она није врло нежна „мајка“ мале веверице.

ШЕЋЕРКО, ЛАВ ЗЛАТНОГ ГЛАСА

Шећерко је лав стар седам месеци који је највероватније предодређен да постане звезда оперске сцене. Рођен је у зоолошком врту Саутпорта у Енглеској, а усвојили су га Керол Петри, која ради у зоолошком врту, и њен муж Даг. Керолин хоби је и да свира на клавиру и пева. Једном приликом приметила је да Шећерко успева да из свог грла извуче осмишљене музичке тонове и пало јој је на памет да почне с њим да наступа. Прве приредбе које су приредили постигле су код публике велики успех, тако да сада намеравају да направе и малу турнеју. У међувремену Шећерко постаје све бољи певач.

ЖИВИ И ПУСТИ ДРУГЕ ДА УМРУ (1973)

Продуцент:

Хари Салцман, Алберт Р.
Броколи за „Еон“ продукцију

Режисер:

Гај Хамилтон

Сценариста:

Том Менкјевич

Директор фотографије:

Тед Мур

Специјални ефекти:

Дерек Медингс

Музика:

Џорџ Мартин

Улоге:

Роџер Мур (Џејмс Бонд)

Јапет Кото (Др

Кананга/госодин Биг)

Џејн Сејмур (Солитер)

Џулијус В. Харис (Ти Хи)

Џефри Холдер (Барон Самди)

Бернард Ли (М)

Луиз Маквел (Мис Манипени)

Места снимања:

САД, Јамајка, Пајнвуд студио

у Енглеској

затим, притиснувши друго дугме, сат претвара у тестерицу којом ослобађа себе и Солитер. У једном тренутку борбе која потом уследи успева да капсулу гурне Кананги у уста после чега овај почиње да се надувава, све док не експлодира.

Бондов преправљени сат само је једна од направа које је за овај филм конструисао Q. Иако се он сам у њему не појављује, његово присуство се и те како осећа. Поред сата са уграђеним магнетом и тестером, Q је Бонда опскрбио и пушком за лов на ајкуле са капсулама пуњеним сабијеним ваздухом, одашиљачем у облику четкице за зубе и разним прислушкивачима.

Десна рука господина Бига у Харлему је Ти Хи, злочинац опаког изгледа са металном куком

уместо шаке. Како Бонд у току филма сазнаје, шаку му је одгризао алигатор. Ти Хи је смислио одличан план да се отараси агента 007. Одвео га је на фарму крокодила на којој се иначе прерађује хероин. Повео га је да нахране алигаторе и крокодиле са моста који се затим у једном тренутку повлачи тако да се Бонд нађе на малом острву окружен стотинама гладних рептила. Пошто не успева магнетом из сата да привуче добро укотвљен чамац, Бонд се одлучује да преко леђа опаких животиња стигне на обалу. Цела ова сцена снимљена је на правој крокодилској фарми чији је власник (игром случаја) извесни Рос Кананга. Сам Кананга дублирао је Мура у сцени прескакања преко леђа крокодила чије су чељусти и ноге били везани испод површине. Ти Хија играо је Џулијус Харис.

И др Кананга има свог помоћника. То је тајанствени барон Самди, кога је играо Џефри Холдер, професионални плесач висок преко два метра. Барон Самди, са лицем премазаним црно-белим шарима, представља традиционални симбол смрти у вуду култури. У почетку његово присуство није наглашавано. Оно највише долази до изражаја у ритуалном вуду плесу којим играчи славе скору Солитерину смрт.

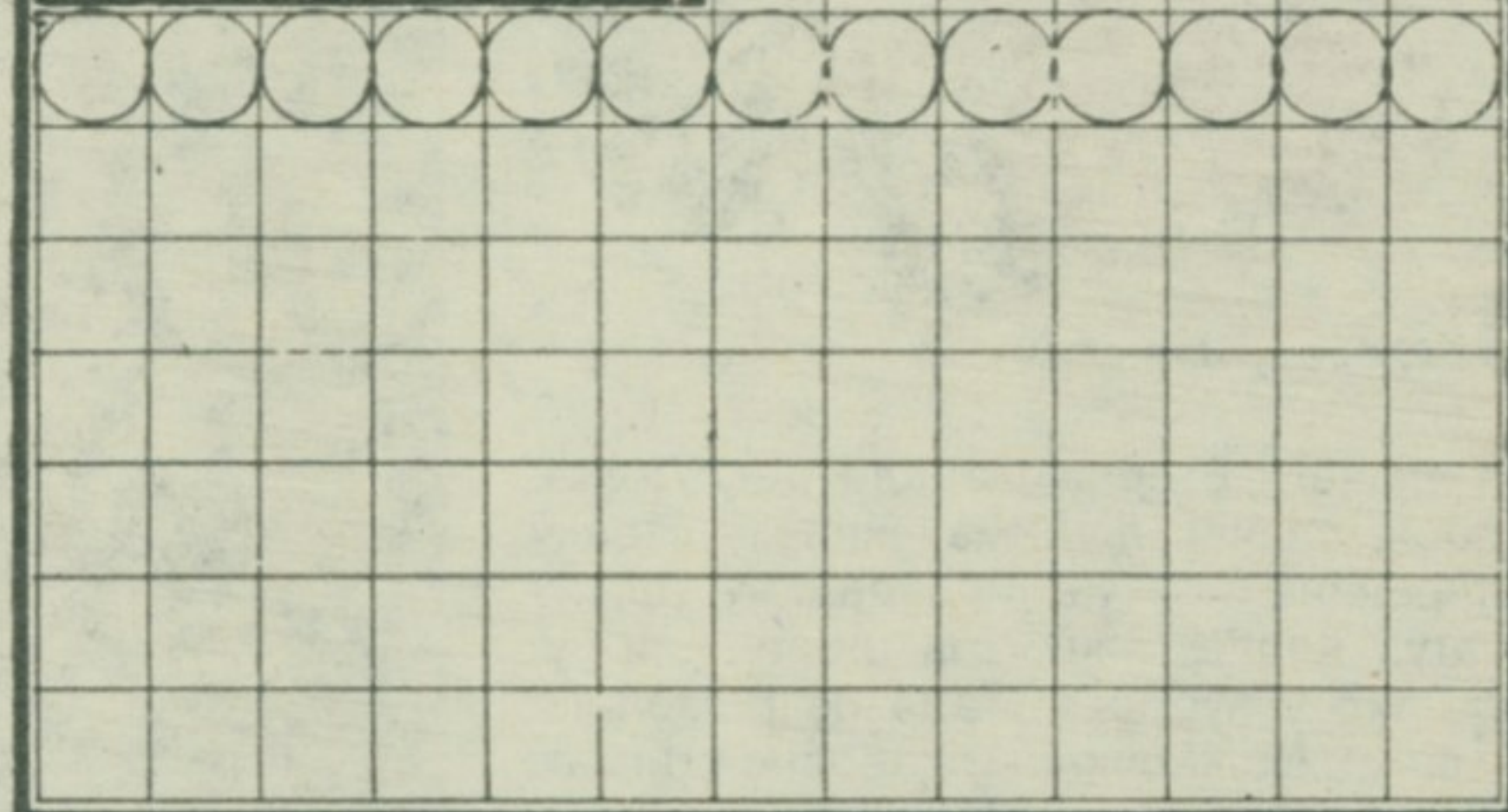
Учесници га позивају тако што три пута куцну по надгробном споменику. Када се прилика појави Бонд припуца, али открива да је реч само о празној љуштури. Барон се поново диже, али овог пута Бонд га баца у ковчег пун змија. Но, ко може убити саму Смрт? На крају филма, док се Бонд и Солитер одвозе возом у смирај дана, видимо Самдија где седи на стражњој платформи и злокобно се смеје.

Оно по чему ће филм „Живи и пусти друге да умру“ највише остати упамћен јесте околност да је Флемингов јунак добио новог, изврсног тумача Роџера Мура који је грађењу овог лика приступио оншалантије и духовитије од свог претходника у чему му је много помогло искуство стечено у серији Светац.

М. Ж.

ЕНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА БЕЗ ОПИСА

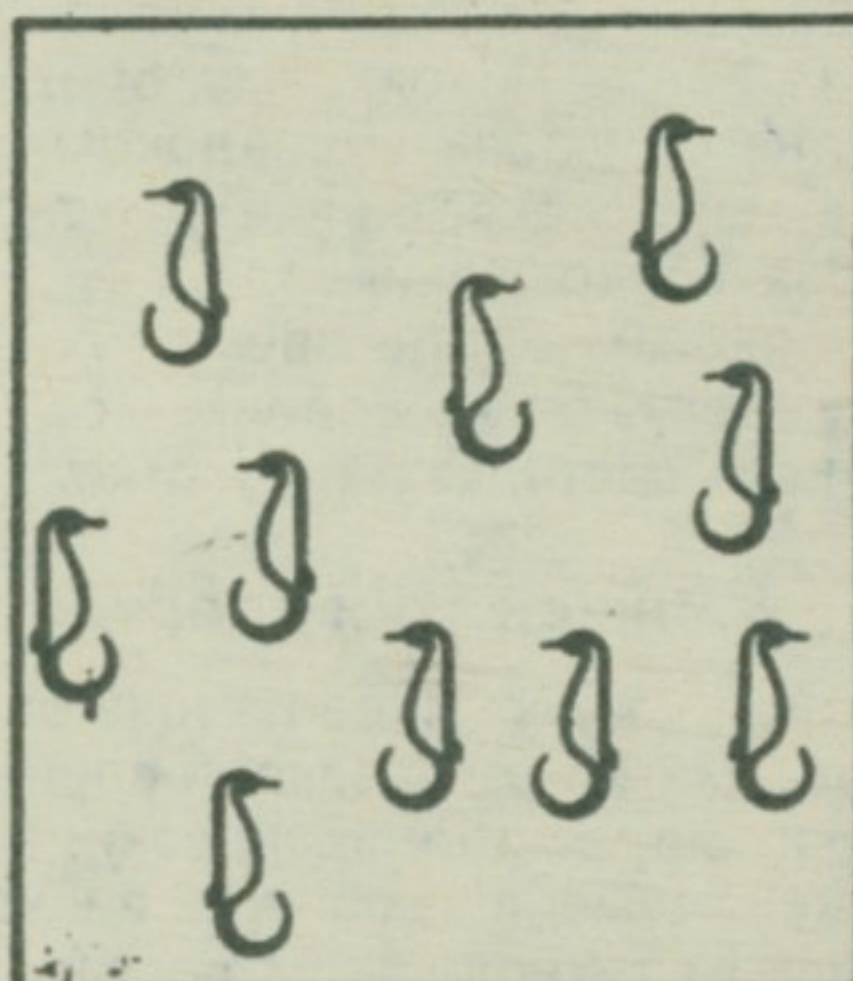
Назив спорта са слике упишите у означена поља, а затим помоћу пописа речи реконструишите целу укрштеницу.

Водоравно: АНИТ, АТАМАН, АУТОМОБИЛИЗАМ, АЦ, ВАНАДИЈУМ, ИРАН, ЛИЈЕ, НЕЦ, ОТРСИТИ, ОЦИ, ПСКОВ, РАВА, РЕ, СЛАНА, ТИ-РАНА, ТРАТА, ШАМАРАЊЕ.

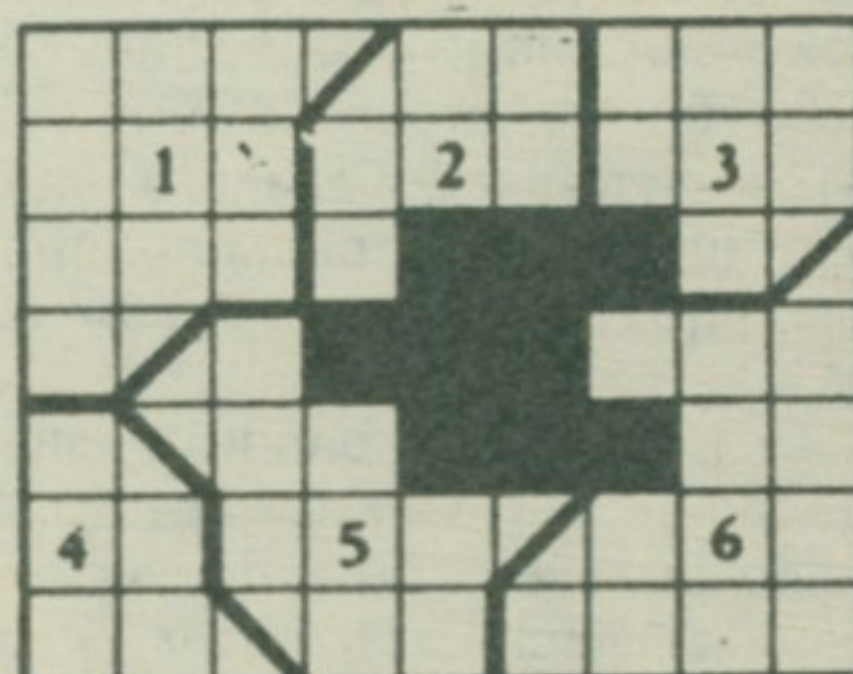
Усправно: АМАН, АРИШ, ВИА, ЕЈА, ЕЊ, ИМЕНИЦЕ, ИТАРИНА, ЈОНАТАН, КРАВАЛ, КУЛИНАР, НИШ, ЊО, ОДАЈА, ОЗИМИНА, ОСТАВИЛАЦ, ПОТРЕБА, САСТАВИ, СТРАНИЦА, ТОМА, УМ.

ДЕОБА

Повуците три праве линије али тако да поделите цртеж на пет делова од којих ће сваки садржати по две удице.

ПОЛОВИНА ПОВРШИНЕ

Које још делове треба обојити у црно па да бела површина буде једнака црној?

Решења на странама Мале поште

Након телевизијске серије, стирпа,
постера, мајица и играчака –
ФИЛМ

И као
играчка,
односи победу над злом

На планети Етернији влада рат. Домороци, слични људима, живе у страху од тиранина који је некадашњу рајску планету, после вишегодишњег терора, претворио у пустињу. Тада се појављује „Хи-мен“ (мушкарчина), плавокоси гигант, као спаситељ и ослободилац.

Улогу „Хи-мена“ тумачи Долф Лундгрен, 26-годишњи Швеђанин. Он је нови холивудски „магнет за благајне“, глумац који већ прети да помрачи славу таквих звезда као што су Силвестер Сталоне („Рамбо“ и „Роки“) или Еди Марфи, „Полицајац са Беверли хилса“.

У поређењу с „Хи-меном“, чак и мишићави „Конан“ и „Терминатор“, Арнолд Шварценегер, делује као полетарац. Долфа Лундгрена је висок 198 центиметара, тежак 122 килограма (без трунке сала). Рођен је у Стокхолму, отац му је привредни стручњак у шведском парламенту, а мајка секретарица у једној великој трговачкој компанији.

– Током следеће две-три године показују свету колико вредим – самоуверено обећава светлокоси горостас.

Инжењер и спортиста

Заиста, рекло би се да није без талента. Поред матерњег језика говори течно немачки, енглески и француски, а може да се споразумева чак и на јапанском. У Краљевском технолошком институту у Стокхолму стекао је диплому инжењера, после чега је наставио школовање у Америци, у чувеном МИТ-у (Масачусетски институт за технологију).

Уз то, он није само пуки „билдер“, него и врхунски спортиста: године 1980, 1981. и 1983. био је првак Европе у каратеу, а 1984. наступао је у Токију за шведску репрезентацију на Светском првенству у кик-боксу (једној врсти мешавине бокса и каратеа).

У међувремену, сасвим изненада, определио се за глуму. Са пет долара у џепу отишао је у Њујорк и потписао уговор с једним филмским агентом. У почетку га нико није хтео: био је сувише крупан и мишићав за глумца. Прехрањивао се наступајући као фото-модел у рекламама за купаће костиме и спортску опрему.

Године 1984. узео га је под своје глумачки педагог Ворен Робертсон. Код ње-
46 ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 1.1.1988.

ПРАВДОЉУБИВА

га је Долф учио дикцију, сценске покрете, певање, играње. Ипак, успех му је и даље измицао. Нису му нудили улоге ни у позоришту ни на филму. Разочаран, одлучио је да се врати науци. Отишао је у Аустралију и уписао се на универзитет у Сиднеју. Ту је дошло до судбоносног сусрета. Грејс Џоунс, чувена певачица и играчица, управо је имала турнеју по Аустралији.

– Отишао сам иза кулиса – присећа се Долф – да потражим једног пријатеља који је радио за њу. У том тренутку, Грејс је изашла из своје гардеробе. Међу нама као да је севнула варница.

Три године је трајала љубав с Јамаиканком Грејс, обележена страшћу, нежношћу, љубоморним сценама и жестокиим свађама. Лундгрена је постао телохранитељ тамнопуте певачице. Њена популарност и сталан додир са „светлостима позорнице“ поново су разбудили младићеву жељу да постане глумац. За почетак, Грејс је успела да му обезбеди малу

улогу у једном филму о Џејмсу Бонду с Роџером Муром у главној улози.

Онда је Долф сазнао да Силвестер Сталоне тражи партнера за улогу Ивана Драга, руског боксера, у филму „Роки IV“. Шансе за успех биле су му минималне, јер за исту улогу отимало се око 8.000 младих глумаца. Лундгрена је дошао на идеју да Сталонеу напосто пошаље своје фотографије на кућну адресу, у Беверли Хилс. „Роки“ је видео снимке и одушевио се. Лундгрена је добио улогу.

Већ на почетку снимања дошло је до мале драме. Сталоне – и сам боксер готово професионалних квалитета – захтевао је да се боксерске сцене одиграју с највећом могућом уверљивошћу.

– Рекао ми је да у пределу главе ударам с пола снаге – каже Долф – али ударици у тело морали су бити изведени свом силином, као у правом мечу. И он је мене немилосрдно млатио. Онда се десило да је један мој „свинг“ пробио његов гард,

**Горостасни Швеђанин
није прави господар
свемира али је, тре-
нутно, господар шоу-
-бизниса**

Долф као
„Хи-мен“
напада
и ослобађа
планету
Етернија

Долф у двобоју

Три
године
Долф Лундгрен
и црнопуца
Грејс Џоунс
важили су
за идеалан
пар.
После
скандала
и бурних
љубоморних
сцена,
коначно
су се
растали

У билдерској
пози: узор
америчких
мушкараца
и љубимац
жена

Са својим моћним челичним мачем, јунак
„Господара свемира“ наваљује на
противнике и ослобађа планету Етернију
од тирана

МУШКАРЧИНА

погодио га у дијафрагму и притиснуо је о срчани мишић. Силвестер је пао у рингу. Позван је лекар, „Роки“ је пренет у болницу, а снимање је морало бити прекинута на две недеље. О инциденту су писали новинари и Лундгрен је одједном стекао популарност, мада не оне врсте коју је желео.

Непобедиви „Хи-мен“

Годину дана касније почеле су припреме за снимање филма „Господари свемира“ (Masters of the Universe који је коштао 25 милиона долара. Јунаци тог научнофантастичног суперспектакла већ су одраније били познати деци у САД и у другим земљама. О „Господарима свемира“ постојао је стрип (преведен на 18 језика), телевизијска серија (приказана у 32 земље), а уз то и читава једна индустрија са преко хиљаду лиценци за играчке, моделе, мајицом налепнице, постере, пешкире и још

много шта друго, у укупној вредности од око милијарду долара.

За улогу „Хи-мена“ тражен је глумац који располаже не само изузетном снагом и висином, него је и брз, окретан, а у лицу такав да је на први поглед јасно да отеловљује снаге добра у свемиру. Укратко, како то без лажне скромности каже Лундгрен, „није им остајало ништа друго него да узму мене“. Снимање је трајало седам месеци, а главни јунак појављује се готово у свакој сцени филма.

За своју кондицију млади Швеђанин може да захвали непрестаном тренингу. Сваког дана проводи по пет часова пливајући, трчећи дижући терете. Храни се углавном вегетаријански, не пије алкохол (осим понекад мало шампањца, у свечаним приликама), за доручак једе овсене пахуљице са сецканим воћем, преко дана пије кафу, чај, воћне сокове. Кад путује у пртљагу увек има и тегове за дизање, да не би прекидао тренинг.

Филм „Господари свемира“, само за првих десет недеља приказивања у САД, донео је приход од 11 милиона долара. У међувремену Лундгрен наставља рад пуном паром. У Свазиленду управо снима један акциони филм под насловом „Црвена шкорпија“, потом има у плану још два филма. Ни то нипошто није све. У септембру се у САД појавила Долфова „рекреациона“ видео-касета, његов програм за гимнастичке вежбе и одржавање линије. Ових дана припрема своју колекцију спортске моде, а на пролеће ће отворити ноћни локал у Лос Анђелесу. И у приватном животу је срећан са својом новом пријатељицом, 22-годишњом Италијанком Полом Бакијери за коју каже да је „жена његовог живота“. Укратко, ако и није господар свемира, тренутно је прави правца-ти господар шоу-бизниса.

Ускоро први пут у нашој земљи – у „Политикином забавнику“ – стрип у боји „Господари свемира“

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

В. д. директора НО „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Руководилац ООУРа и главни и одговор
ни уредник „Политикиног Забавника“
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног
уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко
Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Злат-
ковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада
Михаиловић, Душан Петровић (председ-
ник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић,
Зора Продановић, Радомир Ристић (заме-
ник), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић.
Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибни-
кар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирја-
на Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вука-
диновић, Душан Глушац, Бојана Дожић,
Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашо-
вић (графичко-технички уредник), Мирјана
Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Марин-
ковић (уредник стрипа), Иванка Миладино-
вић, Петар Милатовић, Вера Милићевић,
Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељ-
ковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрно-
гић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна
Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељ-
ка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко
Тодоровић, Милош Томић и Бранислава
Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ –
ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗА-
БАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд.
Поштански фах 124. Телефони: секретаријат
324-471, редакција 324-483, техничка редак-
ција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Ру-
кописи, фотографије и цртежи се не враћа-
ју. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел.
322-711. На основу мишљења Републичког
секретаријата за културу СР Србије, број
413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се
порез на промет.

Цена једног примерка 400 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 4.416 динара, полугодишња
8.832 динара, годишња 17.664 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 8.832 динара, полугодишња
17.664 динара, годишња 35.328 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број
60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „По-
литика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист
„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 39.-
СР НЕМАЧКА	DM 70.-
ШВЕДСКА	Шкр. 247.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 235.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 59.-

Уплате из иностранства слати на девизни
рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ –
Београд, на рачун број
60811-620-63-257300-00054 уз обавезну на-
знаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК“

За штампање овог броја Забавника одгово-
ран: Миливоје Весовић, руководилац ООУ-
Р-а „Дубока штампа“.

Насловна страна:

БРАНКО ГАВРИЋ

Полиглоти, јавите се!

Данас први пут пишем Малој пошти
иако већ дуго читам ваш лист.
Имам и ја нешто да вас питам: ко је најве-
ћи полиглот у Југославији и колико језика
зна? Ја имам 23 године и знао бих да на-
пишем било шта на више од 30 језика.
Шаље и вам, поред честитки за Нову го-
дину на српскохрватском и словеначком,
честитке на још 33 језика. Ко жели да ми
пише, ево моје адресе:

ГОРЕНЦ ЈАНКО

Дрново 5

68273 Лесковец при Кршкел

Хвала, Јанко, на честиткама за Нову
годину. Теби као и свим читаоцима За-
бавник жели још пуно успеха у 1988, а
придружимо се и ми у позиву свима
који знају више језика да нам се јаве.
Као што си желео, твоје честитке на 33
језика објављујемо – малчице поправ-
љене тамо где си грешио. Изгледа да си
их састављао тражећи речи по речни-
цима, а на тај начин није увек могуће ис-
казати правилну реченицу на неком је-
зику јер треба познавати још многа гра-
матичка правила, а и говорне ђуди којих
нема у речницима и граматикама! Баш
зато и не постоји човек на целом свету
који би овладао толиким језицима, па
чак ни само једним страним језиком то-
лико да може написати БИЛО ШТА и
још правилно. Ипак, теби упућујемо све
похвале већ и за знање које си показао
истражујући како се Нова година чести-
та на оволиким језицима. Настави тако и
учи још.

Питање за 21. век

Молим те да ми кажеш којег дату-
ма почиње 21. век? Да ли је то 1.
јануар 2000. или 1. јануар 2001? Овим нао-
чиглед лаким питањем успела сам посва-
ђати цели комшилук, па те молим да ми
што пре одговориш? Другарски поздрав.

ЈЕЛЕНА

Бијела

Драга Јелена, ово ипак није тешко пи-
тање и ево нашег брзог одговора, па из-
мири комшилук! Свака нова година по-
чиње првог секунда после поноћи 31.
децембра. Тако ће и прва година 21. ве-

СРЕТНА НОВА ГОДИНА!

SREĆNO NOVO LETO!

СРЕЌНА НОВА ГОДИНА

Бугарски: ЩАСТЕН НОВ ГОД

Чешки: ŠTĚASTNÝ NOVÝ ROK

Словачки: ŠTĚASTIVÝ NOVÝ ROK

Пољски: SZCZESLIWEGO NOWEGO RO-
KU

Руски: С НОВЫМ ГОДОМ

Украјински: З НОВИМ РОКОМ

Енглески: HAPPY NEW YEAR

Немачки: GLÜCKLICH NEUJAHR

Холандски: GELUKKIG NIEUW JAAR

Дански: GODT NYT ÅR

Шведски: LYCKLING NY ÅR

Норвешки: GODT NYTT ÅR

Готски: ODAGS NIWIS JAR

Италијански: BUON CAPODANNO

Француски: BONNE ANNÉE

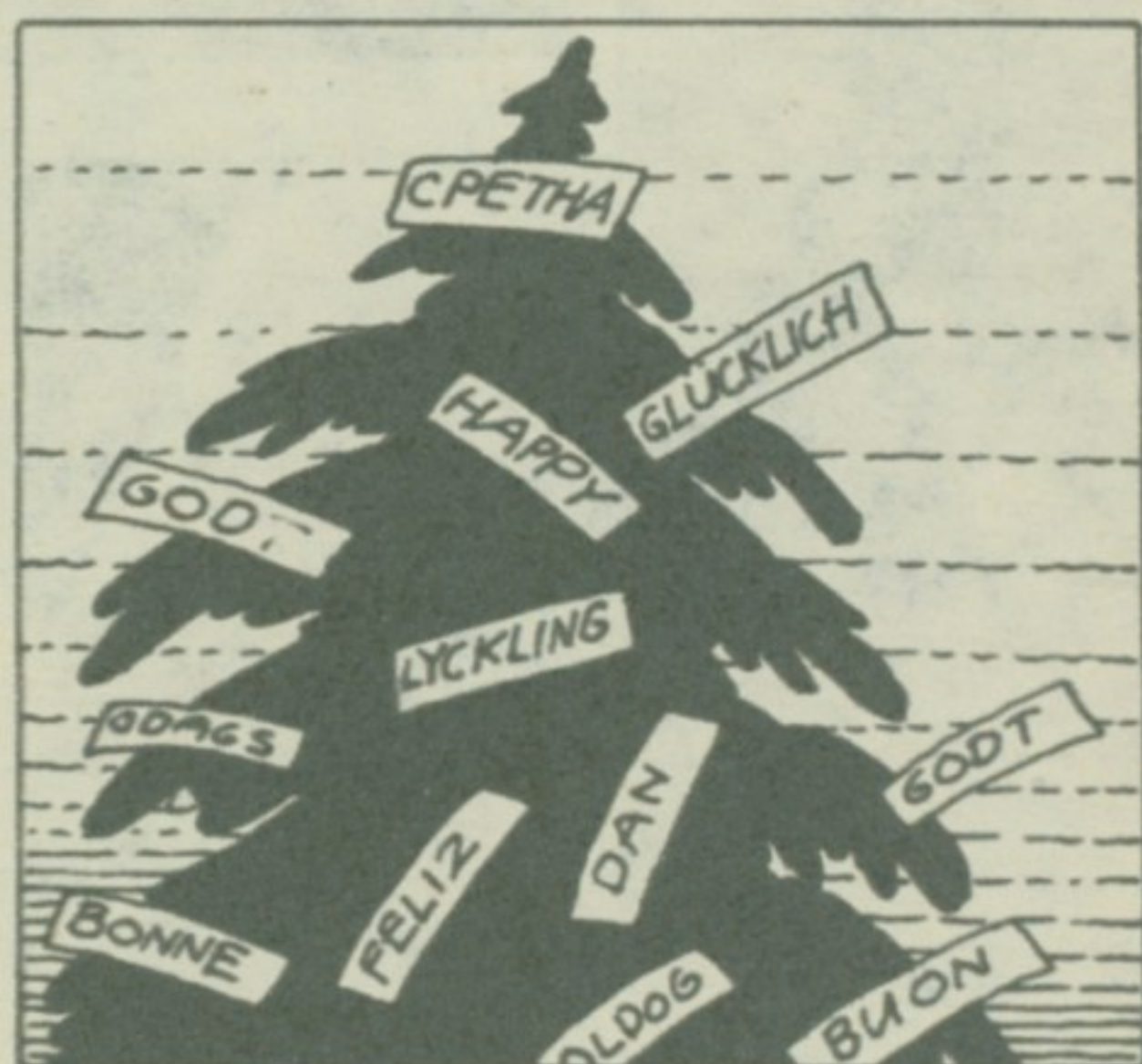
Шпански: FELIZ AÑO NUEVO

Португалски: FELIS ANO NOVO

Румунски: DAN NOV FERICIT

Влашки: BUN NOV AN

Латински: ANNUM NOVUM FAUSTUM FE-
LICEM

Есперанто: FELIĈO NOV JARO

Грчки: ΕΓΓΥΛΕΣ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

Албански: GEZUAR VITI I RI

Мађарски: BOLDOG ÚJ ÉVET

Фински: HYVÄÄ UUTTA VOUTTA

Ромски: BAXTALO NEVO BRŠ

Турски: BAHTIYAR YENI Y. L

Арапски:

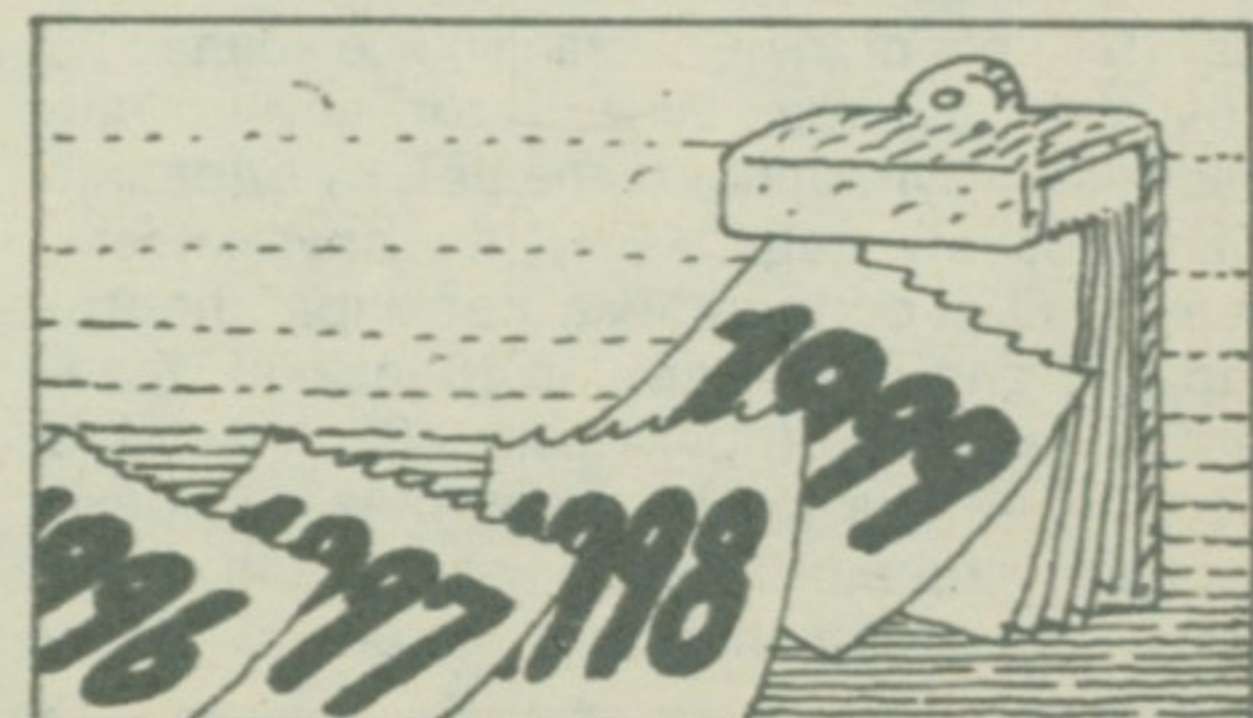
كل عام و اتمه خير

Хебрејски: חַג טוֹב וְשָׁלוֹם

Хинду: नया साल प्रहरोक छ

Кинески: КАОСЈИНГ ЈУАН НИАН (овако
се изговара!)

на почети чим се заврши 31. децембар
2000. године – значи, 1. јануара 2001. А
тек када прође цела двехиљадита, по-
чећемо да пишемо датуме 2001. године
и тако редом... Живи били, па видели!

Највећи и најмањи на свету

Желео бих да ми кажеш ко је највиши, а ко најнижи човек на свету и, наравно, њихову висину и где живе.

ИЛИЧКОВИЋ ВЛАДИМИР
Хаџи Имер 14
Пећ

Податке смо нашли у ГИНИСОВОЈ КЊИЗИ РЕКОРДА за 1987. годину. Док се не јави неко да га обори, рекорд у висини држи Американац Џон Карол из Бафала у држави Њујорк, који је порастао 263,5 центиметара. Најнижи је Антонио Ферейра са својих 75 см, значи као беба од неколико месеци! На жалост, не пише где живи овај патуљак.

Жене краду више

Чуо сам за клептоманију и клаустрофобију. Какве су то болести и да ли има још неких сличних њима?

БАНЕ САВИЋ
Горњи Милановац
Млаковац

Клептоманија и клаустрофобија почињу на исто слово, али ту престаје свака сличност између њих. Настала од грчке речи клептеин што значи красти, клептоманија је болесни нагон за крађом. То значи да је клептоман болесник који краде наоко за то не постоји „прави“ мотив: и врло богати људи могу да постану клептомани. Науци је познато да овој врсти психичког поремећаја, који обично погађа хистеричне и епилептичаре, чешће подлежу жене него мушкарци. Клаустрофобија је нешто сасвим друго. Назив овог поремећаја постао је од латинске речи *claustrum* што значи затворен, а представља болестан страх од затворених просторија, на пример лиф-

та, али и већих, као што је позориште или биоскоп. Када се човек који пати од клаустрофобије нађе у затвореној просторији, он се понаша као и сваки заплашен: зноји се, лупа му срце, губи дах. Постоје и друге фобије, рецимо панични страх од заразе због којег неки појединци избегавају руковање, додиривање кваке или било којих предмета што су их други имали у рукама и слично. Ова се болест зове мизофобија. Затим, постоји агорафобија-страх од прелажења преко отворених простора, хипселофобија је страх од висине, канцерофобија страх од злоћудног тумора, а код еритрофобије појединац се боји да ће поцрвенети и тако привући пажњу и на се-

бе навући сумњу околине у којој се налази. Сви ови умишљени страхови углавном су безопасни, а за помоћ се треба обратити психијатру.

„ВУК ЗА ПОЧЕТНИКЕ” 2400 ДИНАРА

НАРУЦБЕНИЦА

Б. Ђоковић Д. Боснић

„ВУК ЗА ПОЧЕТНИКЕ”

За читаоце „Политикиног Забавника” попуст 20%. Цена с попустом 2400 динара.

Радионица СИЦ СТУДЕНТСКИ ИЗДАВАЧКИ ЦЕНТАР
Балканска 4/IV, 11000 Београд, телефон 688-752.
жиро-рачун: 60806-678-10719 за радионицу СИЦ

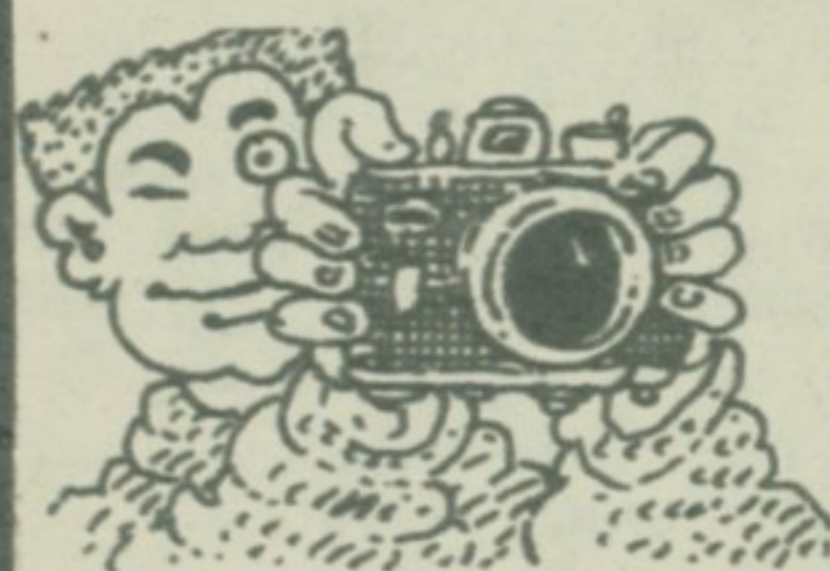
Име и презиме _____

Улица и број _____

Место становања _____

Желим да купим _____

Књиге ћете најбрже добити ако уз ову наруцбеницу одмах пошаљете и потврду о уплати на наведени жиро-рачун.

Конкурс за читаоце фото-репортере

Ако сте љубитељ фотографије, прочитајте овај текст. Можда ћете баш ви у следећа три месеца освојити неку од вредних награда. За најуспешније фото-аматере INEX CINERPHOTO обезбеђује сваког месеца пет фото-апарата, пет соларних дигитрона и пет утешних награда. Али, то није све! Ту су и изненађења – супернаграде!

За све заљубљенике у фотографисање и чланове различитих фото-секција и клубова „Забавник” од средине јануара покреће велики наградни конкурс за најбољу фотографију.

Наградни циклус ће трајати три месеца (до средине априла) из три тематске области: „ЗИМА У МОМ КРАЈУ”, „ОД СРЦА САМ СЕ НАСМЕЈАО” и „У СУСРЕТ ПРОЛЕЋУ”. Најуспешнијим ауторима, на крају сваког циклуса, једном месечно, зависно од теме, INEX CINERPHOTO додељује вредне награде. По пет фото-апарата, исто толико соларних дигитрона и пет утешних награда очекује најуспешније ауторе и групе.

Али, ни то није све! На крају тромесечног циклуса „ОБЈЕКТИВОМ – ОБЈЕКТИВНО” предвиђене су и СУПЕР НАГРАДЕ, за појединце и најуспешнију фото-секцију. Награде су примањљиве – од фото-апарата до потпуно опремљене фото-лабораторије. На тај начин сви учесници конкурса стичу још једну шансу да освоје неку од награда.

Очекујемо ваше прилоге, црно-беле фотографије (слободног формата), за почетак на тему „ЗИМА У МОМ КРАЈУ”, које треба да шаљете на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, Македонска 29, Поштански факс 124, 11000 Београд, са назнаком За конкурс „ОБЈЕКТИВОМ – ОБЈЕКТИВНО”. Најбоље прилоге редовно ћемо објављивати у рубрици предвиђеној за читаоце фото-репортере.

ОБЈЕКТИВОМ – ОБЈЕКТИВНО

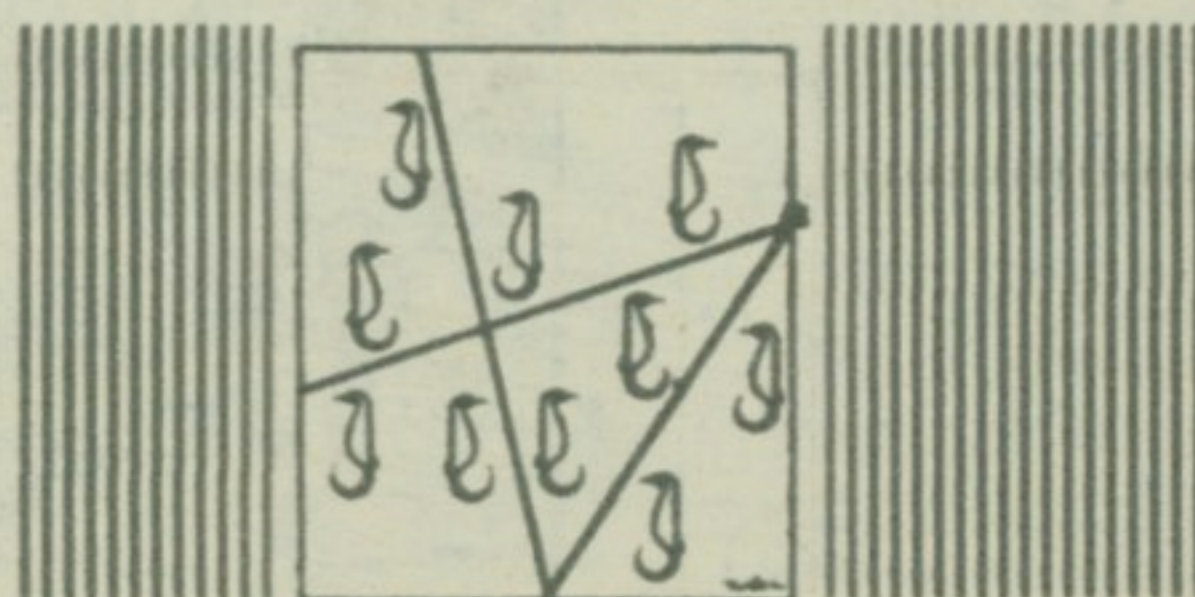
Забавнику су писали и:

Ивана Стојановић, Наде Томић 13, Ниш; Мики Ли Трајчевски, Сојбие Демир 2/8, Штип; Татјана Бевк, Косте Главинића 15, Београд; Дара Ристић, Титов Врбас; Слободан Новаковић, Братства-јединства 66, Нова Варош; Шауперл Виктор, Раде Битанге 28, Мостар; Милија Миловановић, Трг Милана Благојевића 21, Ужичка Пожега; Стојковић Петар, Б. Кидрича 8/3, Ниш; Славица Маринковић, Данила Живковића 7, Марковац; Милић Горан, Његошева 42, Титово Ужице.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА БЕЗ ОПИСА: псков, н, отрсити, трата, ш, рава, о, скијање на води, аутомобилизам, слана, ац, лије, тирани, атаман, анит, ре, оци, и, ванадијум, нец, иран, шамарање.

ПОЛОВИНА ПОВРШИНЕ: 2, 4 и 5.

Прочитај,
проскитај

ТРО- ДИ- МЕНЗИО- НАЛНИ БИТЛ- СИ

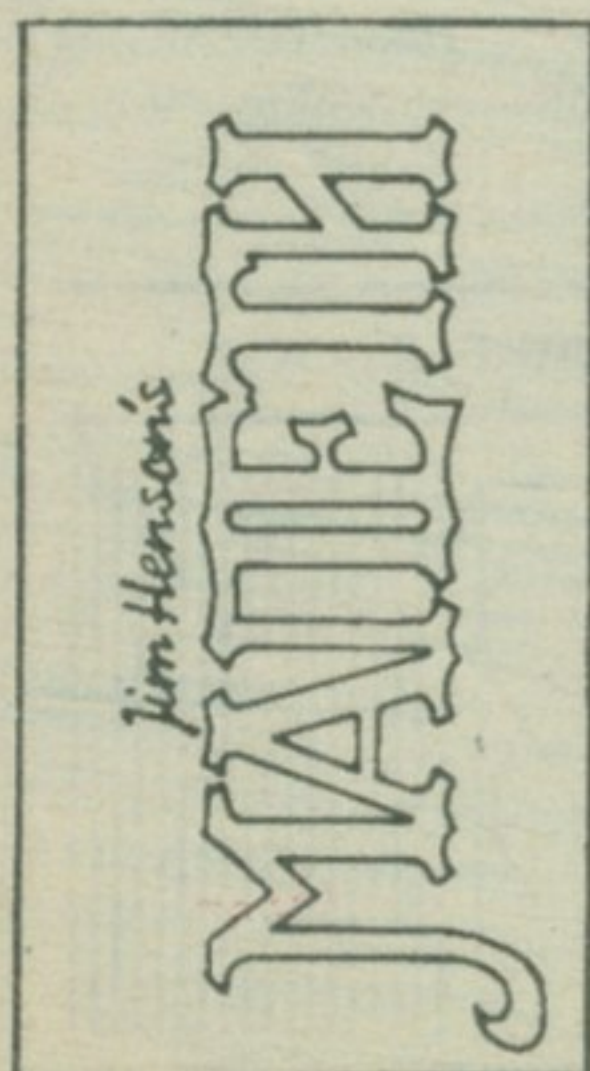

Мадону на сваком кораку прате милиони њених обожавалаца. Управо је обележена годишњица смрти Елвиса Прислија у готово свим новинама света. Али, вас то не занима. Ви сте јуче, као и данас, признавали само један мит: четворицу момака из Ливерпула, који су познатији као „Битлси“. Ако имате колекцију њихових плоча, уредно сложене исечке из новина и често гледате њихове старе филмове, онда ће вас вероватно занимати и ова новост.

О „Битлсима“ се појавила још једна, веома занимљива књига. С једне стране је биографска, јер приказује разне фазе у вртоглавом успону њихове каријере. С друге стране, књига је и библиографска, јер има хроно-

лошки преглед плоча: „A hard Day's night“, која је означила историјску прекретницу у развоју још недовољно познате рок групе, до оног њиховог последњег великог концерта на крововима Лондона. Књига је и тродимензионална: личи на оне дечије књиге којима, када се отвори страница, изађе део сценографије и слика добија дубину. Осим тога, приликом окретања сваке странице почиње да свира мелодија неке од њихових песама коју можете певушити, јер је ту написан и текст композиције на енглеском.

Књигу је смислила издавачка кућа „Орбис“ из Лондона.

ТРАЖИМО НАЗИВ...

Пред последњим сте задатком! Очекујемо да нам још предложите назив за групу лековитих препарата који су справљени на бази меда и биљних екстракта. Очекују вас вредне награде!

Још једна група производа, овога пута лековитих препарата на бази меда, пчелињих производа и биљних екстракта, треба да добије свој назив. Реч је о природним производима радне организације за коју сте већ предложили **ИМЕ, СЛОГАН и НАЗИВ ЗА ГРУПУ ПРОИЗВОДА КОЈИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ДОДАТАК ХРАНИ.**

Ваше предлоге очекујемо што пре, а аутори најбољих добиће вредне награде: седмодневно зимовање за две особе, три кошнице са пчелама и свом додатном опремом, онолико меда колико је добитник тежак, као и различите препарате на бази меда...

Опширније о свим наградама у следећем броју ЗАБАВНИКА, а списак добитника (појединачних и групних) објављујемо у последњем јануарском броју.

КУПОН 4

За акцију:
Тражимо назив за...

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
Македонска 29,
11001 БЕОГРАД
Поштански фах 124

Предлажем назив: _____

Шаље: _____

Адреса: _____

ПОСЛАННИИ
ЗАБАВНИК

